

Referat

DAS Social

Mødet den 27. maj 2024, kl. 12.00 - 16.00

Virtuelt

Indholdsfortegnelse

Åben

1.	Temadrøftelse vedr. Neurocenter Østerskoven	4
2.	Godkendelse af dagsorden	8
3.	Godkendelse af referat fra seneste møde	9
4.	Årsrapport fra Socialtilsyn Nord 2023	35
5.	Første behandling af Nordjysk Socialaftale 2025-2026	84
6.	Behandling af udvalgte målgrupper med behov for særligt fokus i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026	104
7.	Første behandling af Styringsaftale for 2025-2026	118
8.	Behandling af forslag til opfølgning på børn og unge med autismespektrumforstyrrelser	158
9.	Input til kommende møde i Psykiatripartnerskabet	165
10.	Afslutning af de to centrale udmeldinger for hhv. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse og tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab	169
11.	Orienteringspunkter	170
12.	Eventuelt	174
13.	Næste møde	177

Referat

Tid	Mødet den 27. maj 2024, kl. 12.00 - 16.00
Sted	Virtuelt
Fraværende	Anne Krøjer, Henrik Rene Christensen
Til stede	Søren Aalund, Arne Lund Kristensen, Tue Von Pålman, Mikkel Grimmeshave, Charlotte Larsen, Lotte Keller, Hanne Madsen, Henrik Aarup-Kristensen, Rikke Albrektsen, Dorte Juul Hansen, Helene Lund Therkelsen
Øvrige deltagere	Marianne Hvilsom, Vesthimmerland Kommune, Tommy Andersen, Rammeaftalesekretariatet, Nanna Bang Hjørringgaard, Rammeaftalesekretariatet
Øvrige oplysninger	

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 1.

Temadrøftelse vedr. Neurocenter Østerskoven

2024-029219

Grundet manglende indskrivninger på Neurocenter Østerskoven blev der den 19. marts udsendt en Early Warning.

På DAS-mødet den 4. april 2024 blev situationen omkring Neurocenter Østerskoven drøftet med afsæt i udsendt datamateriale, som viser sammenhængen mellem antallet af borgere, som udskrives fra sundhedsvæsenet med genoptræningsplan til specialiseret rehabilitering, og indskrivninger på Neurocenter Østerskoven.

Efterfølgende har der været drøftelser mellem Regionen og Aalborg Kommune, hvilket ikke har ført til en forventning om ændret henvisningsmønster.

På møde i forretningsudvalget den 6. maj, hvor Socialdirektør Dorte Juul Hansen og Administrationschef Martin Bjørn Jensen fra Region Nordjylland deltog, besluttede man herefter, at kommunerne skulle drøfte, hvilke løsningsmuligheder der fremadrettet kunne være ift. Neurocenter Østerskovens meget få indskrivninger. Nærværende temadrøftelse danner rammen om denne kommunale drøftelse, hvorefter forretningsudvalget tager den videre drøftelse med Regionen.

Program for temadrøftelsen:

1. Indledning v. Henrik Aarup-Kristensen
2. Oprids af samfundstendenserne (se notat som bilag) v. Nanna Hjørringgaard
3. Mulige løsninger – fælles drøftelse v. Henrik Aarup-Kristensen
 - Fusion eller lignende med Neuro-enheden i Brønderslev
 - Køb af pladser i Midtjylland
 - Brug af egne botilbud med udgående vejledning og bistand fra relevant personale fra Østerskoven
 - Underskudsdekning
4. Næste skridt – hvad gør vi herfra? v. Henrik Aarup-Kristensen
 - På den korte bane – hvad skal vi gå videre med ift. midlertidige løsninger og hvordan?
 - På den lange bane – hvad skal vi arbejde med på længere sigt og hvordan?
 - Fortællingen omkring den kommende proces (politik) – kan vi sikre den positive fortælling ift. at afsættet faktisk er, at målgruppen er blevet mindre

Bilag:

- Samfundstendenser

Beslutning:

Henrik Aarup-Kristensen og Nanna Hjørringgaard indledte drøftelsen.

Der var i DAS Social enighed om og bred opbakning til, at der skal arbejdes videre med at beskrive og finde frem til en løsning.

Rammeaftalesekretariatet arbejder med afsæt i temadrøftelsen videre, og møde mellem FU Social og Socialdirektør Dorte Juul og Administrationschef Martin Bjørn fra Regionen er planlagt til den 11. juni.

1

SAMFUNDSTENDENSER

Tendenser i samfundet ift. kommunerne og for målgruppen

Før der kigges ind i udviklingspotentialerne ift. Neurocenter Østerskoven, er der nogle tendenser i samfundet og ift. målgruppen, som er relevante at afdække. Disse tendenser er et grundvilkår, som eventuelle udviklingsmuligheder mv. ift. Neurocenter Østerskoven skal tænkes ind i forhold til. Alle nedenstående elementer er medvirkende til, at der kommer færre borgere i målgruppen for døgntilbud på Neurocenter Østerskoven.

Mere effektiv behandling og rehabilitering på sygehusene

Generelt er der bedre behandlingsmuligheder på sygehusene, hvilket ligeledes har betydet, at der er skærpede faglige vurderinger før udskrivelse. Rehabilitering på sygehusene er løbende udviklet, og samarbejdet i sektorovergangen er styrket, så der er skærpede faglige vurderinger af borgerens behov forud for udskrivelse. Arbejdsgangen på sygehuset er mere ensartet, og borgerne udskrives i større grad fra samme afdelinger. Der er lavet samarbejdsaftaler med de udskrivende afdelinger, så arbejdsgangen er klar og tydelig. De mere strømlinede forløb er bl.a. en konsekvens af projekt KORE på tværs af regionen og de nordjyske kommuner. En højere grad af ensartethed i forløbene med tættere dialog og samarbejde på tværs af region og kommuner skaber mere målrettede forløb og skærpede faglige vurderinger forud for borgeren udskrivelse.

Borgeren har som regel i forbindelse med sin indlæggelse været hjemme på weekendorlov i egen bolig, så borgerens behov efter udskrivelsen er grundigt afdækket, herunder om der er behov for døgntilbud, eller om borgeren kan få en indsats med udgangspunkt i egen bolig. Der er tæt dialog herom mellem sygehus og kommune, og der sættes løbende mål med udgangspunkt heri. Hvis en borger vurderes at have behov for døgntilbud, er det mere konkret, hvad der skal arbejdes videre med på Neurocenter Østerskoven fra start af døgnopholdet.

Ny GOP (den nye genoptræningsplan) til specialiseret rehabilitering

I forbindelse med den nye GOP til specialiseret rehabilitering, som blev taget i anvendelse fra 2017, er det sygehusene, der vurderer niveauet for genoptræning og dermed sætter en ramme for, hvem der som udgangspunkt kan komme i betragtning til et ophold på Neurocenter Østerskoven. Dermed er gruppen af kandidater til tilbud som Neurocenter Østerskoven ret specifikt afgrænset, og henvisningsmønstret har dermed ændret sig. Kommunerne kan godt vælge at visitere andre borgere til Neurocenter Østerskoven, men det sker i meget begrænset omfang, da disse borgeres behov ofte kan varetages i kommunalt regi.

Dette underbygges af en opgørelse lavet af Region Nordjylland over borgere indskrevet på Neurocenter Østerskoven afdeling EH. Heraf fremgår det af de seneste 3 år, at der kun kommer en enkelt eller to om året uden en genoptræningsplan fra sygehuset. Det er altså i den nye kontekst meget afgørende for antal henvisninger til Neurocenter Østerskoven, hvor mange GOP'er til specialiseret rehabilitering, der udarbejdes til nordjyske borgere.

Kompetenceløft i kommunerne

I de seneste år har der været øget fokus på indsatsen for borgere med erhvervet hjerneskade, hvorfor kommunerne har optimeret deres indsatser. Kommunerne har udviklet nye tilbud og kompetenceudviklet og er i højere grad i stand til at varetage avanceret genoptræning både i hjemmet og på døgnophold.

Ift. Neurocenter Østerskoven har kompetenceløftet i kommunerne primært medført, at kommunerne selv kan tage over på rehabiliteringen tidligere i forløbet og foretage den videre rehabilitering efter døgnopholdet på Neurocenter Østerskoven på avanceret niveau i takt med, at borgerens funktionsevne og behov ændrer sig. Kommunerne har i alle sammenhænge et øget fokus på hverdagsrehabilitering, hvor

omsætning af ændrede færdigheder til en hverdag i eget hjem er i fokus. Det er i dag en naturlig tilgang til alle opgaver og dermed også i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade.

Aalborg Kommune har i kraft af Taleinstituttet og Hjerneskadecenter Nordjylland selv et specialiseret rehabiliteringstilbud og kan dermed tilbyde borgere, der ikke har behov for døgnophold, en specialiseret rehabiliteringsindsats i eget hjem, når det fagligt vurderes mest hensigtsmæssigt. Enkelte nordjyske kommuner har en forpligtende kontrakt med Taleinstituttet og Hjerneskadecenter Nordjylland ift. køb af ydelser der, mens de øvrige nordjyske kommuner har mulighed for at tilbyde ambulans specialiseret rehabilitering i en kombination af egne medarbejdere og tilkøb af specialiserede indsatser udefra.

Borgernes ønsker, en faglig vurdering ift. overførselsværdi & teknologiske muligheder

Der er en generel tendens til, at flere borgere fravælger døgntilbud til fordel for individuelt, tilpassede løsninger i egne rammer. Der er tale om borgere, som ofte har månedlange indlæggelser bag sig, og som har et stort ønske om at komme hjem og være tæt på familien i de tilfælde, hvor det er muligt. Der er en form for tilbudstræthed både hos borgere og pårørende og et ønske om at komme tættere på en form for normalitet.

Der er kan også være tale om borgere, for hvem overførselsværdien kan være ringe, så det, der indlæres på et døgntilbud, kan være vanskeligt at overføre til egne rammer efterfølgende, og mange indlærte kompetencer og strategier kan gå tabt i overgangen. Derfor kan det være en faglig vurdering, at en rehabiliteringsindsats i borgerens blivende rammer med en højere grad af inddragelse af de nære pårørende i husstanden samt fokus på at opnåelse af højere grad af indsigt og inddragelse af borgeren selv ift. fx kompenserende strategier, giver bedst mening. Der er ofte fokus på så få skift og overgange som muligt i borgerens samlede rehabiliteringsindsats.

Derudover ser vi en tendens til en øget opmærksomhed på teknologiske hjælpemidler, det er både ift. ydelser, som leveres af hjemmeplejen, og hjælpemidler, der kan understøtte kommunikation og kognition. Desuden ser vi en tendens til at flere mennesker generelt benytter sig af at bestille varer på internettet, fx indkøb, madvarer mv. Alt sammen understøtter mulighederne for genoptræning i eget hjem.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 2.

Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Godkender dagsordenen

Beslutning:

Godkendt

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 3.

Godkendelse af referat fra seneste møde

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Godkender referatet

Bilag:

- Referat DAS den 04.04.24 (uden bilag)

Beslutning:

Godkendt

Referat

DAS Social

Mødet den 4. april 2024, kl. 12.00 - 16.00

Hjulmagervej 22, 9000 Aalborg. Lokale 1

Indholdsfortegnelse

Åben

1.	Temadrøftelse - Opfølgning på KDK drøftelse	4
2.	Godkendelse af dagsorden	6
3.	Godkendelse af referat fra seneste møde	7
4.	Status ift. sundhedstjek på botilbud	8
5.	CU - fornyet behandling vedr. indsatsen til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling	10
6.	Udvikling af tilbudsviften og lånepuljer for 2025/2026	12
7.	Det forstærkede samarbejde - årsrapporter 2023	14
8.	Status på udmøntning af Nordjysk Socialaftale 23-24	16
9.	Forslag til workshop/laboratorium vedr. fokusområde 3a og 3b samt opfølgning på konklusionerne fra Komponent-analysen	17
10.	Trepartsaftale og overenskomstlønninger på socialområdet	19
11.	Rekruttering og fastholdelse af pædagoger	21
12.	Erstatningsbyggeri på Området for Voksne med Udviklingshæmning - Sødisebakke	22
13.	Eventuelt	23
14.	Næste møde	24

Referat

Tid	Mødet den 4. april 2024, kl. 12.00 - 16.00
Sted	Hjulmagervej 22, 9000 Aalborg. Lokale 1
Fraværende	Tue Von Pahlman, Charlotte Larsen, Hanne Madsen, Henrik Rene Christensen, Dorte Juul Hansen
Til stede	Søren Aalund, Arne Lund Kristensen, Henrik Aarup-Kristensen, Anne Krøjer, Helene Lund Therkelsen, Rikke Albrektsen, Mikkel Grimmeshave, Lotte Keller
Øvrige deltagere	Nanna Bang Hjørringgaard, Rammeaftalesekretariat, Tommy Andersen, Rammeaftalesekretariat, Martin Bjørn Jensen, Region Nordjylland (suppleant for Dorte Juul Hansen), Povl Skov, Rammeaftale Sjælland (deltager under pkt.1), Lars Larsen, LG Insight (deltager under pkt. 1), Peter Hviid Paulsen, Fælleskommunale Sundhedssekretariat (deltager under pkt. 4)
Øvrige oplysninger	

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 1.

Temadrøftelse - Opfølgning på KDK drøftelse

Resume

Der skal følges op på en temadrøftelse i Kommunaldirektørkredsen, der havde udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde, som fokusområde. Første emne til temadrøftelse omhandler udvikling af tilbudsviften og indgangsvinklen er til denne drøftelse, er viden om køb af pladser og indsatser hos private leverandører. Temadrøftelsen har til formål, at understøtte erfarings- og videns udveksling.

Temadrøftelsen er rammesat fra kl. 12.00-13.00.

Sagsfremstilling

Rammeaftalesekretariatet for Region Sjælland har i 2022 udarbejdet en mappinganalyse ift. køb af pladser og indsatser hos private aktører på det specialiserede socialområde.

Chefkonsulent Povl Skov fra Rammeaftalesekretariatet i Region Sjælland og Lars Larsen fra LG Insight deltager under temadrøftelsen med en kort præsentation af deres projekt, herunder resultater og erfaringer hermed.

Undersøgelsen viser bl.a. at der er store prisvariationer. Det gælder ikke kun samme foranstaltning, men også ift. indsats købt hos samme private leverandør og i samme tidsperiode.

Undersøgelsen har ligeledes identificeret en række private leverandører, hvor flere kommuner i Region Sjælland køber foranstaltninger til både børn/unge og voksne med handicap og psykiatriske diagnoser. Oversigten gør det muligt for kommunerne at drøfte et evt. samarbejde omkring aftaler med de pågældende leverandører, herunder aftaler om pris af tilkøbsydelser for at øge gennemsigtigheden i priserne hos de private leverandører.

På baggrund af oplægget fra Rammeaftalesekretariatet i Region Sjælland ønskes en drøftelse af hvad vi fælles kan gøre for at understøtte udviklingen af tilbudsvifte i Nordjylland:

1. Hvad giver Mapping analysen fra Sjælland anledning til af umiddelbare overvejelser?
2. Vil en mapping-analyse i en nordjysk kontekst give mening? På hvilken måde? Fx hvor er borgerne med en udgift over 1 million kr. placeret i privat regi, og hvad kendetegner målgrupperne her (§§, indsatser, specialer mv.)
3. Hvordan kan vi få fokus på kommunalt samarbejde omkring etablering af tilbud til målgrupper, hvor det er vanskeligt at finde gode løsninger?

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Drøfter oplægget og emnet omkring private leverandører på det specialiserede socialområde.

Beslutning:

Oplægget fra Povl Skov og Lars Larsen blev drøftet.

DAS var enige om, at resultaterne fra Mapping analysen var interessant, men også at resultatet formentligt ville være relativt enslydende i en nordjysk kontekst.

Der var interesse for at se nærmere på de nordjyske kommuners køb af private pladser og indsatser, men med en mindre ressourcekrævende metode, hvor kommunernes erfaringer bringes frem. Bl.a. med henblik på sammenligning af priser, sammenligne priser på dyre sager i privat regi, samt understøtte bedre rammer for at kunne agere agilt ift. etablering af kommunale/regionale pladser mv.

Der var forslag om at foretage en mere simpel afdækning af køb af pladser hos private, hvor man vælger bestemte målgrupper ud. Dels for at få overblik over hvor mangler pladser, der købes men også, hvilke leverandører, som kommunerne bruger.

Der var også forslag om, at man kunne lade sig inspirere af metodikken fra projektet omkring unge med svær selvskaade ift. afdækning af behov, økonomi og potentiale for kommunalt/regionalt samarbejde om evt. etablering af ny kapacitet.

Det blev besluttet, at FU kvalificerer mulighederne for opfølgning yderligere og kommer med et udspil til DAS

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 2.

Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Godkender dagsordenen

Beslutning:

Godkendt

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 3.

Godkendelse af referat fra seneste møde

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Godkender referatet

Beslutning:

Godkendt

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 4.

Status ift. sundhedstjek på botilbud

2024-018827

Resumé

Overenskomst for almen praksis indeholder et tiltag om sundhedstjek til beboere på botilbud. Region Nordjylland har leveret et datatræk for sundhedstjek foretaget af nordjyske praktiserende læger. Data viser stor variation i gennemførelsen af sundhedstjek i de enkelte kommuner. Der ønskes på den baggrund en drøftelse af eventuelle behov for opfølgning på implementeringen af sundhedstjek på botilbud. Peter Hvid Paulsen, chefkonsulent i det fælleskommunale sundhedssekretariat, deltager i punktet.

Sagsfremstilling

I overenskomsten for almen praksis, som trådte i kraft den 1. januar 2022, indgår et tiltag om sundhedstjek til beboere på botilbud.

Kort fortalt består tiltaget i, at beboere på botilbud som udgangspunkt hvert andet år skal modtage et sundhedstjek udført på botilbuddet af beboerens praktiserende læge. Som udgangspunkt vil det være botilbuddet, der har initiativforpligtelsen til det første sundhedstjek, men den praktiserende læge kan også tage initiativet. Sundhedstjekket indeholder bl.a. helbredsundersøgelse med henblik på afdækning af somatisk sygdom, status på eventuel eksisterende behandling (herunder medicingennemgang) og udarbejdelse af plan med beboeren og pårørende/personale.

Målgruppen for sundhedstjekket er, jf. vejledning til overenskomsten, ”personer på 18 år og derover, der opholder sig på botilbud, jf. servicelovens §§ 107-108 og botilbud efter almenboligloven med støtte efter Servicelovens § 85, dvs. personer som opholder sig på botilbud på grund af betydelig nedsat fysisk, psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.”

For yderligere beskrivelse af sundhedstjek på botilbud henvises til "[Vejledning for anvendelse af overenskomstens ydelser](#)" side 177-178.

Region Nordjylland har den 14. marts 2024 lavet et datatræk på forbruget af sundhedstjek på botilbud fordelt på de nordjyske kommuner. Data dækker perioden fra den 1. januar 2022, hvor ordningen trådte i kraft, til og med den 23. februar 2024 (den sidste måned i opgørelsen, februar 2023, er således ikke fuldt opgjort).

Datatrækket, som er vedlagt som bilag, viser stor variation i implementeringen af sundhedstjek på botilbud på tværs af de nordjyske kommuner, ligesom der i løbet af perioden ikke ses en stor stigning i antallet af gennemførte sundhedstjek (i år 2022 blev der gennemført 381 sundhedstjek mod 456 i år 2023). Det skal bemærkes, at data dækker gennemførelsen af sundhedstjek på botilbud blandt praktiserende læger hjemhørende i de enkelte kommuner; der er således ikke nødvendigvis "én til én" sammenhæng med beboere bosiddende i de enkelte kommuner. Yderligere skal bemærkes, at vedlagte data dækker antal ydelser og ikke antal unikke borgere (én borger kan således godt have modtaget mere end ét sundhedstjek).

Peter Hvid Paulsen, chefkonsulent i det fælleskommunale sundhedssekretariat, deltager i punktet.

Indstilling:

Det indstilles, at DAS:

1. Tager orienteringen om sundhedstjek på botilbud til orientering og drøfter, hvorvidt der ønskes yderligere opfølgning på implementeringen af sundhedstjek på botilbud.

Bilag:

- Bilag - Antal sundhedstjek på botilbud

Beslutning:

Peter Hvid Paulsen introducerede til punktet. Botilbuddene har initiativforpligtigelsen ift. disse sundhedstjek.

DAS drøftede tallene. Der var enighed om, at der er knyttet en del usikkerhed til tallene grundet registreringsfejl mv., samt at der aldrig vil ske 100 % målopfyldelse, idet ikke alle målgrupper eksempelvis vil give samtykke til sundhedstjek. Uanset dette var der enighed om væsentligheden af at få fokus på området og få sat det i system lokalt.

Det blev drøftet, at ophængen på opgaven via overenskomsten er speciel. DAS besluttede, at Peter Hvid Paulsen og Søren Aalund tager udfordringen retur til forretningsudvalget på sundhedsområdet og drøfter eventuelle næste skridt der.

Det blev besluttet, at punktet drøftes igen på DAS primo 2025 ift. at følge status.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 5.

CU - fornyet behandling vedr. indsatsen til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling

2024-018827

Resume

På baggrund af at Social- og Boligstyrelsen har anmodet om fornyet behandling af Central Udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling, bedes DAS dels drøfte en mulig geografisk placeringen af et eventuelt nyt vstdansk tilbud og dels tage til efterretning at der er udarbejdet en fælles, tværkommunal sagsfremstilling vedr. den Centrale Udmelding. Drøftelsen på nærværende DAS-møde vedr. mulig geografisk placering skal ses i lyset af, at de øvrige landsdele påbegynder samme drøftelser, hvorfor vi med fordel kan opstarte den første nordjyske afsøgning af eventuel geografisk placering, hvis der fra nogens side kunne være ønske om at byde ind på dette. Den fælles, tværkommunale sagsfremstillingen er til brug i egen kommune ift. understøttelse af lokal orientering om den Centrale Udmelding.

Sagsfremstilling

Social- og Boligstyrelsen har den 22. november 2023 anmodet om fornyet behandling af Central Udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling, jf. lov om social service § 13 b, stk. 31. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at det stigende antal borgere og deraf afledte pres på de fysiske og faglige rammer på Kofoedsminde fortsat udgør en udfordring for tilbuddets forudsætninger for at kunne imødekomme målgruppens behov for en højt specialiseret indsats og for at kunne imødekomme behovet på landsplan. Herudover er der Social- og Boligstyrelsens vurdering, at der er behov for at sikre forsyningen og den faglige bæredygtighed af højt specialiserede indsatser til målgruppen gennem etablering af yderligere et sikret tilbud/afdeling. Det er desuden Styrelsens vurdering, at den geografiske placering af et sådant tilbud/afdeling bør være i Vestdanmark, hvilket dog er blevet nuanceret med en mulighed for at komme med forskellige scenarier i afrapporteringen.

Der er nedsat styregruppe og arbejdsgruppe, og arbejdet med at beskrive scenarier for et nyt tilbud er igangsat. I den sammenhæng påbegyndes de regionale drøftelser omkring en mulig placering. Selv om indhold i tilbuddet, dimensionering, kapacitet osv. ikke er på plads endnu, så tages drøftelser omkring geografisk placering sideløbende med udarbejdelsen af de øvrige analyser, beskrivelser mv., hvorfor der på nærværende møde ønskes en drøftelse af, hvordan de nordjyske kommuner og Region Nordjylland umiddelbart forholder sig til mulighederne omkring geografisk placering.

Ift. at sikre nordjysk opmærksomhed på den Centrale Udmelding deltog Henrik Aarup-Kristensen i februar i KKR-mødet ift. at sikre orientering i dette regi. Herudover er der for at understøtte lokal orientering vedr. den Centrale Udmelding udarbejdet en fælles sagsfremstilling inkl. 2 bilag dertil, som kan anvendes i de enkelte kommuner. Sagsfremstillingen og bilag er vedhæftet dette punkt.

Indstilling

Det indstilles, at DAS

1. Drøfter hvilke muligheder, der kunne være i Nordjylland, hvis der skal etableres et vstdansk tilbud – vil vi byde ind på den opgave?

2. Tager til efterretning, at der er sagsfremstillingen i bilag til lokal brug (den kan justeres til efter behov lokalt)

Bilag:

- Sagsfremstilling til kommunerne om Udmelding vedr. borgere med udviklingshæmning og dom PS13032024
- Bilag 1 Anmodning om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom
- Bilag 2 Opdateret data og status Kofoedsminde_jan 2024

Beslutning:

DAS drøftede overordnet udfordringerne ved et nyt tilbud ift. økonomi, rekruttering mv.

Henrik Aarup-Kristensen bød ind med, at Brønderslev Kommune potentiel kunne melde sig på banen, idet der er nærhed til motorvej, uddannelsesinstitutioner, psykiatrisk sygehus osv.. Der kom en generel drøftelse af, hvad et eventuelt tilbud i Nordjylland vil betyde ift. de nuværende rekrutteringsudfordringer. Der var ikke andre kommuner eller region, som meldte sig på banen ift. etableringen af et eventuelt vstdansk tilbud.

Den fælles sagsfremstilling, som er koblet til punktet som bilag blev drøftet. Det blev drøftet, at hver kommune og regionen selv beslutter, hvordan man behandler den lokalt. Den kan tilpasses, hvis man ønsker det. Sagsfremstillingen formål er at forberede kommunerne og regionen på, hvad der sker omkring den Centrale Udmelding.

Der var på DAS-mødet et ønske om, at se hvor mange nordjyske borgere, der er på Kofoedsminde. Disse tal er efter mødet fremfundet og indsat her:

Se vedhæftede billede/oversigt fra Kofoedsminde ift. geografisk fordeling af borgere pr. 25/3-2024

<i>Region Nordjylland:</i>	<i>6</i>
<i>Region Midt:</i>	<i>34</i>
<i>Region Syd:</i>	<i>13</i>
<i>Region Hovedstaden:</i>	<i>19</i>
<i>Region Sjælland:</i>	<i>23</i>
<i>I alt:</i>	<i>95</i>

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 6.

Udvikling af tilbudsviften og lånepuljer for 2025/2026

Resume

Aalborg, Brønderslev og Thisted Kommune har besluttet, at byde ind på den nationale lånepulje for 2025-2026 til etablering af ny kapacitet på det specialiserede socialområde.

Projektbeskrivelserne er færdige og præsenteres i vedlagte bilag. Der er tale om projekter, som på forskellig vis, og i forhold til forskellige målgrupper, vil udvide tilbudskapaciteten i Nordjylland med +50-60 pladser. Særligt borgere med autisme (særligt voksne, men også børn/unge) og/eller forskellige adfærdsproblematikker er i fokus.

Projektbeskrivelserne skal drøftes i Den Administrative Styregruppe med henblik på at afgive en anbefaling til KKR Nordjylland om endelig godkendelse.

Orientering om workshop

Der er arrangeret en workshop for de nordjyske kommuner og Region Nordjylland, som finder sted d. 19. april 2024. Myndighed og udfører områderne er inviteret, ligesom både voksen og børne- og ungeområdet er inviteret til at deltage. Projektbeskrivelserne fra Aalborg, Brønderslev og Thisted Kommune indgår, som en del af programmet for workshoppen.

Resultatet af workshoppen vil indgå i de endelige beskrivelser i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 ift. beskrivelser af sammenhæng imellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede socialområde.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Overfor KKR Nordjylland anbefaler, at projekterne godkendes til videre behandling.
2. Tager orientering om workshop til efterretning

Bilag:

- Sagsbeskrivelse - lånepuljer 2025-2026
- Oversigt over kommunale planer, marts 2024
- Bilag A. Thisted Kommune
- Bilag B. Brønderslev Kommune
- Bilag B1. Brønderslev Kommune
- Bilag B2. Brønderslev Kommune
- Bilag C. Aalborg Kommune
- Bilag C1. Aalborg Kommune
- Bilag C2. Aalborg Kommune

Beslutning:

Projektbeskrivelserne blev drøftet.

DAS indstiller overfor KKR Nordjylland, at projekterne godkendes til videre behandling.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 7.

Det forstærkede samarbejde - årsrapporter 2023

2024-018827

Resume

Årsrapporter for 2023 vedr. tilbud under Det Forstærkede Samarbejde er udarbejdet, og skal behandles af Den Administrative Styregruppe.

Sagsfremstilling

Årsrapporterne omhandler tilbuddene Neurocenter Østerskoven, Kvisten, og , som alle er regionale tilbud. Årsrapporterne er gennemgået på møde i Ekspertpanelet d. 19. marts 2024, hvor særligt Kvisten og Østerskoven har været i fokus gennem 2023 via konkrete arbejdsgrupper, der er kommet med en række anbefalinger til tiltag, der skal afhjælpe situationen på tilbuddene. Begge arbejdsgrupper har afrapporteret til DAS.

Ekspertpanelet har, i relation til Østerskoven besluttet, at udmelde en "early Warning", da er indskrivningen på tilbuddet siden efteråret og ind i 2024 har været bekymrende lav. Udfordringsbilledet har ikke været adresseret konkret i årsrapport og udfoldes derfor mere ud på mødet i Den Administrative Styregruppe.

Ekspertpanelet anbefaler, at årsrapporterne tages til efterretning af DAS, og FU Social bakker op om dette.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Tager årsrapporter for 2023 til efterretning

Bilag:

- Årsrapport for NCØ - Det forstærkede samarbejde 2023
- Årsrapport for Kvisten - Det forstærkede samarbejde 2023
- Årsrapport for ISH - Det forstærkede samarbejde 2023

Beslutning:

Årsrapporter blev taget til efterretning

Særligt ift. Østerskoven

Kundegrundlaget er fortsat faldende. Forløbene bliver kortere og kortere. Antallet af pladser og takster er justeret i 2023, men udviklingen fortsætter. Der er ikke sammenhæng mellem de aftaler, som er lavet i DAS regi og den effekt de bør have.

Region Nordjylland havde forud for mødet i DAS udarbejdet et bilag, som viser borgere der i 2023 er udskrevet med en GOP til specialiseret genoptræning (kalder meget ofte på døgnindlæggelse), og der er et gab ift. borgere, som er indskrevet på Østerskoven (fordelt på kommune niveau).

Udkommet af drøftelsen vedr. Østerskoven:

Region Nordjylland går i bilateral dialog med kommunerne omkring Østerskoven.

Kommunerne går hjem og understreger det er vigtigt, at tænke Østerskoven ind, når der skal findes specialiseret genoptræning

Dorte Juul Hansen og Martin Bjørn Jensen deltager i næstkommende møde i FU med henblik på drøftelse af den videre strategi om Østerskoven.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 8.

Status på udmøntning af Nordjysk Socialaftale 23-24

2024-018827

Resumé

På baggrund af opdateret status for udmøntningen af Nordjysk Socialaftale 2023-2024 (ses af bilaget), bedes DAS hermed beslutte, om fokusområde 1 og 2 kan afsluttes samt om forslaget til udmøntning af fokusområde 3 kan godkendes. Vurderingen er, at status viser, at udmøntningen går planmæssigt.

Sagsfremstilling

Det foreslås, jf. statusskemaet i bilag, at afslutte fokusområde 1c vedr. §82 på baggrund af det, som allerede er udført og tilbagemeldingerne fra Psykiatri- og handicapcheferne (samt myndighedscheferne).

Herudover foreslås fokusområde 2 vedr. den gode alderdom, jf. bilaget, afsluttet på baggrund af temadagen vedr. den gode alderdom, som blev afholdt i januar 2024.

Endelig fremgår forslag til udmøntningen af fokusområde 3 i bilaget, hvor udmøntningen heraf tænkes sammen med nogle af de indsatser og planer, som allerede eksisterer - bl.a. arbejdsgruppen vedr. kapacitet på autismeområdet og opfølgningen på konklusionerne fra Komponentanalysen.

Alle ovenstående forslag er kort beskrevet i bilaget.

Indstilling

Det indstilles, at DAS

1. godkender at fokusområde 1c og fokusområde 2a, 2b og 2c kan afsluttes
2. godkender forslaget til udmøntningen af fokusområde 3

Bilag:

- Status udmøntning 2023-2024

Beslutning:

Tages til efterretning.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 9.

Forslag til workshop/laboratorium vedr. fokusområde 3a og 3b samt opfølgning på konklusionerne fra Komponent-analysen

2024-018827

Resume

Som opfølgning på konklusionerne fra Komponentanalysen og som udmøntning på fokusområde 3 "Effektive og vidensbaserede løsninger" (nærmere bestemt initiativ 3a: "Fra botilbud til egen bolig" og 3b "Den gode visitation i samspil med driftsherren") præsenteres her et forslag til workshop/udviklingslaboratorium, som der på nærværende DAS-møde ønskes input til.

Sagsfremstilling

Baggrund: Komponentanalysen peger på, at de høje udgifter på det specialiserede socialområde skyldes en bestemt kultur ift. visitation af indsatser. Bl.a. ift. at får man en diagnose, så får man i højere grad end i andre regioner ligeledes en indsats på det specialiserede socialområde, og ligeledes er der en tendens til, at de nordjyske kommuner oftere end andre regioner benytter sig af botilbud frem for bostøtte. Samtidig er der i Nordjysk Socialaftale 2023-2024 under fokusområde 3 "Effektive og vidensbaserede løsninger" to initiativer, som lapper ind over samme tematikker, nemlig 3a: "Fra botilbud til egen bolig" og 3b "Den gode visitation i samspil med driftsherren". Konklusionerne fra Komponentanalysen og fokusområde 3a og 3b er afsættet for nærværende workshop/udviklingslaboratorium.

Formål: Workshoppen/udviklingslaboratoriet har derfor til formål på tværs af de nordjyske kommuner at rammesætte en drøftelse af, hvor man med fordel kunne sætte ind, og hvor er der noget, som kunne ændre de nuværende mønstre. Det vil sige, hvilke effektive og vidensbaserede løsninger kan vi sætte ind med jf. fokusområde 3 i Nordjysk Socialaftale 2023-2024 på baggrund af de konklusioner, som Komponentanalysen peger mod.

Metode: Generelt skal der skabes forstyrrelser og bespænd på workshoppen/udviklingslaboratoriet ift. at få deltagerne til at tænke anderledes om mulighederne.

Dato: 3. kvartal 2024 (fx september)

Deltagere: Psykiatri- og handicapcheferne samt myndighedscheferne

Program:

Kl. 09.00: Oprids af konklusionerne fra Komponentanalysen

Kl. 09.30: Oplæg vedr. erfaringerne fra fx nordjysk kommune vedr. at kigge ind i egen myndighedspraksis eller lignende

Kl. 10.00: Gruppedrøftelser vedr. hvad giver Komponentanalysen anledning til af tanker, og hvor tror vi, der er noget at gøre – noter 3 områder/temaer

Kl. 10.30: Pause

Kl. 11.00: Præsentation af hver gruppes 3 områder i plenum – hvert område skrives på flipover (næste gruppe lægger ved overlap i områder/temaer deres ind under det allerede skrevne)

11.30: Frokost

12.00: Oplæg som kan skabe forstyrrelse/benspænd fx vedr. ændring af kultur eller lignende

12.30: Deltagerne fordeles i nye grupper på områderne/temaerne ift. at drøfte eventuelle indsatser derunder - hvad ville gøre den største forskel (opdeles på lokale og fælles)

13.00: Plenumpræsentation af gruppernes indsatser og fælles drøftelse af næste skridt

14.00: Slut

(Programmet kvalificeres på møde den 3. maj i Psykiatri- og Handicapchefgruppen)

Indstilling

Det indstilles, at DAS

1. drøfter mulige input til workshoppen/udviklingslaboratoriet - særlig ift.:
 - eventuel kommunal oplægsholder vedr. erfaringer med ændringer i myndighedspraksis, erfaringer med ændringer i bostøtte-botilbudsvisitationen eller lignende
 - mulig ekstern oplægsholder, som kan skabe forstyrrelse/skubbe lidt til de løsninger, vi typisk vil komme i tanke om

Beslutning:

Der var generelt opbakning til forslaget til program for den foreslåede workshop.

Aalborg Kommune bød ind med konkrete oplægsholdere og temaer fra egen kommune. Herudover blev Anne Brorson nævnt som en mulig ekstern oplægsholder - ligeledes blev Næstved og Kolding Kommune nævnt, som nogle af de kommuner, som eventuelt ville kunne bidrage med inspiration.

Det blev besluttet, at rammeaftalesekretariatet arbejder videre med inputtene og planlægningen af workshoppen.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 10.

Trepartsaftale og overenskomstlønninger på socialområdet

Resume

Der er behov for en afklaring af hvordan man i rammeaftalesamarbejdet forholder sig til de nyligt indgåede treparts- og overenskomstaftaler på velfærdsområderne. Aftaler, som får betydning for den samlede lønsum og driftsøkonomi på området.

Sagsfremstilling

Der er indgået en aftale mellem regeringen, KL, Danske Regioner, FH og Akademikerne om løn- og ansættelsesvilkår for velfærdsmedarbejdere i den offentlige sektor. Aftaleparterne er enige om at prioritere 1,9 mia. kr. fra den ekstraordinære ramme til løn og arbejdsvilkår i 2026 og frem til et varigt lønløft til det pædagogiske og socialpædagogiske område, der arbejder med børn, unge eller udsatte borgere. 1,76 mia. kr. udmøntes i kommunerne og 0,14 mia. kr. udmøntes i regionerne.

Aftalen betyder bl.a., at en socialpædagog i gennemsnit allerede i 2026 vil få cirka 2500 kr. mere om måneden i løn.

Trepartsaftalen har et ophæng til overenskomstforhandlingerne for 2024, og der vil være tale om en ekstraordinær lønudvikling, hvorfor der ønskes en drøftelse af håndtering heraf, samt fordele og ulemper ved forskellige løsninger.

På den ene side kunne det være relevant, at der aftales en midtvejsregulering af taksterne, da alternativet ellers vil være betydelige underskud i 2024 eller en udhuling af det tilbud, som kan gives borgerne i 2024. På den anden side er det jo heller ikke en ubetydelig opgave at genberegne taksterne medio året og hvad med de indgåede kontrakter?

Styringsaftalegruppen har drøftet problemstilling og her var der forskellige udgangspunkter ift. synet på problemstillingen (hvor rammerne er forskellige i Region Nordjylland og i kommunerne), samt tilgange til, hvordan denne kan imødekommes. Styringsaftalegruppen anbefaler, at Den Administrative Styregruppe drøfter og anlægger en retning for adressering af problemstillingen.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Drøfter og beslutter hvordan problemstillingen kan adresseres

Bilag:

- trepartsaftale-om-loen-og-arbejdsvilkaar

Beslutning:

DAS drøftede problemstillingen.

En endelig beslutning udskydes til DAS mødet 27. Maj, da DAS ønsker yderligere analyse på konsekvenserne af overenskomstresultatet og trepartsaftalen - hvad det konkret kommer til at betyde og hvordan en regulering kan se ud, herunder om denne skal være enslydende for alle parter (kommunalt/regionalt).

Aalborg Kommune og Region Nordjylland byder ind med repræsentanter til videre analyse og udarbejdelse af forslag til regulering.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 11.

Rekruttering og fastholdelse af pædagoger

Resume

Der følges op på drøftelser i Den Administrative Styregruppe fra d. 22. januar 2024 vedr. kommunernes- og regionens rekrutteringsudfordringer til det social- og specialpædagogiske område.

UCN har, med tilsagn fra Den Administrative Styregruppe søgt og fået tildelt 7,3 mio. kr. fra Social- og Boligstyrelsen til efter- og videreuddannelse på det specialiserede socialområde i perioden 2024-2028.

UCN har udfærdiget et statusnotat og kommer med bud på den videre proces.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Tager statusorientering til efterretning
2. Udpeger kommunale og regionale chefer som kan deltage i mødet omkring den konkrete udmøntning af puljemidlerne
3. Godkender, at UCN i samarbejde med DAS Social udarbejder et forslag til kommissorium for udmøntningen af puljen samt videreudvikling af samarbejdet.

Bilag:

- Sagsbeskrivelse - rekruttering og fastholdelse af pædagoger
- Oplæg Projektorg. Det specialiserede socialområde - Nordjysk netværk i samarbejde med UCN_

Beslutning:

DAS tager orientering til efterretning, og bakker op om udfærdigelse af et kommissorie for den videre udmøntningsproces.

DAS vil gerne udpege én repræsentant fra hver klynge, så ikke alle kommuner skal møde op til dialogmødet.

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 12.

Erstatningsbyggeri på Området for Voksne med Udviklingshæmning - Sødisebakke

Resume

Specialektoren, Region Nordjylland, planlægger et konkret projekt, som vil få indflydelse på sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Projektet planlægges indtænkt i den kommende Nordjysk Socialaftale 2025-2026.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Tager orientering til efterretning

Bilag:

- 2024.03.01 Notat vedr. erstatningsbyggeri - Skærmede pladser - Specialektoren

Beslutning:

Pladserne, som skal nedlægges kan godt bruges mens ombygning sker (dog ikke alle pladser). Borgerne tilbydes nye pladser, når de er klar.

Orientering taget til efterretning

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 13.

Eventuelt

Beslutning:

Ingen bemærkninger

Mødet den 04.04.2024

DAS Social

Åben

Punkt 14.

Næste møde

Næste møde i Den Administrative Styregruppe finder sted d. 27. maj kl. 12.00-16.00 (virtuelt møde)

Beslutning:

Ingen bemærkninger.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 4.

Årsrapport fra Socialtilsyn Nord 2023

2024-029219

Resumé

Socialtilsyn Nord's årsrapport 2023 forelægges til drøftelse.

Baggrund

De fem socialtilsyn skal årligt udarbejde en årsrapport om socialtilsynets drift samt kvaliteten af sociale tilbud og plejefamilier. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt tilsynets generelle overvejelser om kvaliteten i de plejefamilier og sociale tilbud, der føres tilsyn med. Socialtilsyn Nord fører tilsyn i de nordjyske kommuner, minus Hjørring Kommune, samt Silkeborg Kommune.

Følgende tilbud er omfattet af socialtilsynet og dermed inkluderet i årsrapporten:

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.

BPA-arbejdsgivervirksomheder

Drøftelse

Årsrapporten 2023 indeholder Socialtilsyn Nord's generelle overvejelser om den faglige og organisatoriske kvalitet hos de sociale tilbud og plejefamilierne i 2023.

Årsrapporten indeholder derudover et særligt afsnit om Socialtilsyn Nord's fokuspunkt: Kendskab, indsats og resultatdokumentation. Fokuspunktet er valgt på baggrund af input fra DAS i marts 2022.

Socialtilsyn Nord's årsrapport er baseret på data om plejefamilierne og tilbuddenes drift, registreringer om bekymrende forhold, tilsynsrapporter, udviklingspunkter og kvalitetsbedømmelser.

Det fremgår af årsrapporten, at socialtilsynet vurderer, at kvaliteten generelt er god, både i tilbud og plejefamilier. Derudover kommer Socialtilsyn Nord med nogle anbefalinger til fortsat udvikling i forhold til den generelle kvalitet og fokuspunktet.

Socialtilsyn Nord har følgende anbefalinger til plejefamilier og sociale tilbud:

At plejefamilier:

- Sikrer, at de har det nødvendige overskud til at give et barn i pleje en stabil opvækst i et trykt omsorgsmiljø.
- Forsat sikrer, at deres indsats tilrettelægges med afsæt i barnets plan/ungeplan.
- Går i dialog med anbringende myndighed, hvis de ikke har en barnets plan/ungeplan, eller at planen er forældet.

At sociale tilbud:

- Sikrer, at der, i relation til borgerens uddannelse og beskæftigelse, udarbejdes individuelle og konkrete målbare mål, og at disse udarbejdes i samarbejde med borgeren.
- Ved brug af ikke-fastansatte medarbejdere sikrer, at medarbejderne kan indgå hensigtsmæssigt i driften af tilbuddet på en måde, så det ikke påvirker den pædagogiske indsats og borgernes trivsel i negativ retning.
- Sikrer, at der gøres brug af ekstern supervision eller ekstern faglig sparring for både ledere og medarbejdere med henblik på bl.a. at udvikle medarbejdernes kompetencer og forbedre indsatsen.
- Sikrer, at der er udarbejdet individuelle og konkrete mål for alle borgere, som anvendes til læring og udvikling af indsatsen. Find evt. inspiration i SMART-modellen.
- Sikrer systematisk resultatdokumentation. Find evt. inspiration i Social- og Boligstyrelsens håndbog for resultatdokumentation.

Årsrapporten forelægges i første omgang DAS, hvorefter den forelægges KKR.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Drøfter Årsrapport 2023 fra Socialtilsyn Nord.

Bilag:

- Socialtilsyn Nord Årsrapport 2023

Beslutning:

Tilsynschef Line Hessellund gav en præsentation af de centrale elementer fra årsrapporten 2023, herunder at kvaliteten i de sociale tilbud generelt set er høj i Nordjylland. Dog er der fokus på ekstern supervision og sparring til ledelse og medarbejdere ift. sociale tilbud.

Der er færre sanktioner i 2023 hvor kvaliteten er i spil, hvilket formentligt skyldes de mange dialog møder, som afholdes mellem STN og tilbuddene. Her laves handleplaner for hvordan kvaliteten kan understøttes og højnes. Men der er allerede udstedt flere sanktioner i 2024 end i 2023. Det er alle former for tilbud (kommunale, regionale og private). Det er lidt de samme ting, som går igen og man går derfor mere alvorligt til værks. Der er fokus på ledelse og personale, hvis ikke man formår at videreformidle og udvikle på de ting, som ikke er helt i orden. Måske spiller rekrutteringsudfordringerne ind, da man også møder ufaglærte, når tilsynet kommer på besøg.

Årsrapporten blev drøftet.

Kommunerne kvitterer for dialog møderne, som giver rigtig god mening, og som giver plads til at drøfte nuancerne og understøtte de konkrete behov for udvikling på de tilbuddene.

Den samlede årsrapport for alle socialtilsyn skal også behandles politisk i de enkelte kommunalbestyrelser og regionsråd, men det er uklart i hvilket omfang dette finder sted og på hvilken måde. Det undersøges nærmere, om der er behov for fælles handling herpå.

Årsrapport 2023

Socialtilsyn Nord

Hjørring Kommune

1 INDLEDNING

Den 1. maj 2023 tiltrådte jeg som ny tilsynschef i Socialtilsyn Nord, og det har været spændende for mig at lære den tilsynsfaglige praksis i socialtilsynet at kende.

Socialtilsyn Nord's kerneopgave er at løfte kvaliteten i de sociale tilbud og plejefamilier, og som ny chef er det tydeligt at mærke, at man i Socialtilsyn Nord arbejder ud fra værdierne dialog, troværdighed og faglighed. Vi prioriterer desuden at udvikle organisationens faglige niveau, bl.a. ved at give løbende sparring og feedback på den udmøntede tilsynsfaglighed. Dette med henblik på, at netop vores plejefamilier og sociale tilbud oplever, at vores arbejde har en høj grad af kvalitet og faglighed. Af samme grund har vi igen i 2023 prioriteret at deltage i det udviklingsarbejde, faciliteret af Social- og Boligstyrelsen, som skal sikre høj faglighed og ensartet tilsynspraksis på tværs af de fem socialtilsyn.

Særligt dialogforpligtelsen, som blev skærpet med ændringen af lov om socialtilsyn i 2022, har vi arbejdet med at implementere i Socialtilsyn Nord. Vi ser dialog som en forudsætning for udvikling, og dialog vil derfor til stadighed være et fokusområde hos os. Vi har af den grund også i 2023 afholdt samarbejds møder med kommuner og regioner, bl.a. for at få inputs til, hvordan vi kan tilrettelægge vores tilsyn med størst mulig hensyntagen til alles brug af ressourcer.

I 2023 har Socialtilsyn Nord aflagt 2.219 tilsynsbesøg, og på baggrund af disse kan Socialtilsyn Nord konstatere, at kvaliteten hos plejefamilier og sociale tilbud fortsat generelt er høj. I langt de fleste tilfælde, hvor der er konstateret behov for at højne kvaliteten, har dette kunne klares med dialog uden behov for sanktioner. Et særligt fokusområde i 2023 var "*Kendskab, indsats og resultatdokumentation*" i forhold til borgernes indsatsmål, og vores tilsynskonsulenter har derfor haft et særligt blik på, hvorvidt tilbud og plejefamilier arbejder med barnets plan/ungeplan (tidligere "handleplan"), mål og udvikling af den enkelte borger, som afsæt for arbejdet. Vi har oplevet et stort engagement hos både plejefamilier og sociale tilbud i forhold til arbejdet med fokuspunktet.

På baggrund af vores tilsyn i 2023 kommer vi i denne rapport med en række anbefalinger, som vi håber, at plejefamilier og sociale tilbud vil kunne anvende til refleksion over egen praksis.

Vi håber, I vil læse med.

Med venlig hilsen

Line Hessellund
Tilsynschef

2 RESUME

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2023, tilsyn med 858 plejefamilier og 248 sociale tilbud beliggende i ti nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. De, i alt 1.106 tilbud og plejefamilier, havde i 2023 i alt 8.543 pladser til børn, unge og voksne. Derudover førte Socialtilsyn Nord tilsyn med landets 19 BPA-arbejdsgivervirksomheder.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af:

- 1) Bekymrende forhold, for eksempel varslede påbud, skærpede tilsyn og tilbagekaldte godkendelser
- 2) Udviklingspunkter, som tilsynskonsulenterne udarbejder i forbindelse med tilsyn
- 3) 60 tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter

Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet har i 2023 særligt fokus på temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *familiestruktur og familiedynamik* på plejefamilieområdet, samt *organisation og ledelse* på tilbudsområdet.

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at den generelle kvalitet hos sociale tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen af den generelle kvalitet viser dog også nogle udviklingspotentialer inden for de udvalgte temaer, og på den baggrund kommer vi i denne rapport med en række anbefalinger til fortsat udvikling. Blandt andet anbefaler vi, at plejefamilierne sikrer, at de har det fornødne overskud til at understøtte børnenes behov. Til sociale tilbud anbefaler vi blandt andet, at de sikrer, at medarbejdere og ledere modtager ekstern supervision.

Særligt fokus på Kendskab, indsats og resultatdokumentation

Socialtilsyn Nord har på tilsynsbesøgene i 2023 haft særligt fokus på kendskab, indsats og resultatdokumentation, herunder om plejefamilier tilrettelægger deres indsats med afsæt i opdaterede børne-/ungeplaner med konkrete mål, og om sociale tilbud dokumenterer resultater med afsæt i konkrete mål.

Vores analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har blandt andet vist, at plejefamilierne har kendskab til de mål, der er i barnets plan/ungeplan, men at plejefamilierne med fordel kan efterspørge opdaterede planer hos anbringende kommune. I sociale tilbud oplever borgerne generelt, at

der sker en positiv udvikling i forhold til deres ophold. Tilbuddene kan dog med fordel have fokus på udarbejdelse af individuelle, konkrete og målbare mål.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I 2023 var Socialtilsyn Nord på 2.219 tilsynsbesøg hos sociale tilbud og plejefamilier. De 1.458 besøg var anmeldt på forhånd, mens 547 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet hjemme i 214 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I 2023 blev 28¹ nye plejefamilier og otte nye sociale tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var gennemsnitligt 17 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2023 i alt ét påbud og ét skærpet tilsyn på tilbudsområdet. Ingen plejefamilier eller tilbud fik inddraget deres godkendelse.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende, naboer og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymrede over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie². Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 254 whistleblower-henvendelser i 2023.

Økonomi

Socialtilsyn Nords økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2023 på 33,261 mio. kr. Ved årets udgang konstateres et merforbrug på 0,085 mio. kr.

¹ I flere måneder i 2023 var det ikke muligt at indhente straffeattester i forbindelse med godkendelse af plejefamilier, det har resulteret i, at 7 plejefamilier er godkendt i uge 1 i 2024. Disse plejefamilier, ville, hvis der kunne indhentes attester, være godkendt i 2023.

² Find information om Socialtilsyn Nords whistleblowerordning på Socialtilsyn Nords hjemmeside socialtilsynnord.hjoerring.dk.

3 INDHOLD

1	Indledning.....	1
2	Resume.....	2
4	Om Socialtilsyn Nord	5
4.1	Tilsynsreformens og socialtilsynets formål	5
4.2	Kvalitetsmodellen som måleredskab	5
4.3	Tilsynsområde	7
4.4	Socialtilsynets øvrige opgaver	9
5	Generel kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier	10
5.1	Produktion i 2023.....	11
5.2	Plejefamiliers generelle kvalitet.....	15
5.2.1	Plejefamilierne er særligt gode til	17
5.2.2	Udviklingspotentiale vedrørende <i>familiestruktur og familiedynamik</i>	19
5.3	Sociale tilbuds generelle kvalitet	20
5.3.1	Tilbuddene er særligt gode til.....	22
5.3.2	Udviklingspotentialer vedrørende <i>uddannelse og beskæftigelse</i> samt <i>organisation og ledelse</i>	24
6	Fokuspunkt 2023.....	27
6.1	Plejefamiliers kendskab til mål	28
6.1.1	Plejefamiliers udviklingspotentiale i forhold til <i>målgruppe, metoder og resultater</i>	29
6.2	Sociale tilbuds arbejde med kendskab, indsats og resultatdokumentation	30
6.2.1	Sociale tilbuds udviklingspotentiale i forhold til <i>målgruppe, metoder og resultater</i>	32
7	Økonomi	35
7.1	Socialtilsyn Nords budget	35
7.2	Takstudviklingen fra 2020 - 2023	37
8	Bilag.....	39
8.1	Bilag 1: Portefølje	39
8.2	Bilag 2: Antal tilsyn og tilsynsbesøg	42
8.3	Bilag 3: Nygodkendelser	43
8.4	Bilag 4: Ophørte sociale tilbud og plejefamilier.....	44
8.5	Bilag 5: Whistleblow-henvendelser	44

4 OM SOCIALTILSYN NORD

4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos sociale tilbud og plejefamilier. Socialtilsynene skal sikre, at børn, borgere og brugere af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af tilsynsopgaven – både i forhold til nygodkendelser og driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den nødvendige kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og, på tilbudsområdet, at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

Socialtilsyn Nords mission, vision og værdier

Mission: Socialtilsyn Nord løfter kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud.

Vision: Det, der driver os i vores arbejde, er, at vi skal have: De bedste sociale tilbud og plejefamilier til vores udsatte børn, unge og voksne

Værdier: Vi arbejder ud fra værdierne dialog, faglighed og troværdighed

4.2 Kvalitetsmodellen som måleredskab

Når socialtilsynet vurderer kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud, sker det med afsæt i den lovbestemte kvalitetsmodel. Kvalitetsmodellen er udarbejdet med henblik på at skabe fokus på resultater og effekt af den sociale indsats i plejefamilier eller sociale tilbud. Socialtilsynet skal altså vurdere, i hvor høj grad plejefamilierne og tilbuddene formår at skabe resultater for borgerne og bidrage til borgernes trivsel. Kvalitetsmodellen er for både sociale tilbud og plejefamilier inddelt i syv temaer jf. figur 1. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen skal socialtilsynet også føre tilsyn med sociale tilbuds og plejefamiliers økonomi.

Figur 1: Temaerne i socialtilsynets kvalitetsmodel

Under alle temaer i kvalitetsmodellen har socialtilsynet mulighed for at tilføje udviklingspunkter. Udviklingspunkter er udtryk for forbedringspotentiale og gives, hvis der er forhold, som et socialt tilbud eller plejefamilie med fordel kan have fokus på.

Indtil udgangen af 2023 har Socialtilsyn Nord desuden givet sociale tilbud og plejefamilier opmærksomhedspunkter, hvis der var forhold, som Socialtilsyn Nord ville følge op på ved kommende tilsynsbesøg. Opmærksomhedspunkter udfases dog i løbet af 2024, og forholdene vil fremover i stedet blive beskrevet i tilsynsrapporten, jf. Social- og Boligstyrelsens udgivelse *Faglig udtalelse om indhold i socialtilsynets tilsynsrapporter*³.

³ Social- og Boligstyrelsen (2023): [Faglig udtalelse om indhold i socialtilsynets tilsynsrapporter](#).

4.3 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de sociale tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i egen kommune.

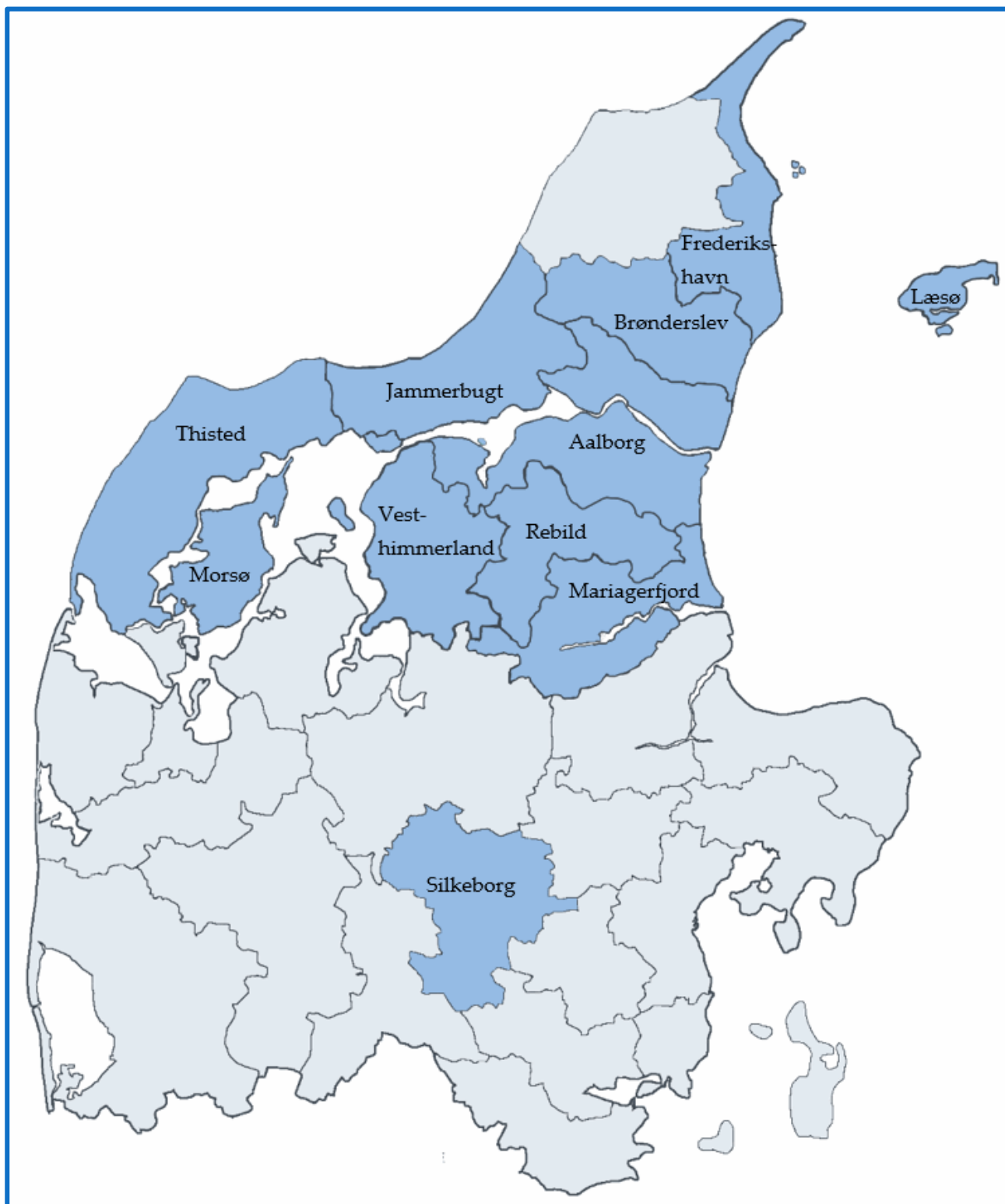
Følgende indgår i Socialtilsyn Nord's tilsynskompetence⁴:

- Plejefamilier § 43, stk. 1, nr. 1-3 (barnets lov)
- Botilbud til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne §§ 107 og 108 (lov om social service)
- Døgntilbud til børn og unge § 43, stk. 1, nr. 6 (barnets lov)
- Krisecentre § 109 (lov om social service)
- Forsorghjem § 110 (lov om social service)
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud §§ 101 og 101 a (lov om social service)
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud § 141 (sundhedsloven)
- Botilbudslignende boformer § 4, stk. 1, nr. 3 (lov om socialtilsyn)
- BPA-arbejdsgivervirksomheder § 18 a (lov om socialtilsyn)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men fører ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af visiterende/anbringende kommune.

⁴ Pr. 1. juli 2022 trådte ændringer i lov om socialtilsyn vedr. specialistfunktioner i kraft. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med alle sikrede institutioner, Socialtilsyn Syd med skibsprojekter og efterskoler, Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Hovedstaden med koncerner og koncernlignende konstruktioner og Socialtilsyn Nord med BPA-arbejdsgivervirksomheder.

Figur 2 - Socialtilsyn Nord's kommunale tilsynsområder

4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med sociale tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos sociale tilbud og plejefamilier.

Samarbejds møder og oplæg

Socialtilsyn Nord har i 2023 holdt samarbejds møder med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter. Socialtilsyn Nord har desuden holdt oplæg om socialtilsynets opgave og praksis for en interesseorganisation.

Aktindsigter

Socialtilsyn Nord har i 2023 besvaret 79 aktindsigter. Størstedelen af aktindsigterne blev givet til pressen, som har søgt om aktindsigt 33 gange. Kommuner og andre myndigheder har søgt om aktindsigt i 13 sager. De resterende fordeler sig på pårørende, parter eller partsrepræsentanter og øvrige interessenter. Socialtilsyn Nord har givet medhold til aktindsigt i 70 sager, delvist medhold i fem sager og afslag i fire sager.

Tilkøbsydelse

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelse, der relaterer sig til tilsynets socialfaglige eller tilsynsfaglige viden. I 2023 udbød Socialtilsyn Nord blandt andet to grundkurser for netværksplejefamilier, tilsyn med dagtilbud efter § 103 og § 104 samt et kursus i regler om magtanvendelse på voksenområdet⁵.

Ankeafgørelser

Socialtilsyn Nord har i 2023 fået seks ankeafgørelser behandlet i Ankestyrelsen. Én afgørelse vedrørte en plejefamilie, og fem vedrørte sociale tilbud. Fire afgørelser blev stadfæstet af Ankestyrelsen, én blev hjemvist til fornyet behandling i Socialtilsyn Nord og den sidste sag blev ikke behandlet, da klagen blev indsendt for sent. Afgørelserne omhandlede bl.a. ændringer af godkendelse og ansøgning om aktindsigt.

⁵ Find information om Socialtilsyn Nord's tilkøbsydelse på socialtilsynnord.hjoerring.dk.

5 GENEREL KVALITET I SOCIALE TILBUD OG PLEJEFAMILIER

Det følgende afsnit handler om Socialtilsyn Nord's overvejelser om den generelle kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Nord oplever ikke stor variation i vurderingen af den generelle kvalitet, da socialtilsynet, ved bekymrende forhold eller ved kvalitetsmangler, altid vil søge at understøtte plejefamiliernes eller tilbuddenes kvalitetsløft. Understøttelsen af tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet sker først og fremmest via dialog, i sidste ende kan socialtilsynet dog reagere via sanktioner⁶. Det betyder, at de få sanktioner der gives, ikke kan tages som et udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager.

Socialtilsyn Nord har i årsrapporten for 2023 valgt at sætte særligt fokus på den generelle kvalitet i udvalgte temaer:

- *Uddannelse og beskæftigelse* på plejefamilieområdet og tilbudsområdet
- *Familedynamik og familiestruktur* på plejefamilieområdet
- *Organisation og ledelse* på tilbudsområdet.

De udvalgte temaer, der ligger til grund for vurderingen af den generelle kvalitet, varierer fra år til år. I årsrapporten 2022 havde Socialtilsyn Nord fokus på *kompetencer, selvstændighed og relationer* samt *sundhed og trivsel*.

Afsnittet indledes med en kort beskrivelse af Socialtilsyn Nord's portefølje og produktion i 2023. Alt data er udfoldet i bilag 1 – 5.

Præsentationen af den generelle kvalitet i Socialtilsyn Nord tager afsæt i følgende data:

- Produktionsdata fra 2023
- Varslede og udstedte sanktioner
- Udvalgte temaer fra 60 tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter
- Udviklingspunkter udarbejdet af Socialtilsyn Nord i 2023

⁶ Socialtilsynets sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

5.1 Produktion i 2023

Socialtilsyn Nord førte ved udgangen af 2023 tilsyn med 858 plejefamilier og 248 sociale tilbud, samt 19 BPA-arbejdsgivervirksomheder. Socialtilsyn Nord's portefølje er faldet med 31 plejefamilier og 14 sociale tilbud siden udgangen af 2022.

Plejefamilierne og de sociale tilbud havde ved udgangen af 2023 i alt 8.543 pladser til børn, unge og voksne. Størstedelen af pladserne var på voksentilbudsområdet, som havde 6.057 pladser. Børne- og ungehjemmene havde 747 pladser, mens plejefamilierne havde 1.739 pladser. Der er sket et fald på 250 pladser fra 2022 til 2023. Antallet af pladser er faldet både på det samlede tilbudsområde og på plejefamilieområdet (jf. bilag 1).

Tilsyn og tilsynsbesøg

Socialtilsyn Nord har i 2023 gennemført 1.549 tilsyn i plejefamilier og sociale tilbud, heraf var 53 tilsyn i forbindelse med nygodkendelser. Et tilsyn afsluttes med en tilsynsrapport. Der aflægges ofte flere tilsynsbesøg i samme tilsyn.

Socialtilsyn Nord aflagde i alt 2.219⁷ tilsynsbesøg i 2023. Størstedelen var anmeldte tilsynsbesøg (jf. bilag 2).

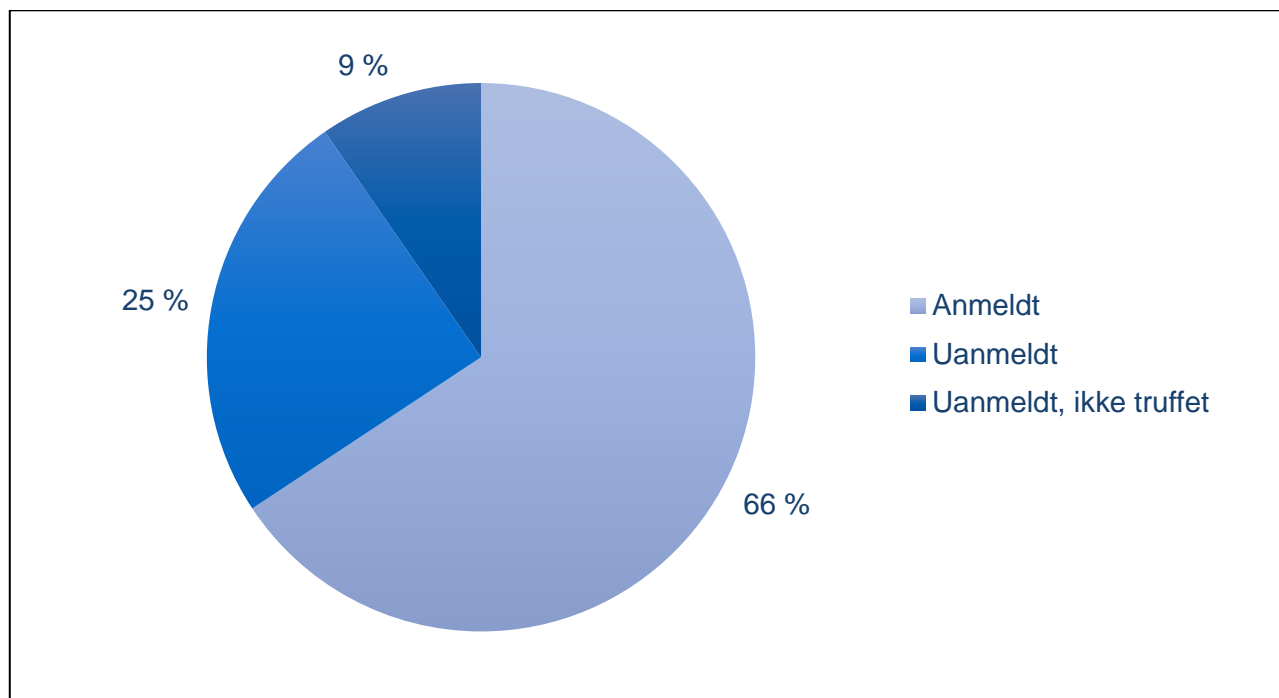
- **Plejefamilier:** 1.423 driftsorienterede tilsynsbesøg og 101 tilsynsbesøg i forbindelse med nygodkendelser
- **Sociale tilbud:** 681 driftsorienterede tilsynsbesøg og 14 tilsynsbesøg i forbindelse med nygodkendelser

Antallet af tilsynsbesøg er faldet med ti besøg i 2023 sammenlignet med 2022, mens antallet af tilsyn er faldet med 119 i samme periode. Socialtilsyn Nord har dermed aflagt flere tilsynsbesøg pr. tilsyn i 2023 sammenlignet med 2022.

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte sociale tilbud eller den enkelte plejefamilie.

⁷ På 214 besøg blev der ikke truffet nogen hjemme. 207 af disse besøg var hos plejefamilier, syv var i sociale tilbud.

Figur 3: fordeling af tilsynsbesøg i 2023

Magtanvendelser

Alle magtanvendelser skal registreres og indsendes til socialtilsynet. Magtindberetningerne anvendes i socialtilsynets vurdering af kvaliteten i sociale tilbud og specialiserede plejefamilier. I tabel 1 fremgår antal magtindberetninger, som Socialtilsyn Nord har modtaget i perioden 2021 – 2023.

Tabel 1: Antal magtanvendelsesindberetninger

	2023	2022	2021
Plejefamilieområdet	7	7	11
Børne og ungeområdet ⁸	624	795	491
Voksenområdet ⁹	2.647	1.856	1.232
I alt	3.278	2.658	1.734

⁸ I 2021 og 2022 indgik sikrede døgninstitutioner i denne opgørelse. Med ændring i lov om socialtilsyn vedr. specialistfunktioner, som trådte i kraft den 1. juli 2022, overdrog Socialtilsyn Nord alle sikrede institutioner til Socialtilsyn Øst. Fra 1. juli 2022 indgår disse således ikke længere i opgørelsen.

⁹ Bestemmelserne om magtanvendelse for voksne gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktions- evne, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker til en foranstaltning.

Størstedelen af magtanvendelserne på voksenområdet i 2023 handlede om anvendelse af trygheds-skabende velfærdsteknologi (jf. § 128 b), brug af stofseler (jf. § 128), fastholdelse m.v. (jf. § 124) og indgreb foretaget uden hjemmel. På børne- og ungeområdet handlede størstedelen af magtanvendelserne om fysisk magtanvendelse, hvor barnet eller den unge fastholdes eller føres, fordi barnet eller den unge var til fare for sig selv eller andre (jf. § 9, stk. 2).

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der fortsat er sket en markant stigning i indberetningen af magtanvendelser på voksenområdet i 2023 sammenlignet med 2022 og 2021. Denne stigning ses især i forhold til forhåndsgodkendte magtanvendelser og indgreb foretaget uden hjemmel.

Den fortsatte stigning, i antallet af magtindberetninger på voksenområdet, kan formentlig forklares med, at de reviderede regler for brug af magtanvendelse trådte i kraft pr. 1 januar 2020. De reviderede regler medførte blandt andet andre krav til indberetning af magtanvendelser¹⁰. Foruden de reviderede regler for brug af magtanvendelse, kan stigningen i antallet af magtanvendelsesindberetninger muligvis forklares ved en stigning i antal pladser på voksenområdet fra udgangen af 2022 til udgangen af 2023¹¹.

Socialtilsyn Nord har de foregående år haft særligt fokus på korrekt indberetning af magtanvendelser som følge af de reviderede regler i 2020. Dette kan også have haft en betydning for stigningen af magtindberetninger på voksenområdet.

På børneområdet er der sket et fald i antallet af magtanvendelsesindberetninger fra 2021 til 2023. Det bør her bemærkes, at antallet af pladser på børne- og ungehjemmene ligeledes var lavere ved udgangen af 2023 sammenlignet med udgangen af 2022¹². På børneområdet er der sket et fald inden for alle registrerede magtanvendelsestyper. Antallet af magtanvendelsesindberetninger på plejefamilieområdet er uændret fra 2022.

Whistleblow-henvendelser

Alle kan anonymt henvende sig skriftligt eller telefonisk til socialtilsynet, via whistleblowerordningen, hvis de er bekymrede for forhold i et socialt tilbud eller i en plejefamilie¹³. Formålet med ordningen er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet

¹⁰ Social- og Boligstyrelsens information om reviderede regler om magt kan findes på [sbst.dk](https://www.sbst.dk).

¹¹ Antal pladser på voksertilbud ved udgangen af 4. kvartal: 6.055 i (2023); 6.153 (2022).

¹² Antal pladser på børne- og ungehjem ved udgangen af 4. kvartal: 747 pladser (2023); 886 pladser (2022).

¹³ Find information om Socialtilsyn Nord's whistleblowerordning på socialtilsynnord.hjoerring.dk.

kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier. I tabel 2 fremgår antal whistleblower-henvendelser, som Socialtilsyn Nord har modtaget i perioden 2021 – 2023.

Tabel 2: Antal whistleblower-henvendelser

	2023	2022	2021
Whistleblow-henvendelser	254	373	429

Antallet af whistleblower-henvendelser har været faldende siden 2021. Faldet skyldes færre henvendelser på tilbudsområdet, og kan have sammenhæng med faldet i antal sociale tilbud. Der er sket en mindre stigning i antallet af henvendelser vedrørende plejefamilier, hvor der generelt kommer få henvendelser. Der er kommet 31 whistleblower-henvendelser på plejefamilieområdet (bilag 6).

Nygodkendelser

I 2023 godkendte Socialtilsyn Nord 28¹⁴ plejefamilier og otte sociale tilbud. To sociale tilbud blev godkendt med vilkår¹⁵:

- Ét vilkår til tilbud er efterfølgende opfyldt
- Ét vilkår til tilbud er fortsat aktivt

Ingen sociale tilbud fik i 2023 afslag på deres ansøgning om godkendelse, mens tre plejefamilier fik afslag. Desuden valgte 27 plejefamilier at trække deres ansøgning om godkendelse tilbage undervejs i godkendelsesprocessen. (bilag 3).

Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser af plejefamilier og sociale tilbud er uændret i 2023, sammenlignet med 2022. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 17 uger for plejefamilier og 11 uger for sociale tilbud.

¹⁴ I flere måneder i 2023 var det ikke muligt at indhente straffeattester i forbindelse med godkendelse af plejefamilier. Det har resulteret i, at syv plejefamilier er godkendt pr. 11.01.2024. Disse plejefamilier, ville hvis der kunne indhentes attester, være godkendt i 2023.

¹⁵ "Socialtilsynet kan i forbindelse med godkendelser efter stk. 1, 8 og 9 fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for at bevare godkendelsen. Socialtilsynet kan knytte frister til opfyldelsen af vilkår" (LBK nr. 1109 af 01/07/2022, § 5, stk. 7)

5.2 Plejefamiliers generelle kvalitet

Socialtilsyn Nord vil i dette afsnit beskrive den generelle kvalitet i 2023 hos plejefamilier og komme med generelle anbefalinger til fortsat udvikling.

Antallet af sanktioner på plejefamilieområdet har været stabilt siden 2020, hvor der i alle årene har været få sanktionssager. Tabel 3 viser antal sanktioner på plejefamilieområdet fra 2020 til 2023.

Tabel 3: Sanktioner på plejefamilieområdet

	2023	2022	2021	2020
Varslet påbud	2 ¹⁶	2	3	4
Påbud	0	1	2	0
Varslet skærpet tilsyn	0	0	0	0
Skærpet tilsyn	0	0	0	0
Varslet nedsættelse	0	0	0	2
Varslet ophør	1	2	5	0
Ophør	0	1	4	0

Socialtilsyn Nord varslede i 2023 tre sanktioner til plejefamilier, ingen sanktioner blev udstedt. Alle sanktioner knytter sig til ét eller flere temaer i kvalitetsmodellen. Fordelingen fremgår af tabel 4.

¹⁶ De to varslede påbud i 2023, er varslet til den samme plejefamilie. Der kan i den samme varslede afgørelse varsles flere påbud.

Tabel 4: Baggrund for bekymrende forhold i plejefamilier i 2023 fordelt på temaer i kvalitetsmodellen

Tema	Varslet påbud	påbud	Varslet ophør	Ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse	-	-	-	-	0
Selvstændighed og relationer	-	-	-	-	0
Målgruppe, metoder og resultater	-	-	-	-	0
Sundhed og trivsel	-	-	-	-	0
Familiestruktur og familiedynamik	1	-	-	-	1
Kompetencer	1	-	1	-	2
Fysiske Rammer	-	-	-	-	0
Økonomi	-	-	-	-	0

Sanktionssagerne på plejefamilieområdet har både 2021, 2022 og 2023 primært handlet om temaet *kompetencer* efterfulgt af *familiestruktur og familiedynamik*. Størstedelen af udviklingspunkter til plejefamilier i 2023 handlede om temaet *kompetencer* og *målgruppe, metoder og resultater*, efterfulgt af *familiestruktur og familiedynamik*. Temaet *målgruppe, metoder og resultater* belyses i afsnittet: *Fokuspunkt 2023*¹⁷.

Socialtilsyn Nord kan, på baggrund af antallet af sanktioner og de 1.195 tilsyn i plejefamilier, konkludere, at der generelt er en høj kvalitet hos plejefamilierne ud fra samtlige af kvalitetsmodellens temaer¹⁸. Socialtilsyn Nord har, som beskrevet, valgt at sætte særligt fokus på *familiestruktur og familiedynamik* og *uddannelse og beskæftigelse*. I 2023 har der været et særligt fokus på temaet *uddannelse og beskæftigelse* i forhold til, om plejefamilierne understøtter barnets læring i relation til dets dagtilbud, skolegang eller uddannelse¹⁹.

¹⁷ 25 % af Socialtilsyn Nord's udviklingspunkter på plejefamilieområdet i 2023 omhandlede temaet *kompetencer*, ligesom 25 % omhandlede *målgruppe, metode og resultater*, 17 % omhandlede *familiestruktur og familiedynamik* og 7 % af udviklingspunkterne omhandlede *uddannelse og beskæftigelse*. Der er i alt givet 252 udviklingspunkter til plejefamilier i 2023.

¹⁸ Se Kvalitetsmodellen for plejefamilier på sbst.dk.

¹⁹ Fra den 1. februar har socialtilsynet skulle vurdere læringsmiljøet i plejefamilier samt børne- og ungehjem. Vurderingerne sker med afsæt i en ny indikator for plejefamilier. Indikatoren lyder: "Plejefamiliens indsats understøtter barnets læring i relation til dets dagtilbud, skolegang eller uddannelse."

5.2.1 Plejefamilierne er særligt gode til

I forhold til de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen kan Socialtilsyn Nord pege på følgende forhold, som plejefamilierne gør særligt godt:

➤ **Understøtter børnenes læring**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejeforældrene er opmærksomme på at bidrage til børnenes læring i hjemmet. Plejeforældrene hjælper blandt andet med lektielæsning, og sikrer, at børnene møder velforberedte i skole eller dagtilbud, således de kan udnytte deres fulde potentiale. Plejeforældrene er gode til at understøtte børnenes læring gennem leg og aktiviteter, der relaterer sig til børnenes skole eller dagtilbud. Plejeforældrene er gode til at have fokus på at skabe en hverdag med rutiner, som skaber de bedste forudsætninger for barnets læring.

Fakta

Læringsunderstøttende struktur kan f.eks. bestå i faste rutiner, der sikrer, at der i hverdagen er afsat tid til f.eks. lektielæsning og at der er en voksen til stede med de rette kompetencer, så barnet kan få den nødvendige hjælp. Det er væsentligt, at faste rutiner opleves af barnet eller den unge som noget, der er rart og genkendeligt og ikke som en "straf".²⁰

"Hverdagen består af læringsmiljøer – en gåtur i skoven eller bagning af en kage mv. Her kan viden om og interesse for, hvad barnet eller den unge lægger vægt på, være med til at skabe rammerne for en indsats, som barnet eller den unge trives med. Erfaringen er, at når børn og unge inddrages, tager de mere medansvar.²¹

➤ **Samarbejder med skole og dagtilbud**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne er engagerede i relevante samarbejdsrelationer i forhold til at understøtte stabilt fremmøde i skole eller dagtilbud. Plejefamilierne bidrager til et tæt samarbejde med skole og dagtilbud, blandt andet ved at deltage i mødeaktiviteter såsom forældremøder samt skole-hjem-samtaler.

²⁰ Social- og Boligstyrelsen (2022): [Styrket læringsmiljø for anbragte børn og unge – tilsynsfaglige fokuspunkter til bedømmelse af indikator 1.e. og 1.c.](#)

²¹ Social- og Boligstyrelsen (2022): [Styrket læringsmiljø for anbragte børn og unge – tilsynsfaglige fokuspunkter til bedømmelse af indikator 1.e. og 1.c.](#)

Fakta

Ideelt set skal der skabes et miljø, hvor både forældre og børn føler et "ejerskab" til daginstitution og skole og det, der foregår der. Dette hjælper børnene til at blive mere trygge i de institutionelle kontekster, og forældrene har nemmere ved at støtte børnene der, og derved bidrage til at skabe et bedre læringsmiljø i hjemmet, når de "inviteres ind"²²

➤ Sikre børnene vokser op i stabile rammer med fokus på barnets behov

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne i høj grad har en hensigtsmæssig familiestruktur²³. Plejefamilierne sikrer børnene et hjem præget af kærlige og stabile rammer. Plejefamilierne støtter op om børnenes individuelle behov, for eksempel ved at sikre forudsigelighed og struktur, hvis barnet har behov for dette. Mange plejefamilier har desuden tilrettelagt deres hverdag, så de sikrer fleksibilitet, som er væsentligt for at kunne sikre et trygt omsorgsmiljø for barnet. I familier med to plejeforældre oplever Socialtilsyn Nord, at parterne ofte supplerer hinanden godt og samarbejder om plejeopgaven.

➤ Har et godt samspil

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at plejefamilierne har hensigtsmæssige familiedynamikker. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at der er rummelighed og forståelse for hinanden i familien, i forhold til forskellige livsbetingelser. Der bliver lyttet til børnene, deres synspunkter vægtes, og der er fokus på at få fælles oplevelser som familie.

Fakta

Familiedynamikken afspejles i det indbyrdes samspil i familien og er afgørende både for barnets trivsel og udviklingsbetingelser og for familiens trivsel og udvikling. Familiedynamik kan for eksempel komme til udtryk i samspil, relationer, kommunikation og refleksion over egen dagligdag.²⁴

²² VIVE (2018): [Læringsmiljø i hjemmet og frivillighed – Kortlægning af indsatser, der fremmer læringsmiljøet i hjemmet, med henblik på at synliggøre potentialer for en frivillig indsats \(vive.dk\)](#).

²³ "Familiestrukturer kan komme til udtryk ved for eksempel samlivsforhold, antal egne og sammenbragte børn, særlige forhold omkring egne børn, beskæftigelsesforhold, fritidsaktiviteter, plejefamiliens sundhedssituation samt støtte fra familie og nærmiljø". (udsnit fra socialtilsynets kvalitetsmodel)

²⁴ Se Kvalitetsmodellen for plejefamilier på [sbst.dk](#).

5.2.2 **Udviklingspotentiale vedrørende *familiestruktur og familiedynamik***

Med afsæt i udviklingspunkterne og temavurderingerne har Socialtilsyn Nord valgt at pege på følgende udviklingspotentiale i forhold til temaet *familiestruktur og familiedynamik*.

➤ **Sikre overskud til plejeopgaven**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at størstedelen af udviklingspunkterne i temaet *familiestruktur og familiedynamik* handler om overskud. Herunder at plejeforældrene skal understøtte eget overskud, eller have fokus på, hvordan de bevarer det nødvendige overskud til plejeopgaven. Desuden er mangel på overskud den eneste kvalitetsmangel, som er fremhævet i de udvalgte temavurderinger, der er dog tale om få tilfælde. Alligevel kan temavurderingerne og udviklingspunkterne tilsammen indikere, at det er et emne, der kræver en særlig opmærksomhed. Overskuddet i en plejefamilie kan blive påvirket af mange grunde, både udfordringer i familiestrukturen, et barns særlige støttebehov, match og udefrakommende faktorer kan have betydning for overskuddet.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Har fokus på, hvordan de sikrer, at de har overskud til at give barnet i pleje en stabil opvækst i et trygt omsorgsmiljø.

5.3 Sociale tilbuds generelle kvalitet

Socialtilsyn Nord beskriver i dette afsnit den generelle kvalitet i sociale tilbud i 2023 og kommer desuden med nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling.

Antallet af sanktioner på tilbudsområdet har været faldende siden 2021. Tabel 5 viser antal sanktioner på tilbudsområdet.

Tabel 5: Sanktioner på tilbudsområdet

	2023	2022	2021	2020
Varslet påbud	12²⁵	22	72	31
Påbud	1	2	15	0
Varslet skærpet tilsyn	1	4	3	2
Skærpet tilsyn	1	1	2	0
Varslet ophør	1	2	2	2
Ophør	0	3	2	1

Socialtilsyn Nord varslede 14 sanktioner og udstedte henholdsvis ét skærpet tilsyn og ét påbud på tilbudsområdet i 2023. Alle sanktioner knytter sig til ét eller flere temaer i kvalitetsmodellen, fordelingen fremgår af tabel 6.

BPA-arbejdsgivervirksomheder

Socialtilsyn Nord har siden medio 2022 haft tilsyn med alle BPA-arbejdsgivervirksomheder i Danmark. BPA-arbejdsgivervirksomhederne tæller ikke med i ovenstående opgørelse over sanktioner. Dette skyldes, at socialtilsynet ikke skal kvalitetsvurdere BPA-arbejdsgivervirksomhederne ud fra kvalitetsmodellen, og derfor ikke har samme sanktionsmuligheder. Socialtilsynet kan ikke træffe afgørelse om skærpet tilsyn og påbud til BPA-arbejdsgivervirksomheder, men har mulighed for at varsle og træffe ophør af godkendelsen. Socialtilsyn Nord har i 2023 varslet ophør af en BPA-arbejdsgivervirksomhed.

²⁵ Der kan i en afgørelse varsles eller udstedes flere påbud, antallet i tabellen er et udtryk for antal påbud og ikke antal afgørelser. De 12 varslede påbud fordeler sig på fem forskellige tilbud.

Tabel 6: Baggrund for bekymrende forhold i sociale tilbud i 2023 fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen

Tema	Varslet påbud	Påbud	Varslet skærpet tilsyn	Skærpet tilsyn	Varslet ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse	-	-	-	-	-	0
Selvstændighed og relationer	-	-	-	1	-	1
Målgruppe, metoder og resultater	-	-	-	-	-	0
Sundhed og trivsel	5	-	1	1	-	7
Organisation og ledelse	4	-	-	1	1	6
Kompetencer	-	-	-	1	-	1
Fysiske Rammer	1	1	-	-	-	2
Økonomi	2	-	-	-	1	3

*Der kan ligge flere forskellige temaer til grund for det samme påbud. I tabellen tæller påbuddet i det tema, som påbuddet primært omhandler. Derudover ligger der, i sager om ophør, ofte flere forskellige temaer til grund for ophør. Ved ophør er alle de relevante temaer medtalt.

Der er flere sanktionssager på tilbudsområdet end på plejefamilieområdet, men der er alligevel tale om få sager i forhold til Socialtilsyn Nords samlede portefølje. Socialtilsyn Nord kan derfor, på baggrund af sanktionssagerne og de 354 tilsyn med sociale tilbud, konkludere, at der generelt er høj kvalitet i de sociale tilbud.

De fleste af sanktionssagerne på tilbudsområdet har i 2023 handlet om temaet *sundhed og trivsel* efterfulgt af *organisation og ledelse*. Sagerne med afsæt i temaet *sundhed og trivsel* handler i langt de fleste tilfælde om tilbuddenes kendskab til magtanvendelsesreglerne, samt forebyggelse af vold og overgreb. Sagerne om *organisation og ledelse* handlede i de fleste tilfælde om, at tilbuddene ikke opleves at blive ledet fagligt kompetent, og er ofte afledt af, at tilbuddet ikke har formået at løfte kvaliteten efter den forudgående dialog.

Størstedelen af Socialtilsyn Nords udviklingspunkter på tilbudsområdet handlede i 2023 om temaerne *målgruppe, metode og resultater*, *sundhed og trivsel* samt *uddannelse og beskæftigelse*²⁶. Udviklingspunkterne handler i mange tilfælde om, at tilbuddene skal udarbejde konkrete og klare mål og sikre systematisk resultatdokumentation i forhold til opstillede mål for borgerne. Både konkrete mål og systematisk dokumentation har Socialtilsyn Nord haft særligt fokus på i 2023 (Se afsnittet:

²⁶ 27 % af udviklingspunkterne på tilbudsområdet omhandlede temaet Målgruppe metode og resultater, 22 % omhandlede Sundhed og trivsel og 20 % omhandlede Uddannelse og beskæftigelse. Socialtilsyn Nords fokuspunkt er i 2023 belyst under temaet Målgruppe, metoder og resultater, det er derfor forventeligt, at der er en del udviklingspunkter på dette tema.

Fokuspunkt 2023). Udviklingspunkterne handlede desuden, tilsvarende sanktionssagerne, særligt om forebyggelse af magtanvendelser samt krænkelse, vold og overgreb på sociale medier.

Socialtilsyn Nord har valgt, at den generelle kvalitet i denne årsrapport belyses ud fra særligt to udvalgte temaer: *Uddannelse og beskæftigelse* samt *organisation og ledelse*. Herunder fremhæves de områder, hvor tilbuddene opleves at have en særlig god kvalitet og de områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, at der er udviklingspotentiale hos tilbuddene.

5.3.1 Tilbuddene er særligt gode til

I forhold til de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen kan Socialtilsyn Nord pege på følgende forhold, som tilbuddene gør særligt godt.

➤ **Understøtter børn og unges læring**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene godkendt til målgruppen børn og unge er særligt gode til at understøtte børnenes/de unges læring i relation til deres dagtilbud, skolegang eller uddannelse. Konkret er tilbuddene gode til at støtte og hjælpe børnene/de unge i forhold til lektielæsning. Tilbuddene understøtter lektielæsningen ved at give børnene/de unge nogle strukturer, hvor der for eksempel er afsat tid til lektielæsning, og hvor der er en voksen til stede med de rette kompetencer. På den måde sikres det, at barnet/den unge får den nødvendige hjælp. Tilbuddene er også gode til at understøtte børnenes/de unges læring i forhold til at skabe en stabil døgnrytme. Desuden er tilbuddene gode til at understøtte børns og unges læring gennem læringsunderstøttende aktiviteter, der relaterer sig til deres dagtilbud, skolegang eller uddannelse. Det kan for eksempel være gennem leg, spil, madlavning eller inddragelse af begreber i samtalen.

Fakta

En stor engelsk undersøgelse, der fulgte børn fra børnehaven til grundskolen, viser, at en række hverdags-aktiviteter i familien, [...] har stor betydning for, hvordan børnene senere klarer sig i uddannelsessystemet. Det er aktiviteter som hyppig oplæsning og medlæsning, 3 biblioteksbesøg, tal- og bogstavlege, sanglege rimelege, lege med venner hjemme og ude – men det er også en fast struktur i hverdagen med fx regelmæssige sengetider, rammer i hverdagen i form af alderssvarende forpligtelser m.m.²⁷

²⁷ VIVE (2018): [Læringsmiljø i hjemmet og frivillighed – Kortlægning af indsatser, der fremmer læringsmiljøet i hjemmet, med henblik på at synliggøre potentialer for en frivillig indsats \(vive.dk\)](#).

➤ **Samarbejde med dagtilbud, skole, uddannelse eller beskæftigelsestilbud**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene for voksne er særligt gode til at forpligte sig i relevante samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

Tilbuddene for børn og unge er særligt gode til at samarbejde med dagtilbud, skole eller uddannelse, blandt andet ved at følge op på borgerens trivsel i dagtilbuddet, skolen eller uddannelsesforløbet. Tilbuddene er samtidig gode til at understøtte borgeren i et stabilt fremmøde.

Fakta

Skift i anbringelsessted medfører også skift af skole. Ud over at anbringelsen er en risikofaktor i sig selv, hænger skoleskift også negativt sammen med anbragte børns og unges faglige niveau i skolen. De anbragte unge har oplevet langt flere skoleskift end andre unge. 78 pct. af de anbragte 11-17-årige har oplevet mindst et skoleskift i løbet af deres tid i grundskolen, og 50 pct. har oplevet to eller flere skift. Til sammenligning har 38 pct. af børn og unge uden indsatser oplevet et eller flere skoleskift og heraf har 9 pct. oplevet to eller flere skift.²⁸

➤ **Hensigtsmæssig organiseret med en kompetent og ansvarlig ledelse**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene generelt har en kompetent og ansvarlig ledelse samt en hensigtsmæssig organisering. At der i 2023 har været sanktionssager forbundet med temaet, er derfor ikke ensbetydende med en generel kvalitetsmangel på området (jf. tabel 6). Ledelsen på tilbuddene har generelt tilstrækkelige faglige kompetencer i form af relevant uddannelse og erfaring med tilbuddets målgruppe(r) samt ledelsesfaglige kompetencer og erfaring. Desuden varetages den daglige ledelse generelt kompetent, og tilbuddene drives økonomisk forsvarligt. Derudover er tilbuddenes ledelse særligt gode til at sætte rammerne for tilbuddets strategiske udvikling. Det kan for eksempel være udviklingsstrategier, som fremmer en ensartet og helhedsorienteret indsats.

➤ **Tilstrækkelig kontakt til medarbejdere med relevante kompetencer.**

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at borgerne i tilbuddene generelt har tilstrækkelig adgang til medarbejdere med relevante kompetencer i relation til borgernes behov. Herunder at den samlede

²⁸ VIVE (2023): [Trivsel blandt børn og unge i udsatte positioner 2023 \(vive.dk\)](#)

medarbejdergruppe opleves at have relevant erfaring med målgruppen og relevant uddannelsesmæssig baggrund.

5.3.2 **Udviklingspotentialer vedrørende *uddannelse og beskæftigelse* samt *organisation og ledelse***

Med afsæt i de to udvalgte temaer fra kvalitetsmodellen, og Socialtilsyn Nord's udviklingspunkter relateret til disse temaer, har Socialtilsyn Nord valgt at pege på følgende udviklingspotentialer:

➤ **Konkrete og klare mål i understøttelse af uddannelse og beskæftigelse**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i 2023 er givet en række udviklingspunkter, som handler om, at tilbuddene med fordel, og i samarbejde med borgerne, kan udarbejde konkrete og klare mål, der understøtter borgernes mulighed og parathed til uddannelse og/eller beskæftigelse. Dette understøttes af de tilfældigt udvalgte tilsynsrapporter, hvor det beskrives som en gentagende kvalitetsmangel, at tilbuddene ikke i tilstrækkelig grad får opstillet konkrete og målbare mål, og at der ikke bliver dokumenteret og fulgt tilstrækkeligt op på målene for borgerens uddannelse og/eller beskæftigelse. Det skal her nævnes, at tilbuddenes generelle udfordring, med opstilling af konkrete og klare mål for borgerne, også blev konstateret i årsrapporterne for 2021 og 2022, hvorfor der i 2023 har været et særligt fokus på netop dette område (Læs mere herom i afsnittet: *Fokuspunkt 2023*).

Fakta

Ønsker, håb og drømme kan være langsigtede og virke uoverskuelige at opnå. Det er derfor vigtigt, at tilbuddene støtter den enkelte borger i at identificere de mindre skridt, som borgeren skal tage hen imod uddannelse og beskæftigelse, og hjælper borgeren til at formulere mål, som er konkrete og opnåelige inden for en overskuelig fremtid. Det kan give borgeren en oplevelse af fremgang og succes, når målene nås. I et recoveryperspektiv er det også vigtigt, at målene er formuleret med borgerens egne ord, da dette er afgørende for borgernes ejerskab og motivation for at nå målene.²⁹

➤ **Sygefravær blandt medarbejdere**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i flere tilbud er et sygefravær blandt medarbejderne, der er på et højere niveau end sammenlignelige arbejdspladser.

²⁹ Social- og Boligstyrelsen (2023): [*Faglig vejledning om kvalitetsvurdering af tema uddannelse og beskæftigelse. Til socialtilsynenes vurdering af kvaliteten i tilbud på voksenområdet \(sbst.dk\)*](#)

Det høje sygefravær kan resultere i et øget brug af for eksempel vikarer. Socialtilsynet skal på baggrund af kvalitetsmodellen bedømme, om tilbuddets brug af ikke-fastansatte medarbejdere er hensigtsmæssig. Social- og Boligstyrelsen har, i forlængelse hermed, udarbejdet en begrebsforståelse af "ikke-fastansatte medarbejdere" og hertil oplyst en række tilsynsfaglige fokuspunkter til brug for socialtilsynets bedømmelse. Fokuspunkterne omhandler for eksempel tilstrækkelig introduktion/oplæring, kompetenceudvikling, faglig sparring samt forebyggelse og håndtering af voldsomme episoder og magtanvendelser. Socialtilsynets vurdering af tilbuddets kvalitet knytter sig til det pågældende materiale fra Social- og Boligstyrelsen.³⁰

Fakta

I 2021 blev der lavet en politisk "aftale om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud". Aftalen omhandler blandt andet et "fokus på brug af vikarer".

Et højt forbrug af vikarer i et tilbud kan have negativ betydning for kvaliteten i indsatsen i et tilbud. Derfor ønsker aftaleparterne, at socialtilsynet skal have et skærpet fokus på sociale tilbuds brug af vikarer og ikke fast ansat personale med borgerrelaterede opgaver, herunder når et tilbuds personalekompetencer vurderes, da en omfattende brug af vikarer kan have stor betydning for, om tilbuddet er i stand til at tilrettelægge og udøve en systematisk pædagogisk indsats, hvor der arbejdes målrettet med beboernes udvikling i tilbuddet.³¹

➤ Brug af ekstern supervision og faglig sparring

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at tilbuddene har et udviklingspotentiale i brug af ekstern faglig supervision/sparring for ledere og medarbejdere. Det er særlig vigtigt, at tilbuddenes supervision eller faglige sparring er af ekstern karakter. Det er også vigtigt, at der er nogle klare aftaler omkring supervisionens/den faglige sparrings formål og ramme, form og indhold samt implementering og forankring.

³⁰ Social- og Boligstyrelsen (set d. 04-04-2024): [Ikke-fastansatte medarbejdere \(sbst.dk\)](#)

³¹ Social- og Ældreministeriet (2021): [Aftale om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud \(sm.dk\)](#).

Fakta

Værdien af det eksterne element i sparringen er, at et internt kendskab til de faglige problemstillinger og intern facilitering kan være en barriere for at identificere alternative handlemuligheder. Samtidig kan det i intern faglig sparring være vanskeligere at tage fat i problematiske forhold på grund af interessekonflikter eller forskellige interne organisatoriske positioner.³²

Socialtilsyn Nord anbefaler, at sociale tilbud:

- Sikrer, at der, i relation til borgerens uddannelse og beskæftigelse, udarbejdes individuelle og konkrete målbare mål, og at disse udarbejdes i samarbejde med borgeren.
- Ved brug af ikke-fastansatte medarbejdere sikrer, at medarbejderne kan indgå hensigtsmæssigt i driften af tilbuddet på en måde, så det ikke påvirker den pædagogiske indsats og borgernes trivsel i negativ retning.
- Sikrer, at der gøres brug af ekstern supervision eller ekstern faglig sparring for både ledere og medarbejdere med henblik på bl.a. at udvikle medarbejdernes kompetencer og forbedre indsatsen.

³² Social- og Boligstyrelsen (2020): [Faglig vejledning til socialtilsynet: Ekstern supervision og faglig sparring](#)

6 FOKUSPUNKT 2023

I tilsynsåret 2023 har Socialtilsyn Nord haft fokus på *kendskab, indsats og resultatdokumentation* i forhold til børn/borgeres indsatsmål forud for en anbringelse/social indsats. Socialtilsyn Nord har over en periode oplevet, at der er et udviklingspotentiale inden for temaet *målgruppe, metode og resultater*. På tilbudsområdet har der særligt været udfordringer med arbejdet med konkrete og målbare mål, som - udover temaet *målgruppe, metoder og resultater* - også relaterer sig til temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *selvstændighed og relationer*. I relation til afsnittet omkring den generelle kvalitet har der særligt i 2023 været et udviklingspotentiale på tilbudsområdet i forhold til at udarbejde konkrete og målbare mål sammen med borgeren omkring dennes uddannelse og/eller beskæftigelse.

Forudsætningen for, at Socialtilsyn Nord kan kvalificere tilbud og plejefamiliers *kendskab, indsats og resultatdokumentation*, er et fælles, internt fundament i Socialtilsyn Nord for, hvordan vi vurderer mål og resultater. Socialtilsyn Nord oplever, at arbejdet med dokumentation, og redegørelse for hvordan man opfylder målene for en indsats, er komplekst. Tilbud og plejefamilier skal kunne redegøre for, og have kendskab til, hvordan de arbejder med de mål, der er opstillet fra visiterende/anbringende kommune. I 2023 har Socialtilsyn Nord derfor haft fokus på at skabe fælles forståelse for, hvad et konkret mål er og hvornår kendskabet til mål opstillet fra visiterende myndighed er tilstrækkeligt.

Formålet med fokuspunktet er, at arbejdet med mål, kendskab, metode og resultater vil sætte refleksioner i gang hos ledere, medarbejdere og plejeforældre, som bidrager til kvalitetsudvikling i tilbud og plejefamilier til gavn for den enkelte borgers trivsel og udvikling.

Metode

I undersøgelsen af Fokuspunktet 2023 har Socialtilsyn Nord indhentet viden om kvaliteten fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, samt indikatorbedømmelserne. Derudover er emnet blevet drøftet løbende på interne møder.

Socialtilsyn Nord har desuden inddraget viden og perspektiver fra Social- og Boligstyrelsen.

6.1 Plejefamiliers kendskab til mål

I forbindelse med arbejdet med fokuspunktet for 2023 på plejefamilieområdet har Socialtilsyn Nord blandt andet haft særligt fokus på følgende indikatorer i kvalitetsmodellen:

- Indikator 4.a: *Plejefamilien kender de mål, der er opstillet for anbringelsen eller aflastningsopholdet, i barnets handleplan.*
- Indikator 4.b: *Plejefamilien kan redegøre for, hvordan de understøtter opfyldelsen af de mål, der er for barnets anbringelse eller aflastningsophold i plejefamilien.*

Alle indikatorer får en bedømmelse på 1 til 5, hvor 5 betyder, at indikatoren "I meget høj grad er opfyldt", og 1 betyder "I meget lav grad opfyldt"³³. Socialtilsyn Nord har fulgt udviklingen på bedømmelserne af de to indikatorer i løbet af 2023.

Tabel 7: Gennemsnit bedømmelse af indikator 4.a og 4.b

Plejefamilier			
	Primo 2023	Medio 2023	Ultimo 2023
Indikator 4.a	4,8	4,8	4,8
Indikator 4.b	4,8	4,8	4,8

På baggrund af tabel 7 kan Socialtilsyn Nord konkludere, at den gennemsnitlige score har været stabilt høj indenfor de udvalgte indikatorer. Med afsæt i en stikprøve af tilsynsrapporter kan nedenstående positive tendenser fremhæves i forhold til plejefamiliers kendskab til barnets plan (tidligere "handleplan").

➤ **Kendskab til mål i barnets plan/ungeplan**

Socialtilsynet vurderer, at plejefamilierne i mange tilfælde kan redegøre for målene i barnets plan/ungeplan. Plejefamilierne arbejder i høj grad med afsæt i barnets plan/ungeplan og bidrager aktivt til indholdet i planerne på opfølgingsmøder. Rådgivere fra anbringende myndigheder oplyser, at plejefamilierne har kendskab til planerne, samt bidrager aktivt til børnenes udvikling. Nedenstående er et eksempel fra en plejefamilie, som arbejder aktivt med barnets plan/ungeplan:

³³ Se kvalitetsmodellen for sociale tilbud på sbst.dk.

"Plejefamilien oplyser, at de holder "personalemøder" med hinanden, hvor de har fokus på barnets perspektiv og fokus på delmål for at nå de overordnede mål."³⁴

➤ **Redegøre for understøttelse til opfyldelse af mål**

Plejefamilierne har kendskab til børnenes behov og kan italesætte og regulere deres indsats, så det bidrager til positiv udvikling hos børnene. Socialtilsynet oplever, at plejefamilierne kan redegøre for, hvordan de understøtter barnet i bestemte situationer, som bidrager til, at målene for anbringelsen imødekommes.

6.1.1 Plejefamiliers udviklingspotentiale i forhold til *målgruppe, metoder og resultater*

Som beskrevet ovenfor ser socialtilsynet, at plejefamilierne i langt de fleste tilfælde kender til målene for børnenes anbringelse og kan redegøre for, hvordan de bidrager til opfyldelsen af målene for anbringelsen. Dog er der i 2023 sket en markant stigning i antallet af udviklingspunkter, fra 26 udviklingspunkter i januar 2023 til 69 i december 2023. Et udviklingspunkt er ikke et udtryk for en kvalitetsmangel, men derimod forhold som plejefamilien med fordel kan arbejde med for at udvikle sig positivt.

Ved udgangen af 2023 havde 8 %, af plejefamilierne i Socialtilsyn Nord's portefølje, et udviklingspunkt vedrørende temaet *målgruppe, metoder og resultater*. Særligt følgende udviklingspunkter går igen i relation til fokuspunktet:

➤ **Dialog med anbringende kommune om modtagelse af barnets plan/ungeplan**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at størstedelen af udviklingspunkterne i forhold til *målgruppe, metode og resultater* handler om, at plejefamilierne med fordel kan efterspørge barnets plan/ungeplan fra anbringende kommune, både for børn i støtteophold (tidligere aflastning) og børn og unge anbragt uden for hjemmet. Dette for at sikre, at plejefamilien arbejder med afsæt i, og understøtter målene for barnets anbringelse uden for hjemmet. I relation hertil handler en del af udviklingspunkterne om, at plejefamilierne med fordel kan være opsøgende overfor at modtage mere konkrete mål for deres indsats.

³⁴ Udsnit fra tilsynsrapport (2023).

➤ **Sikre at der arbejdes med afsæt i en opdateret barnets plan/ungeplan**

Socialtilsyn Nord kan desuden konstatere, at en del af udviklingspunkterne omhandler, at plejefamilierne med fordel kan gå i dialog med anbringende kommune om at modtage en opdateret barnets plan/ungeplan, således der arbejdes med aktuelle mål. Socialtilsyn Nord oplever, at flere plejefamilier efterspørger opdaterede børne-/ungeplaner, hvilket er positivt.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Fortsat sikrer, at deres indsats tilrettelægges med afsæt i barnets plan/ungeplan
- Går i dialog med anbringende myndighed, hvis de ikke har en barnets plan/ungeplan, eller at barnets plan/ungeplan er forældet

6.2 Sociale tilbuds arbejde med kendskab, indsats og resultatdokumentation

I forbindelse med arbejdet med fokuspunktet for 2023 på tilbudsområdet har Socialtilsyn Nord blandt andet haft særligt fokus på følgende indikatorer i kvalitetsmodellen:

- Indikator 3.b: *Tilbuddet dokumenterer resultater med udgangspunkt i konkrete, klare mål for borgerne til løbende brug for egen læring og forbedring af indsatsen.*
- Indikator 3.c³⁵: *Tilbuddet opnår positive resultater i forhold til opfyldelsen af de mål, visiterende kommuner har opstillet for borgernes ophold.*

Alle indikatorer får en bedømmelse på 1 til 5, hvor 5 betyder, at indikatoren ”I meget høj grad er opfyldt” og 1 betyder ”I meget lav grad opfyldt”³⁶. Socialtilsyn Nord har fulgt udviklingen på bedømmelserne af de to indikatorer i løbet af 2023. I tabellen nedenfor fremgår udviklingen i bedømmelsen af indikatorerne.

³⁵ Indikator 3.c. gælder ikke: Ambulante alkoholbehandlingstilbud efter sundhedslovens § 141, Ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og § 101 a i lov om social service, Krisecentre oprettet efter § 109 i lov om social service og Forsorgshjem oprettet efter § 110 i lov om social service.

³⁶ Se kvalitetsmodellen for sociale tilbud på sbst.dk.

Tabel 8: Gennemsnit bedømmelse af indikator 3.b. og 3.c.

	Primo 2023	Medio 2023	Ultimo 2023
Børne- og ungehjem (tidligere børne- og ungetilbud)			
Indikator 3.b	4,0	3,9	3,8
Indikator 3.c	4,5	4,6	4,5
Voksenteilbud			
Indikator 3.b	4,3	4,2	4,1
Indikator 3.c	4,5	4,4	4,4
Blandede tilbud			
Indikator 3.b	4,4	4,2	3,9
Indikator 3.c	4,7	4,6	4,5

På baggrund af tabel 8 kan Socialtilsyn Nord konstatere, at den gennemsnitlige score har været svagt faldende både på voksenteilbud og børne-/ungehjem. Dette kan blandt andet skyldes, at socialtilsynet har sat særligt fokus på emnet.

Som det fremgår af tabellen, er der en lille tendens til, at bedømmelserne på indikator 3.c. ligger højere end bedømmelserne på indikator 3.b. Forskellen indikerer, at tilbuddene i højere grad lykkes med at opnå positive resultater ift. de mål, som visiterende kommuner har opstillet for borgerne, end med at dokumentere resultater med udgangspunkt i konkrete og klare mål til brug for løbende læring og forbedring af indsatsen.

Med afsæt i en stikprøve af tilsynsrapporter kan nedenstående positive tendenser fremhæves i forhold til sociale tilbuds arbejde med mål og resultatdokumentation:

➤ **Borgerne oplever, at der sker en positiv udvikling**

Flere borgere og anbringende myndigheder har overfor Socialtilsyn Nord tilkendegivet, at de oplever, at der sker en positiv udvikling i forhold til formålet med deres ophold på det sociale tilbud. Borgere kender egne mål og oplever, at de udvikler sig positivt i relation hertil. En borger tilkendegiver blandt andet:

"... vedkommende oplever at have fået det meget bedre, efter at være flyttet ind i tilbuddet. Borgeren oplyser konkret at have fået hjælp til at blive mere stabil i skolen [...] Borgeren oplyser, at vedkommende hver morgen bliver ringet op af en af kontaktpersonerne med henblik på at sikre, at

*vedkommende er oppe [...] Borgeren oplyser endvidere, at vedkommende har nået alle målene i hand-
leplanen bortset fra et mål, som vedkommende er bevidst om at skulle arbejde med. (red.)³⁷*

➤ **Arbejder systematisk med relevante faglige tilgange og metoder**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at de fleste sociale tilbud arbejder med afsæt i en tydelig målgrup-
pebeskrivelse, og anvender faglige tilgange og metoder, som fører til positive resultater for borgerne.
Dog ses det ofte, at der ikke arbejdes med afsæt i konkrete og klare mål (se afsnit 6.2.1).

➤ **Er i proces omkring udarbejdelse af individuelle konkrete mål**

Ledelsen på flere tilbud har iværksat processer, som skal sikre en optimering i forhold til arbejdet
med konkrete og målbare mål, samt resultatdokumentation. Socialtilsyn Nord har blandt andet set
eksempler på, at ledelsen har iværksat procedurer for, hvordan der skal dokumenteres i
journalssystemet. Det store fokus på området er positivt. Nedenstående er et eksempel på en måde
at arbejde med udvikling på området.:

*"... I tilbuddet er der valgt to tovholdere, som har haft ansvar for at udvikle en skabelon for, hvor-
dan der fremadrettet skal arbejdes med resultatdokumentation i tilbuddet. Det oplyses videre, at
tilbuddets nye måde at lave resultatdokumentation på blandt andet indebærer, at de unges udvik-
ling, i forhold til de opstillede mål, vil kunne følges via en graf."³⁸*

6.2.1 Sociale tilbuds udviklingspotentialer i forhold til *målgruppe, metoder og resultater*

Socialtilsyn Nord kan konkludere, at 28 %, af de sociale tilbud i Socialtilsyn Nord's opgaveportefølje
ved udgangen af 2023, havde et udviklingspunkt vedrørende temaet *målgruppe, metoder og resul-
tater*. Et udviklingspunkt er ikke et udtryk for en kvalitetsmangel, men derimod forhold som tilbuddet
med fordel kan arbejde med for at udvikle sig positivt. Dog er udviklingspunkterne alligevel med til
at give et billede af, hvor der kan være udviklingspotentialer i sociale tilbud.

Særligt følgende udviklingspotentialer går igen, både i udviklingspunkter og i kvalitetsrapporter til
sociale tilbud:

³⁷ Udsnit fra tilsynsrapport fra 2023.

³⁸ Udsnit fra tilsynsrapport fra 2023.

➤ **Opstilling af individuelle, konkrete og målbare mål**

Socialtilsyn Nord har både i 2021, 2022 og 2023 kunnet konstatere, at udarbejdelse af konkrete og klare mål til alle borgere, har været et gennemgående udviklingspotentiale for sociale tilbud. Socialtilsyn Nord har derfor bl.a. haft fokus på resultatdokumentation i 2023 og kan konstatere, at mange tilbud fortsat har et udviklingspotentiale i forhold til at udarbejde konkrete, målbare mål med henblik på udvikling hos borgeren. Dette udviklingspotentiale er både generelt og i forhold til de sociale tilbuds arbejde med konkrete og målbare mål i forhold til borgerens uddannelse og beskæftigelse. Socialtilsyn Nord forstår konkrete mål som individuelle mål, der udspringer af det, som det sociale tilbud er bestilt til, og som kan opnås inden for en overskuelig fremtid³⁹.

I Socialtilsyn Nord's belysning af kvaliteten ses der flere eksempler på, at tilbuddets mål bliver en beskrivelse af tilbuddets indsats, frem for det mål, som borgerne skal nå. Det er essentielt for tilbuddets mulighed for at måle effekten af den pædagogiske indsats, at de mål, der arbejdes ud fra, er konkrete og klare. Det skal være tydeligt for både medarbejdere og borgere, hvad der skal være fokus på.

➤ **Systematisk og kontinuerlig resultatdokumentation**

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at 38 sociale tilbud, svarende til 15 % af de sociale tilbud i Socialtilsyn Nord's portefølje, ved udgangen af 2023 havde et udviklingspunkt, som omhandlede tilbuddets resultatdokumentation eller systematisk evaluering af tilbuddets indsats. Ligeledes fremgår det af en række kvalitetsrapporter, at tilbuddene ikke systematisk dokumenterer på borgernes mål. De sociale tilbud kan med fordel ensarte og systematisere opfølgningerne på borgernes mål, samt sikre dokumentation heraf. Opfølgningen kan både sikre læring og udvikling på individniveau og på et samlet organisatorisk niveau.

Fakta

Den gode dokumentation og evaluering bidrager til, at borgeren får den bedst mulige indsats. Det betyder, at dét, at vi evaluerer og dokumenterer, skal bidrage til, at vi kvalificeret kan svare på, hvordan en given indsats forbedrer borgerens liv, og hvordan vi kan forbedre det, vi allerede gør.⁴⁰

³⁹ Social- og Boligstyrelsen (2023): [Faglig vejledning om kvalitetsvurdering af tema uddannelse og beskæftigelse](#).

⁴⁰ Social- og Boligstyrelsen (2016) [Resultatdokumentation og evaluering – Håndbog for sociale tilbud](#)

Socialtilsyn Nord anbefaler, at sociale tilbud:

- Sikrer, at der er udarbejdet individuelle og konkrete mål for alle borgere, som anvendes til læring og udvikling af indsatsen. Find evt. inspiration i SMART-modellen.
- Sikrer systematisk resultatdokumentation. Find evt. inspiration i Social- og Boligstyrelsens håndbog for resultatdokumentation.

7 ØKONOMI

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Tilsynstaksterne fastsættes på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at udføre tilsynet.

7.1 Socialtilsyn Nords budget

Socialtilsyn Nord havde i 2023 et budget på 33,261 mio. kr. Ved årets udgang blev der konstateret et merforbrug på 0,085 mio. kr.

I 2023 blev der i alt realiseret 0,493 mio. kr. mere i indtægter end budgetlagt for året. Merindtægterne skyldtes hovedsageligt områderne for driftsorienteret tilsyn og behandlingen af væsentlige ændringer. Disse områder oppebar tilsammen 0,441 mio. kr. i merindtægter. Årsagen til merindtægterne var, at der blev behandlet flere tilbud i kategorien for større tilbud end forventet for året. For nyansøgninger og skærpet tilsyn blev der genereret en merindtægt på 0,083 mio. kr. Merindtægten fremkom som følge af, at der blev behandlet flere nyansøgninger end forventet for året. På området for BPA-godkendelser og tilsyn blev der derimod behandlet færre BPA-virksomheder end budgetlagt, og området opnåede en mindre indtægt på 0,031 mio. kr.

På omkostningssiden blev der afholdt i alt 0,829 mio. kr. mere i udgifter end budgetlagt for året. Merudgifterne fordelte sig med 0,719 mio. kr. i merudgifter på personaleomkostninger og 0,110 mio. kr. i merudgifter på administrationsomkostninger. Årsagen til budgetafvigelserne skal findes i fratræden af tilsynschef samt rekrutteringsudgifter i forbindelse med ansættelse af ny tilsynschef.

Som følge af ovenstående valgte socialtilsynet at anvende halvdelen af oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022, svarende til 0,251 mio. kr. i regnskabsår 2023, hvorefter årets resultat kunne opgøres til et merforbrug på 0,085 mio. kr. Den resterende halvdel af oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022 blev overført til budget 2024, og blev indregnet i takster og objektiv finansiering for 2024.

Tabel 9 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2023.

Tabel 9: Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2023 angivet i mio. kroner

	Budget 2023	Regnskab 2023	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	30,883	31,712	0,829
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,378	2,378	0
Udgifter i alt	33,261	34.090	0,829
Indtægter fra objektiv finansiering	-17,654	-17,654	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,607	-16,100	-0,493
Indtægter i alt	-33,261	-33,754	-0,493
Oparbejdet overskud fra regnskabsår 2022		-0,251	-0,251
Tilkøbsydelse udgifter		0,588	0
Tilkøbsydelse indtægter		-0,588	0
Netto i alt		0,085	0,085

Socialtilsyn Nord udbød i 2023 forskellige tilkøbsydelser, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelserne har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af grundkurser, tilkøb af kurser i magtanvendelse samt tilsyn med dagtilbud. Derudover har de fem socialtilsyn indgået en samarbejdsaftale med Social- og Boligstyrelsen samt Arbejdstilsynet om voldsforebyggelse på botilbud, som Socialtilsyn Nord honoreres for deltagelsen i. Hvert socialtilsyn har i den forbindelse modtaget 0,040 mio. kr.

Neden for præsenteres Socialtilsyn Nords budget for tilsynsåret 2024.

Tabel 10: Budget for Socialtilsyn Nord i 2024 angivet i mio. kroner

	Budget 2024
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	33,545
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,516
Udgifter i alt	36,061
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,156
Indtægter fra tilsynstakster	-16,905
Indtægter i alt	-36,061
Netto i alt	0

I tabel 11 følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2023 fordelt på kommuner.

Tabel 11: Fordeling af objektiv finansiering i 2023

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2022	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	21.502	17,8%	3.134.642 kr.
Brønderslev	7.769	6,4%	1.132.594 kr.
Frederikshavn	10.101	8,3%	1.472.561 kr.
Jammerbugt	7.652	6,3%	1.115.537 kr.
Læsø	225	0,2%	32.801 kr.
Mariagerfjord	7.853	6,5%	1.144.840 kr.
Morsø	3.656	3,0%	532.985 kr.
Rebild	7.265	6,0%	1.059.119 kr.
Thisted	8.379	6,9%	1.221.522 kr.
Vesthimmerland	7.066	5,8%	1.030.108 kr.
Aalborg	39.632	32,7%	5.777.700 kr.
I alt for kommunerne	121.100	100,0%	17.654.409 kr.

7.2 Takstudviklingen fra 2020 - 2023

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger. Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse.

Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 12) og BPA-arbejdsgivervirk-somheder (tabel 13). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 12: Udvikling af takster 2020 - 2023 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	35.129 kr.	35.043 kr.	36.896 kr.	41.057 kr.
8-24 pladser	42.155 kr.	42.051 kr.	44.275 kr.	49.269 kr.
25-49 pladser	70.258 kr.	70.085 kr.	73.792 kr.	82.114 kr.
50+ pladser	105.387 kr.	105.128 kr.	110.689 kr.	123.172 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	32.021 kr.	32.263 kr.	32.993 kr.	34.677 kr.
8-24 pladser	38.425 kr.	38.715 kr.	39.591 kr.	41.612 kr.
25-49 pladser	64.041 kr.	64.526 kr.	65.985 kr.	69.353 kr.
50+ pladser	96.062 kr.	96.788 kr.	98.978 kr.	104.030 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	10.203 kr.	10.288 kr.	10.585 kr.	11.072 kr.
8-24 pladser	12.243 kr.	12.346 kr.	12.702 kr.	13.287 kr.
25-49 pladser	20.405 kr.	20.576 kr.	21.170 kr.	22.145 kr.
50+ pladser	30.608 kr.	30.865 kr.	31.755 kr.	33.217 kr.
Skærpet tilsyn				
	2020	2021	2022	2023
0-7 pladser	3.513 kr.	3.504 kr.	3.690 kr.	4.106 kr.
8-24 pladser	4.215 kr.	4.205 kr.	4.428 kr.	4.927 kr.
25-49 pladser	7.026 kr.	7.009 kr.	7.379 kr.	8.211 kr.
50+ pladser	10.539 kr.	10.513 kr.	11.069 kr.	12.317 kr.

Tabel 13: Udvikling af takster 2021 - 2023 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder		
2021	2022	2023
7.337 kr.	7.549 kr.	7.904 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder		
2021	2022	2023
20.318 kr.	20.904 kr.	21.888 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse		
2021	2022	2023
7.337 kr.	7.549 kr.	7.904 kr.

8 BILAG

8.1 Bilag 1: Portefølje

For alle tabeller i bilag 1 gælder det, at der er tale om et øjebliksbillede pr. 2. januar 2024.

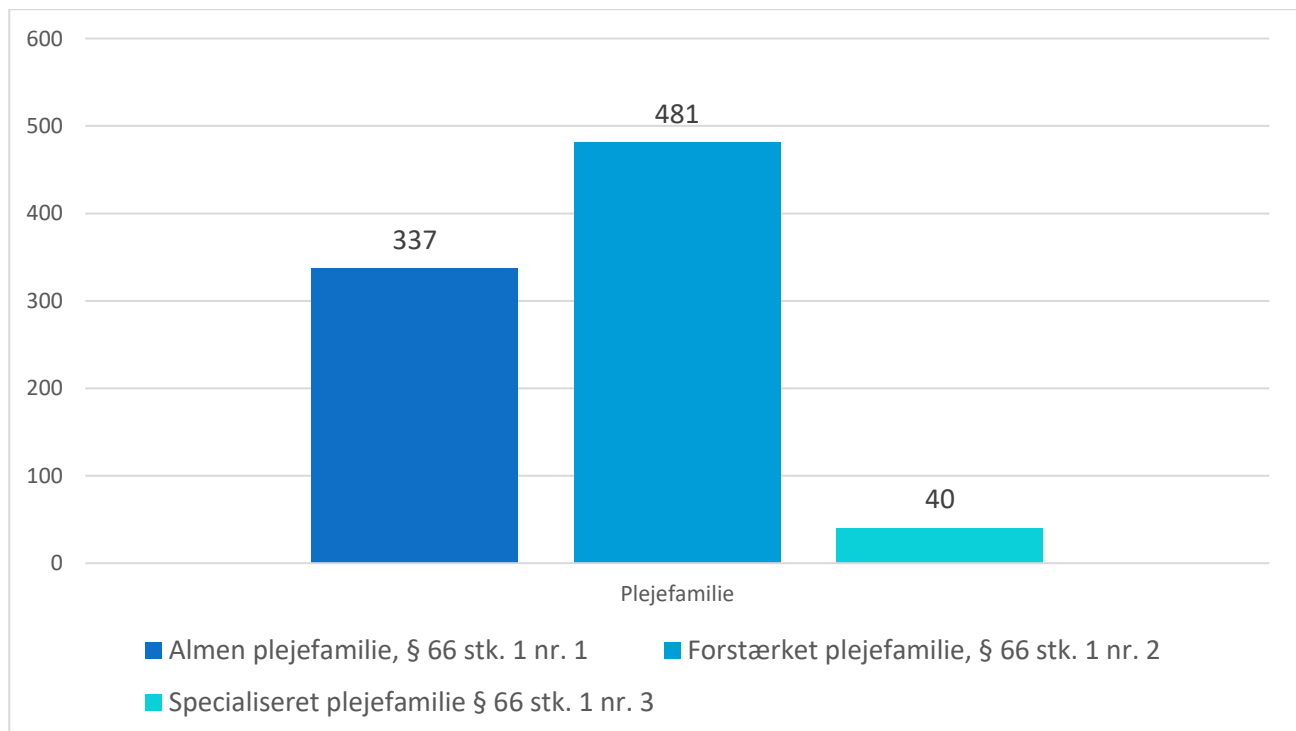
Tabel 14: Antal sociale tilbud og plejefamilier Socialtilsyn Nord førte tilsyn med 2019-2023

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	858	889	933	971	1.018
Børne- og ungehjem	23	27	37	36	41
Børne- og ungehjem samt tilbud til voksne	46	48	52	52	56
Tilbud til voksne	179	185	187	185	182
I alt	1.106	1.149	1.209	1.244	1.297

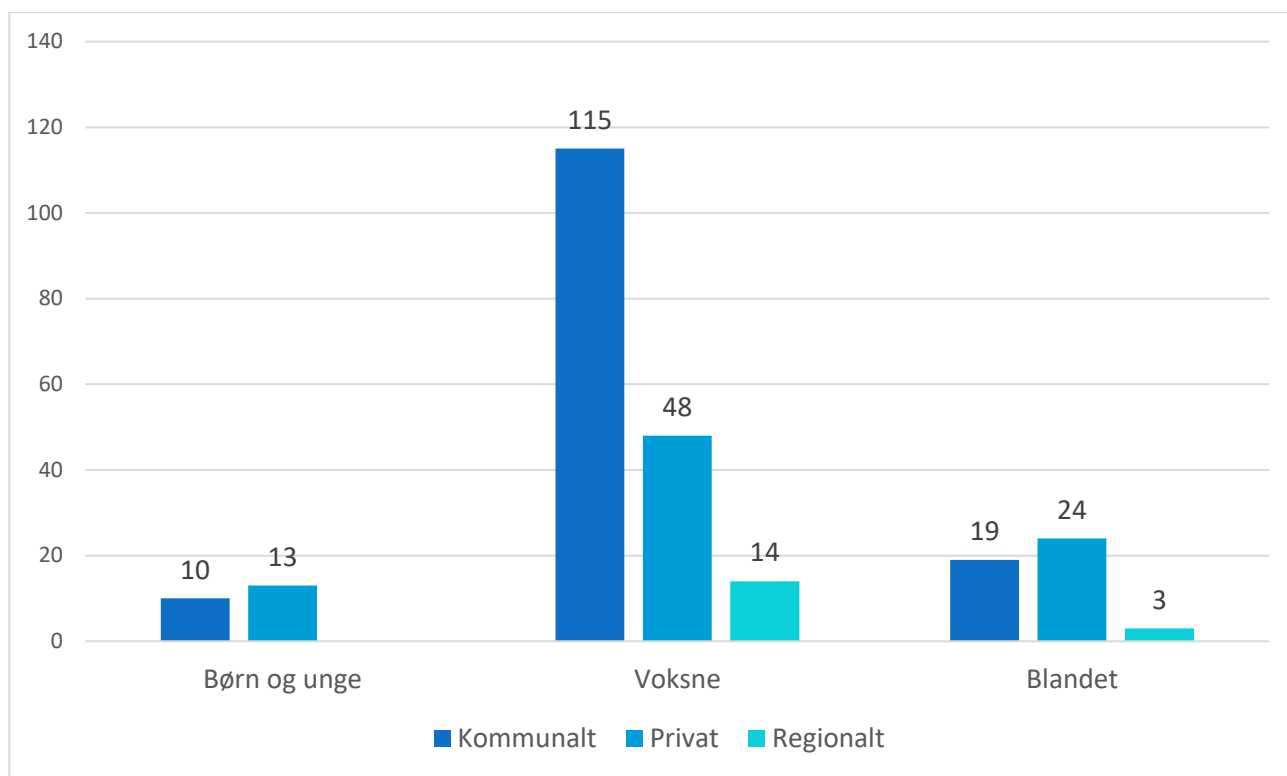
Tabel 15: Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder 2023

	2023	2022
Antal BPA	19	20

Figur 44: Antal plejefamilier fordelt på typologi 2023

Figur 55: Antal Sociale tilbud fordelt på virksomhedskategori 2023

Tabel 16: Antal pladser i sociale tilbud og plejefamilier 2020-2023

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	1.739	1.799	1.858	1.922	-
Tilbud	6.804	6.994	6.916	6.516	-
I alt	8.543	8.793	8.774	8.438	-

Tabel 17: Antal pladser i tilbud fordelt på kommunale, private og regionale tilbud 2023

	Kommunalt	Privat	Regionalt	I alt
Børn og unge	387	301	59	747
Voksne	4211	1201	645	6055
I alt	4598	1502	704	6804

Tabel 18: Antal pladser i tilbud fordelt på type og kommunale, private og regionale tilbud 2023

	Kommunalt	Privat	Regionalt	I alt
Aktivitets- og samværstilbud, § 104	237	160	58	455
Ambulant alkoholmisbrugsbehandling, SUL §141	723	0	0	723
Ambulant anonym stofmisbrugsbehandling, §101a	44	0	0	44
Ambulant stofmisbrugsbehandling, §101 – Børn og unge	175	7	0	182
Ambulant stofmisbrugsbehandling, §101 – Voksne	870	0	0	870
Beskyttet beskæftigelsestilbud, § 103	31	133	10	174
Botilbud til længerevarende ophold, § 108	150	207	350	706
Botilbud til midlertidige ophold, § 107	336	342	120	797
Botilbudslignende tilbud, Almen ældrebolig/handicapvenlig bolig, ABL § 105 stk. 1	874	7	0	881
Botilbudslignende tilbud, Almen ældrebolig/handicapvenlig bolig, ABL § 105 stk. 2	773	0	64	837
Botilbudslignende tilbud, Lejebolig, Lejeloven	42	202	0	244
Dagbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug, SUL § 141	7	0	0	7
Dagbehandlingstilbud - Stofmisbrug, § 101	7	0	0	7
Døgnbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug, SUL § 141	3	8	0	11
Døgnbehandlingstilbud - Stofmisbrug, § 101, jf. § 107	17	0	0	17
Forsorgshjem/herberg, § 110	89	113	15	217
Kvindekrisecenter, § 109	8	28		36
Rehabiliteringstilbud, § 107	0	1	28	29
Børne- og ungehjem som opholdssted § 43, stk. 1, nr. 6 ⁴¹	3	294	0	297
Børne- og ungehjem som døgninstitution, § 43, stk. 1, nr. 6 ⁴²	209	0	59	268
I alt	4598	1502	704	6804

⁴¹ Tidligere: "Socialpædagogisk opholdssted, § 66, stk. 1, nr. 6"

⁴² Tidligere: Åben døgninstitution, § 66, stk. 1, nr. 7

8.2 Bilag 2: Antal tilsyn og tilsynsbesøg

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Et tilsyn afsluttes med en tilsynsrapport. Antallet af tilsyn fremgår i tabel 19 og antallet af tilsynsbesøg fremgår i tabel 20. For nygodkendelse af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 19: Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2023 fordelt på driftstilsyn og nygodkendelser⁴³

	Driftstilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.150	45	1.195
Tilbud	346*	8	354
I alt	1.496	53	1.549

*56 af de driftsorienterede tilsyn var i forbindelse med en væsentlig ændring.

Tabel 20: Fysiske besøg aflagt i 2023 fordelt på besøgstyper

		Anmeldt	Uanmeldt	Uanmeldt ikke truffet	Besøg i alt
Plejefamilie-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	926	290	207	1.423
	Tilsynsbesøg i nygodkendelser	101	-	-	101
Tilbuds-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	417	257	7	681
	Tilsynsbesøg i nygodkendelser	14	-	0	14
I alt		1.458	547	214	2.219

⁴³ Tidspunktet for tilsynets slutdato afgør, hvilket år tilsynet registreres.

8.3 Bilag 3: Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med, at de modtages fra tilbud eller plejefamilier. Socialtilsynet kan enten godkende et tilbud eller en plejefamilie, give afslag på en godkendelse eller godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår.

Tabel 21: Antal nygodkendelser i 2023⁴⁴

	Godkendelser	Godkendelser med vilkår ⁴⁵	I alt
Plejefamilier	28	0	28
Tilbud til børn og unge	0	0	0
Tilbud til børn, unge og voksne	1	0	1
Tilbud til voksne	5	2	7
I alt	34	2 ⁴⁶	36

Tabel 22: Antal afslag og tilbagetrukne ansøgninger om godkendelse i 2023⁴⁷

	Afslag på godkendelse fra STN	Tilbagetrukne ansøgninger
Plejefamilier	3	27
Tilbud	0	0
I alt	3	27

⁴⁴ Afgørelsesdatoen afgør, hvilket år godkendelsen tæller med.

⁴⁵ Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet eller plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen, selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

⁴⁶ Et af de to vilkår er efterfølgende godkendt, det andet vilkår skal forsat opfyldes.

⁴⁷ Afgørelsesdatoen for afslag afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. I tabellen indgår de tilbud og plejefamilier som har valgt at trække eller fået afslag på ansøgning i 2023.

Tabel 23: Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for nygodkendelse i 2023⁴⁸

	Antal uger i gennemsnit
Plejefamilier	17
Sociale tilbud	11

8.4 Bilag 4: Ophørte sociale tilbud og plejefamilier

Plejefamiliers godkendelser ophører, når der ikke har været børn anbragt i familien i tre år. Sociale tilbuds godkendelse ophører, hvis der ikke har været indskrevet borgere i to år.

Tabel 24: Plejefamilier og Sociale tilbud som, i 2023, har ønsket ophør eller er lukket med afsæt i to- eller tre-årsreglen

	Ønsket ophør	Ophørt 2 årsreglen	Ophørt 3 årsreglen
Plejefamilier	54 ⁴⁹	-	6
Sociale tilbud	20 ⁵⁰	0	-

8.5 Bilag 5: Whistleblow-henvendelser

Tabel 25: Antal henvendelser om bekymrende forhold

	Antal henvendelser
Plejefamilier	31
Tilbud	211
BPA-Arbejdsgivervirksomhed	12
I alt	254

⁴⁸ Tabel 23 viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for både godkendelser og afslag på nygodkendelse. Socialtilsyn Nord gav i 2023 ikke afslag til nogle sociale tilbud på ny godkendelse. Sager hvor ansøgningen er trukket tilbage er ikke med i opgørelsen.

⁴⁹ Foruden de 54 plejefamilier, som har ønsket ophør, er en plejefamilie overdraget til et andet socialtilsyn, en er godkendt med ny samlever.

⁵⁰ Foruden de 20 sociale tilbud som har ønsket ophør af godkendelse, er tre tilbud i løbet af 2023 overdraget til andre socialtilsyn.

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5

9800 Hjørring

Telefon: 72 33 69 30

socialtilsynnord@hjoerring.dk

www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Behandlet af Byrådet i Hjørring Kommune den

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 5.

Første behandling af Nordjysk Socialaftale 2025-2026

2024-029219

Resume

På baggrund af input fra diverse fora er der udarbejdet forslag til ny Nordjysk Socialaftale 2025-2026. Forslaget førstebehandles på nærværende møde. DAS Social bedes drøfte og godkende forslaget.

Sagsfremstilling

Udkastet til Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er lavet på baggrund af input fra Socialudviklingsgruppen, Dialogforum, Socialpolitisk Dialogforum mv. Der er i socialaftalen brugt samme opbygning af afsnit mv. som tidligere år.

Visionen om egenmestring og meningsfulde fællesskaber fra tidligere er fastholdt ift. at sikre kontinuitet – dog er begrebet ”egenmestring” omformuleret pba. brugertilkendegivelser på Socialpolitisk Dialogforum, efterfølgende drøfter i Socialudviklingsgruppen samt drøftelser med Social- og Boligstyrelsen. Dette er gjort for at sikre, at sprogbrugen i aftalen er opdateret og forståeligt. Konkret foreslås begrebet ”egenmestring” afløst af begrebet ”mestring”. Andre begreber som fx selvhjulpethed og selvstændighed har ligeledes været drøftet.

Visionen med fokus på mestring og meningsfulde fællesskaber lyder således:

”Kommunerne og regionen vil gennem samarbejde og vidensdeling understøtte dels borgerens mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber med fokus på borgerens individuelle behov.”

Forslaget til Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er vedlagt som bilag.

Indstilling

Det indstilles, at DAS Social

1. godkender forslaget til Nordjysk Socialaftale 2025-2026 (førstebehandling).

Bilag:

- Nordjysk Socialaftale 2025-2026 (Udkast)

Beslutning:

Henrik Aarup-Kristensen indledte punktet.

DAS bakkede generelt op om socialaftalen og brugen af begrebet mestring i visionen.

Der var dog et ønske om, at fokusområderne kigges igennem ift., om de i endnu højere grad kan afspejle ambitionerne omkring at blive omkostningseffektive mv.

Nordjysk Socialaftale 2025-2026

Forord

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter retningen for de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjyllands samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige efterspurgte indsatser. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og med regionen om at koordinere og sikre, at de nødvendige indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Alt dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, så vi kan sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

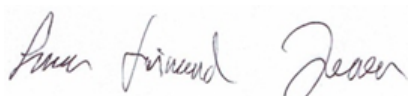
Visionen for Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er en fortsat særlig opmærksomhed på børn, unge og voksnes mulighed for at udvikle sig til at kunne mestre mest muligt selv samt mulighed for at blive en del af meningsfulde fællesskaber i deres hverdag. Begge dele har været i fokus før (om end en smule omformuleret), men der er bred enighed om, at det er væsentligt med kontinuitet og et langsigtet perspektiv i det tværkommunale og -regionale samarbejde. Samtidig er det at kunne mestre muligt selv og meningsfulde fællesskaber stadig helt relevante og væsentlige ambitioner. Uanset hvilke udfordringer man måtte have, skal vi have fokus på det, borgeren kan, og hvordan vi bedst får det i spil. Endelig ved vi, hvad fællesskaberne betyder for os alle. De er afgørende for, at vi, som mennesker og sociale væsener, kan trives og udvikle os.

På tværs af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland har vi fundet nye fokusområder under visionen. Det overordnede formål er således det samme, men via de nye fokusområder og initiativer sættes der fornyet energi til visionen. Arbejdet med fokusområderne tager udgangspunkt i de områder, hvor vi har brug for et tættere samarbejde på tværs, og hvor vi med fordel kan blive klogere sammen samt lære af hinanden.

Tværgående videns- og erfaringsudveksling er vigtigere end nogensinde. Det specialiserede socialområde står, ligesom mange af de øvrige velfærdsområder, over for store udfordringer de kommende år med flere, der har behov for hjælp og færre personaleressourcer. Socialaftalen skal være med til at understøtte vores samarbejde, vidensdeling og fælles udvikling med henblik på at sikre gode, nye og tværgående løsninger til gavn for de nordjyske borgere.

Det er et spændende arbejde, som vi ser frem til at bidrage til.

Med venlig hilsen

Lasse Frimand Jensen, KKR Formand

Mogens Christen Gade, KKR Næstformand

Indhold

Resumé	3
Formål.....	4
Vision for det specialiserede socialområde	5
Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne	7
Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt.....	8
Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen	9
Udvikling og koordinering.....	10
Centrale udmeldinger	12
Det forstærkede samarbejde.....	14
Styring og økonomi.....	16
Bilag	17

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ønsker de nordjyske kommuner og Region Nordjylland fortsat fokus på, at alle mennesker skal kunne meste mest muligt selv samt have adgang til gode fællesskaber. Derfor fastholder man den gældende vision – dog udskiftes begrebet ”egenmestring” med ”mestring”, idet det er et mere nutidigt begreb, mens begrebet ”meningsfulde fællesskaber” fastholdes. Hermed sikres kontinuiteten og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland. Visionen udmøntes gennem 3 nye fokusområder, nemlig:

- Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne
- Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt
- Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der en koordinering af tilbuddene indenfor det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet i Nordjylland. Her vurderes det, om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Det opleves overordnet set, at der er sammenhæng mellem kommunernes efterspørgsel og de udbudte tilbud, hvorfor fokusområderne i Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ikke direkte adresserer udfordringer for specifikke målgrupper, men i højere grad tiltag, som kan bruges i forhold til flere forskellige målgrupper.

Centrale udmeldinger

I Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 er der to centrale udmeldinger, som der afventes svar i forhold til, eller som der stadig arbejdes på. De centrale udmeldinger udsendes, når Socialstyrelsen er bekymret for udbuddet af tilbud til bestemte målgrupper og vedrører:

- Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (udsendt i 2020, ny anmodning i 2022, anmodning om fornyet behandling i 2024)
- Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (udsendt i 2019 og anmodning om fornyet behandling i 2023)

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region. Styringsaftalen for 2025 og 2026 er primært redaktionelt justeret og tilpasset.

Formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Formålet er at sikre udvikling, koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Nordjysk Socialaftale udspringer af lov om Social Service og Bekendtgørelserne om rammeaftaler på det sociale område samt for lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. På baggrund heraf har de nordjyske kommuner og regionen udarbejdet nærværende politiske aftale, der skal sætte retningen for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland i 2025-2026. Samarbejdet gælder konkret i forhold til de specialiserede tilbud, der er omfattet af Styringsaftalen, hvilket er de tilbud, som benyttes af andre kommuner end driftsherren. **I 2022 drejede det sig om ca. 2.400 dag- og døgnpladser, hvilket svarer til ca. 23 % af det samlede antal pladser i Nordjylland - opdater. Ift. 2025-2026 er sekretariatet i gang med at ajourføre denne opgørelse. Det forventes klar til 2. behandlingen i DAS efter sommerferien 2024.**

Men samarbejdet er bredere end blot køb og salg af pladser. Med Nordjysk Socialaftale samarbejder de nordjyske kommuner og regionen også om at udvikle indsatser og tilgange til konkrete målgrupper.

Det har udmøntet sig i en overordnet vision samt tre konkrete fokusområder, som kan læses på de efterfølgende sider.

Oversigtskort over pladser i Nordjylland indsættes herunder, når endelig opgørelse for 2025-2026 foreligger.

Vision for det specialiserede socialområde

”Kommunerne og regionen vil gennem samarbejde og vidensdeling understøtte dels borgerens mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber med fokus på borgerens individuelle behov.”

Visionen er den overordnede retningspil for samarbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år, og her er understøttelse af borgernes mestring ift. at kunne mest muligt selv og deltagelse i meningsfulde fællesskaber valgt som omdrejningspunkt.

Det er samme vision som for de to tidligere socialaftaler (kun med en udskiftning af begrebet ”egenmestring” til fordel for ”mestring”, som er et mere nutidigt begreb). Fastholdelsen af visionen skal sikre kontinuitet og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland.

- Mestring er væsentligt i forhold til sikre, at alle borgere får mulighed for og redskaber til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Øget mestring ift. at kunne mest muligt selv skal give borgeren en oplevelse af mere frihed og bedre livskvalitet. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, hvorfor udgangspunktet altid skal bygge på den enkelte borgers behov, ønsker og ressourcer. Dette skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke laves til borgeren, men med borgeren
- Meningsfulde fællesskaber er vigtige i forhold til at opleve tryghed som menneske, men også for det enkelte menneskes oplevelse af mening med livet. Der skal øget fokus på, at det, at være en del af noget, at have samhørighed med andre og dermed være noget i kraft af andre, er fundamentale elementer af det at være menneske. Disse væsentlige fællesskaber skal medvirke til at udvikle vigtige sociale kompetencer og øge oplevelsen af meningsfuldhed.

De nordjyske kommuner og regionen ønsker at understøtte dels borgerens mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber. Det kræver, at myndighed og driftsherre arbejder målrettet med dette. Det er der stort fokus på i de enkelte kommuner og regionen, og via ovenstående vision understøttes dette i forhold til det tværgående samarbejde.

Visionen udmøntes gennem de valgte fokusområder, og disse er specifikt valgt, fordi det er områder, der fordrer samarbejde, og som på forskellig vis bidrager til opnåelse af visionen.

Fokusområder

For at udmønte visionen om mest mulig mestring ift. at kunne mest muligt selv og mulighed for deltagelse i meningsfulde fællesskaber er der udvalgt tre fokusområder. Fokusområderne er udvalgt med udgangspunkt i hvilke udfordringer, der i de kommende år kræver et fælleskommunalt fokus samt i forhold til på forskellig vis at kunne understøtte visionen.

Fokusområder i 2025-2026

- *Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne*
Når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø. Dette fokusområde stiller derfor skarpt på netop, hvordan vi som kommune og region kan blive bedre til at inddrage familie og pårørende, arbejde med peer-to-peer og endelig inddragelse af civilsamfundet og de mange frivillige kræfter. Alt sammen med henblik på at understøtte meningsfulde fællesskaber og skabe værdi for borgerne.
- *Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt*
Der er løbende brug for at kvalitetsudvikle og sikre effekten i vores indsatser for at sikre de nordjyske borgere de bedst mulige tilbud. Der er behov for både at sikre, at vi bruger relevant data og dermed kvalitetsudvikler på et oplyst grundlag, men ligeledes vi har fokus på de nye velfærdsteknologiske muligheder, som løbende opstår. Via dette fokusområde sikres nyeste og relevant viden til såvel region og kommuner med fokus på at støtte borgerne i at kunne mest muligt selv.
- *Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen*
Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Fokusområdet vedr. fremtidssikring af indsatsen stiller derfor skarpt på mulige, nye samarbejdsformer med uddannelsesinstitutionerne samt den vanskelige balancegang mellem socialfaglige og økonomiske forhold. Dette med henblik på at sikre gode indsatser til alle borgerne og derigennem muliggøre og sikre fundamentet for arbejdet med at støtte borgerne i at kunne mest muligt selv og kunne indgå i meningsfulde fællesskaber.

Den Administrative Styregruppe (DAS Social) vil stå for den løbende udmøntning af fokusområderne med inddragelse af Kommunekontaktrådet i Nordjylland (KKR).

Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne

De nordjyske kommuner og regionen vil styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber for borgerne via inddragelse af de væsentlige ressourcer, der er i borgernes nærmiljø og andre tilgængelige netværk.

Det er lovbestemt, at borgerne skal inddrages i egen sag på det specialiserede socialområde, og i kommunerne og regionen har vi gennem årene arbejdet med at blive bedre til at gå i dialog med og inddrage borgerne. Erfaringer fra adskillige kommuner viser, at jo bedre vi er til at få en god dialog med borgeren, desto større er chancen for, at de er trygge, og at vi bevilger de rigtige indsatser, som rent faktisk gør en positiv forskel for den enkelte. Men når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det ligeledes afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø.

Nære sociale netværk kan understøtte borgerne i deres forløb og livssituationer og styrke deres udvikling og livskvalitet. Der kan være tale om samarbejdet med og inddragelsen af nære netværk som for eksempel familie og pårørende. Vi skal blive endnu bedre til at tage udgangspunkt i borgerne og samarbejde med det nære netværk i det omfang, borgerne ønsker netværket involveret i deres forløb og situation. En grundig forventningsafstemning med borgere og deres netværk og en fleksibel tilgang til metoder kan understøtte borgernes forløb og/eller livssituation.

Ligeledes har der gennem de seneste år været fokus på, hvordan vi som fagprofessionelle kan være med til at understøtte meningsfulde fællesskaber for eksempel gennem peer-to-peer tænkningen. Altså hvor borgerne møder ligesindede, som har stået i eller står i nogle af de samme udfordringer, som dem selv. Det kan være med til at skabe håb og en anden form for forståelse af ikke at være alene med sine udfordringer. Forskellige grupper kan muliggøre relationer til og netværk blandt borgere i samme situation.

Endelig er der et stort potentiale i forhold til, at vi bliver bedre til at få øje på de muligheder, kompetencer og ressourcer, der er i civilsamfundet, således dette kan supplere kommunale og regionale indsatser. (U)formelle samarbejdsaftaler og koordinering af samarbejdet kan eventuelt understøtte et smidigt samarbejde.

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen arbejde for at styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber via nedenstående initiativer:

Initiativer

A. Pårørendesamarbejdet

Der findes og viderefremmes fælles redskaber til det gode pårørendesamarbejde

B. Peer-to-peer

Der afholdes fælles erfaringsdeling vedrørende brugen af peer-to-peer tilgangen

C. Civilsamfund og frivillighed

Der arbejdes med at indtænke civilsamfundet og frivillige i indsatstrappen fx i form af partnerskaber

Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt

De nordjyske kommuner og regionen vil sætte fokus på, at indsatserne udvikles, så der sikres bedst mulig effekt via et solidt afsæt i data og brugen af ny velfærdsteknologi.

For at sikre kvalitet og effekt i de nordjyske indsatser skal der fokus på dels at aktivere eksisterende og udvikle ny viden og data og dels at udnytte de nye muligheder, der er i forhold til teknologiske løsninger. Der er brug for praksisnær og evidensbaseret data og løsninger til at understøtte indsatserne på det specialiserede socialområde med henblik på at kunne løfte opgaven bedst muligt og sikre progression og rehabilitering for borgerne.

Med afsæt i ovenstående skal der derfor fokus på data, og hvordan vi sikrer, at vi griber fat i de rette håndtag, når vi forsøger at udvikle og skabe mest mulig effekt i vores tilbud og indsatser. I 2023 blev der i rammeaftaleregi igangsat et større analyse- og dataarbejde med henblik på at skabe overblik på tværs og hos de enkelte kommuner. I 2025-2026 arbejdes der videre med at få solid viden om, hvor der med fordel kan sættes ind for at opnå de bedste resultater på tværs af de nordjyske kommuner.

Herudover er givet velfærdsteknologi nye muligheder for at hjælpe borgerne på det specialiserede socialområde. Med revisionen af reglerne om magtanvendelse, som trådte i kraft 1. januar 2020, fik kommunerne udvidede muligheder for at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi. Med dette fokusområde skal der sættes fokus på hvilke løsninger, der kan bruges indenfor den gældende lovgivning og hvilke potentialer, der er ved at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologi, som kan gøre borgerens hverdag lettere og tryggere.

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen med dette fokusområde arbejde for sætte fokus på kvalitetsudvikling og effekt via nedenstående initiativer:

Initiativer

A. Dataunderstøttet viden

Der arbejdes videre på at sikre et solidt datagrundlag og -overblik på tværs af de nordjyske kommuner

B. Ny velfærdsteknologi

Der afholdes fælles kompetenceudvikling i forhold til, hvordan vi i endnu højere grad kan udnytte de velfærdsteknologiske muligheder

Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen

De nordjyske kommuner og regionen vil sammen udvikle og igangsætte initiativer med henblik på at fremtidssikre indsatsen på det specialiserede socialområde via fokus på et bæredygtigt medarbejdergrundlag og sikringen af en god balance mellem økonomi og socialfaglighed.

Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Denne udvikling er været gældende gennem de seneste år, og der er endnu ikke tegn på at udviklingen vender, eller at der sker opbremsning.

Samtidig gør udviklingen i samfundet, at der bliver færre og færre ressourcer til at løse et stigende behov, hvor færre skal tage sig af flere. Derfor er der brug for at tænke i nye baner for at finde de bedste løsninger for nogle af samfundets mest sårbare borgere. Hvordan sikrer vi rekruttering af medarbejdere til tilbud, så det matcher behovet? Der skal tænkes i nye samarbejder med uddannelsesinstitutioner mv., således udfordringerne løses i fællesskab.

Samfundsudviklingen kræver også, at der skal øget fokus både på socialfaglig og økonomisk faglighed, når vi bevilliger indsats. Ekspertudvalget har været med til at dagsordenssætte nogle af de elementer, som kan være med til at fremtidssikre vores indsats på området. Det vil kræve tilpasninger og nytænkning i såvel kommunerne og regionen, men formålet er at give den bedst mulige individuelle indsats til hver enkelt borger indenfor de rammer, der er til rådighed. Men ligeledes i formålsparagraffen i Serviceloven illustreres det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi – dette skal der fokus på. Dette skal blandt andet afspejles i visitationspraksis.

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen gennem dette fokusområde udvikle og sætte spot på mulighederne for at fremtidssikre indsatserne via nedenstående initiativer

Initiativer

A. Et bæredygtigt medarbejdergrundlag

Der udvikles nye samarbejdsmodeller omkring attraktive studie- og praktikpladser, omskoling, merit, fastholdelse af medarbejdere mv. mellem de nordjyske kommuner og regionen og Aalborg Universitet, UCN og SOSU Nord

B. Balancen mellem økonomi og socialfaglighed

Der igangsættes initiativer med fokus på det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi

Udvikling og koordinering

Nordjysk Socialaftale er rammen for kommunernes og Region Nordjyllands samarbejde om koordinering-, udvikling- og sikring af tilgængeligheden for nødvendige indsatser til små målgrupper og målgrupper med komplekse udfordringer på tværs af kommunegrænserne.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne og regionen har løbende fokus på, om der er det rigtige udbud af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde. I forbindelse med udarbejdelsen af Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er der blevet gennemført en undersøgelse af forholdet mellem udbud og efterspørgsel inden for de indsatser, der er tilgængelige i den nordjyske region på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

På baggrund af denne afdækning vurderes der overordnet set at være sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud. Dog har afdækningen også vist, at der er behov for et øget fokus på det rette udbud af tværgående tilbud og indsatser til borgere med udviklingshandicap samt misbrug, psykiatriske udfordringer, udadreagerende adfærd mv. Denne målgruppe har i mange tilfælde en problemskabende adfærd, og er ofte vanskelig af placere, da de stiller særlige krav til de fysiske rammer qua behov for skærmning.

En anden målgruppe, som vil have et øget fokus, er børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder ofte autisme og flere tillægsdiagnoser. Denne gruppe kan være vanskelig at placere, da den er komplekst sammensat. Den har ofte udadreagerende adfærd, er selvskadende, eller har misbrug. Der er behov for fleksible tilbud og/eller indsatser, der kan imødekomme en bredere målgruppe, samt satellitter til at skærme dem.

For hver af disse målgrupper vil der i aftaleperioden blive foretaget selvstændige afdækninger af målgruppernes størrelse og kommunernes behov for justeringer af pladser eller nye indsatser.

Øvrige målgrupper

Unge med svær selvskade

Der har været fokus på en gruppe af unge med svær selvskadende adfærd, som ikke rummes i de eksisterende sociale tilbud i Nordjylland samtidig med, at de ikke er i målgruppen til udelukkende at have en behandlingsindsats i hospitalspsykiatrien. Der har været foretaget en tværsektoriel undersøgelse af udfordringer og løsninger til denne målgruppe, herunder specifikt om der er behov for at oprette botilbudspladser målrette målgruppen.

På baggrund af undersøgelsen er det imellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland aftalt, at der etableres et nyt tilbud til denne målgruppe. Tilbuddet forventes at være klar til ibrugtagning i 2025 eller 2026.

Borgere med behov for skærmning

Der opleves et større behov for pladser til borgere med forskellige udviklingshandicap og et samtidigt behov for skærmning. På baggrund af arbejdet der på, i regi af Region Nordjylland, på at etablere en række ny boliger, som målrettes borgere med middelsvært/svært udviklingshandicap, som samtidig har andre problemstillinger, og som har behov for afskærmning fra andre borgere. De nye boliger forventes at være klar til ibrugtagning i løbet af 2025 eller 2026.

Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud

Der eksisterer i alt 10 lands- og landsdelsdækkende tilbud og 8 tilbud med sikrede afdelinger på landsplan. I Region Nordjylland er Kompasset og Aalborgskolen en del af denne gruppe.

Kapaciteten og belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud koordineres tværregionalt i regi af KL's Koordinationsforum, da der er tale om specialiserede tilbud, der er omfattet af hel eller delvis objektiv finansiering. KL's koordinationsforum overvåger de lands- og landsdelsdækkende tilbud og kan iværksætte foranstaltninger eller initiativer, hvis der opstår bekymringer omkring tilbuddenes bæredygtighed. Der udarbejdes årligt en rapport, der giver indsigt i belægningen og eventuelle udfordringer med belægningen på disse tilbud. Se bilag 4 for mere.

Når det kommer til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud, vurderes det, at der generelt er balance mellem udbud og efterspørgsel og der er ikke bekymring om belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der er dog ekstra fokus på tre undervisningstilbud: Aalborgskolen, Synscenter Refsnæs og Børneskolen Filadelfia, der oplever forskellige udfordringer.

De sikrede afdelinger har generelt en høj efterspørgsel på pladser. KL's Koordinationsforum overvåger behovet for pladser og bemærker en udvikling i målgruppen, hvor unge med komplekse udfordringer kan kræve mere end én plads

Lånepuljer

De danske kommuner har, som et led i Økonomiaftalen for 2024, fået mulighed for at ansøge om lånefinansiering til anlægsinvesteringer og udvidelse af botilbudskapaciteten på det specialiserede socialområde i 2024, 2025 og 2026.

Aalborg, Thisted og Brønderslev Kommune har i denne sammenhæng fremsendt ansøgninger til projekter, som man søger finansiering til i 2025 og 2026. Der er tale om projekter, som på forskellig vis, og i forhold til forskellige målgrupper, vil udvide tilbudskapaciteten i Nordjylland med +50-60 pladser. Særligt borgere med autisme (særligt voksne, men også børn/unge) og/eller forskellige adfærdsproblematikker er i fokus.

Centrale udmeldinger

Socialstyrelsen har udsendt centrale udmeldinger for nedenstående målgrupper. De nordjyske kommuner og Region Nordjylland arbejder sammen om afrapporteringer mv. i forhold til disse.

Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (2020, 2022 og 2024)

Social- og Boligstyrelsen har i den 14. maj 2024 anmodet om fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug, jf. SEL § 13b stk. 3. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at der aktuelt ikke eksisterer de fornødne helhedsorienterede døgnbehandlingstilbud/-afdelinger, der kan imødekomme en højt specialiseret døgnbehandlingsindsats til den del af målgruppen, der har særligt komplekse problemer og fordrer en døgnindsats. Styrelsen vurderer supplerende, at tilvejebringelse af de fornødne tilbud kan medvirke til at forstærke forebyggelsen af antallet af børn, der diagnosticeres med prænatal eksposition for rusmidler.

Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er et grundlag på ca. 80-100 gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelforbrug, der årligt har et behov for en helhedsorienteret døgnbehandlingsindsats, der bør kunne imødekomme deres behov for samtidig familie- og rusmiddelbehandling. Kommunerne har i forbindelse med tidligere centrale udmeldinger vurderet målgruppen som væsentlig mindre. Fristen for afrapportering vedr. tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug er den 31. maj 2025.

Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (2019 og 2023)

Social- og Boligstyrelsen har den 22. november 2023 anmodet om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling, jf. lov om social service § 13 b, stk. 31. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at det stigende antal borgere og deraf afledte pres på de fysiske og faglige rammer på Kofoedsminde fortsat udgør en udfordring for tilbuddets forudsætninger for at kunne imødekomme målgruppens behov for en højt specialiseret indsats og for at kunne imødekomme behovet for antal pladser på landsplan. Derfor vurderer Social- og Boligstyrelsen, at der er brug for at etablere yderligere en sikret afdeling.

Social- og Boligstyrelsen har ønsket én samlet afrapportering på tværs af de danske kommuner. Den kommunale afrapportering indeholder både scenarier med forskellige muligheder for udbygninger og videreudvikling på Kofoedsminde og dels et forslag til vstdansk tilbud. Den kommunale afrapportering har deadline den 31. dec. 2024, hvorefter der afventes svar fra Social- og Boligstyrelsen.

Hvad er en central udmelding?

I forlængelse af evalueringen af kommunalreformen besluttede Folketinget at etablere en national koordinationsstruktur, som varetages af Social- og Boligstyrelsen. Formålet er at forhindre en uhensigtsmæssig afspecialisering af det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Social- og Boligstyrelsen overvåger udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser samt indsamler og formidler viden om effekt af indsatserne på området. I regi af National Koordination kan Social- og Boligstyrelsen udsende centrale udmeldinger.

En Central Udmelding udsendes, hvis Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov for at sætte særligt fokus på en målgruppe for at sikre og videreudvikle udbud af indsatser til målgruppen.

Målgrupperne, som overvåges af National Koordination, er kendetegnet ved at være meget små målgrupper, som kommunerne sjældent ser, og hvor samarbejde og koordinering er særlig vigtigt både på tværs af den enkelte landsdel og på tværs af landet.

Det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale. De tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt, fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

- Beskyttede konkurrencevilkår.
- En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud.
- En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel med repræsentanter fra de nordjyske kommuner og Region Nordjylland ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil, samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2025-2026:

- **Neurocenter Østerskoven**
Målgruppe: Unge og voksne mennesker med moderat og svær til meget svær medfødt eller erhvervet hjerneskade
- **Specialbørnehjemmet Kvisten**
Målgruppe: Børn og unge med betydeligt og varigt, nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje
- **Institut for Syn og Hørelse**
Målgruppe: Mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

For mere information om det forstærkede samarbejde henvises til Sekretariat for Nordjysk Socialaftales [hjemmeside](#)

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter rammerne for kapacitets- og udgiftsudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, som beskriver de fælles regler og procedurer, der gælder for tilbud og indsatser omfattet af Nordjysk Socialaftale. Styringsaftalen fastlægger med andre ord spillereglerne for samarbejdet mellem køber og sælger.

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen
- Aftaler om takst- og udgiftsudvikling
- Aftaler om takstmodeller, herunder opdeling af takster i basis- og ydelsestakster
- Aftaler om takstberegning
- Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser
- Aftaler om afregning og betaling
- Tilkendevivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud

Principper for samarbejde og styring

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigtighed mellem pris og ydelse samt de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres blandt andet gennem følgende principper:

1. Dialog mellem myndighed og driftsherren
2. Incitament til effektiv drift
3. Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede
4. Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen
5. Udvikling af tilbuddene

Ny styringsaftale for 2025-2026

Styringsaftalen for 2025-2026 viderefører i hovedtræk de eksisterende aftaler om finansiering, takstberegning og afregning, med nogle få justeringer og tilføjelser. De primære ændringer/tilføjelser til styringsaftalen omfatter:

1. Indarbejdelse af Barnets Lov
2. Implementering af ny version af standardkontrakt på voksenområdet
3. Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes, som Basistakster

Styringsaftalen for 2025-2026 kan ses i bilag 5.

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1:

Central udmelding – udviklingshæmmede med dom og behov for ophold på sikret afdeling

Bilag 2:

Central udmelding – gravide kvinder med skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnophold

Bilag 3:

Rapport vedr. de lands- og landsdelsdækkende tilbud 2024

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 5:

Styringsaftale 2025-2026

Bilag 6:

Specifikke aftalevilkår for specialundervisningstilbud

Bilagene og status på arbejdet kan hentes her: www.nordjysksocialaftale.dk

Kontakt

Sekretariat for Nordjysk Socialaftale

Boulevarden 13

9000 Aalborg

nordjysksocialaftale@aalborg.dk

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 6.

Behandling af udvalgte målgrupper med behov for særligt fokus i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026

2024-029219

Resume

Som en del af udarbejdelsen af ny Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 har de nordjyske kommuner og Region Nordjylland, på en fælles workshop, drøftet og vurderet sammenhængen imellem udbud og efterspørgsel på rammeaftaleområdet. I denne sammenhæng har man været enige om at pege på følgende målgrupper, som kræver et særligt fokus.

1. Borgere på voksenområdet med udviklingshandicap samt misbrug, psykiatriske udfordringer mv.
2. Børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder ofte autisme og flere diagnoser

Forretningsudvalget under Den Administrative Styregruppe anbefaler, at målgrupperne godkendes, og indarbejdes i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Godkender de udpegede målgrupper med henblik indarbejdelse i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026

Bilag:

- Sagsbeskrivelse - workshop
- Notat til workshop om udbud og efterspørgsel 2024

Beslutning:

De udpegede målgrupper blev drøftet, og der var opbakning til, at disse indarbejdes i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026.

I tillæg til de udpegede målgrupper besluttede Den Administrative Styregruppe, at det i Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 indskrives, at der skal foretages en systematisk og databaseret undersøgelse af de særligt dyre personsager med det formål at bidrage til et mere strategisk indspark til udvikling af tilbudsviften.

Baggrund

DAS har besluttet, at der i relation til udarbejdelsen af Nordjysk Socialaftale skal indsamles viden fra kommunerne og regionen, om hvorvidt tilbudsviften på det specialiserede socialområde matcher kommunernes behov.

I denne forbindelse har der været afholdt en tværsektoriel workshop d. 19. april 2024, hvor kommunerne og regionen har vurderet sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Formålet med at undersøge sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel er at identificere målgrupper, hvor der er særligt behov for tværkommunalt/tværsektorielt fokus.

Sagsfremstilling

På workshoppen var der deltagelse af repræsentanter fra Aalborg Kommune, Brønderslev Kommune, Thisted Kommune, Vesthimmerland Kommune, Frederikshavn Kommune, Hjørring Kommune, Region Nordjylland og Socialtilsyn Nord. Både myndighed og udfører fra voksen, børne- og ungeområderne var repræsenteret.

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har forud for workshoppen modtaget og besvaret to spørgeskemaer vedr. oplevelser og behov ift. udbud og efterspørgsel på pladser til borgere på det specialiserede socialområde. Ét skema målrettet voksenområdet og ét skema målrettet børne- og ungeområdet. Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen, og udpluk af eksisterende viden (rapporter fra Ankestyrelsen, Social- og Boligstyrelsen, Rigsrevisionen, Komponentens undersøgelse af Særligt Dyre Enkeltsager, VIVE Rapport om Botilbudsområdet mv.) er beskrevet i dokumentet "Notat til workshop om udbud og efterspørgsel 2024". Formålet med dokumentet har været at danne et fælles grundlag og en fælles rammen for en senere vurdering af sammenhængen i udbud og efterspørgsel.

På baggrund af de fremsendte materialer og drøftelserne i workshoppen er man kommet frem til følgende målgrupper, som kommunerne og regionen vil pege på til at have et særligt fokus ind i en ny Nordjysk Socialaftale for 2025 og 2026:

Voksenområdet:

Borgere med udviklingshandicap samt misbrug, psykiatriske udfordringer mv.

- Problematisk at placere pga. adfærdsudfordringer.
- Behov for afskærmende fysiske rammer, men små tilbud er svære at drive.
- Personalet skal besidde forskellige kompetencer grundet målgruppens kompleksitet.
- Mulighed for små huse med fælles drift.
- Lovgivningen begrænser mulighederne for at imødekomme deres behov.
- Mangler tilbud, selvom der er nogle på Sødisebakke; pladserne er utilstrækkelige, og rammerne kunne forbedres.

Børn- og ungeområdet:

Børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder ofte autisme og flere diagnoser.

- Nogle udviser udadreagerende adfærd, andre selvskadende. Der kan også forekomme misbrug.
- Fokus ligger ikke kun på autisme diagnosen, men mere på adfærd og funktion hos barnet eller den unge.

- Der er behov for fleksible tilbud og godkendelsesrammer, der kan imødekomme en bredere målgruppe, samt satellitter til at skærme dem.
- Målgruppen er lille, men ressourcekrævende.

Begge målgrupper har meget komplekse udfordringer og ikke entydigt definerbare. Det kan være vanskelige at etablere et tilbud til målgrupperne, som kan honorere de forskellige udfordringsbilleder og løsningsmuligheder. Hvis FU og DAS er enige i de udpegede målgrupper, så bør der foretages en undersøgelse af målgrupperne i løbet af 2025-2026, hvor fokus kan være på:

1. Afdækning af målgrupperne

- a. Hvad karakteriserer målgrupperne ift. diagnoser, problemstillinger mv.?
- b. Hvilke strukturelle problemstillinger bidrager til udfordringerne omkring målgrupperne?
- c. Hvor er borgerne i dag?
- d. Hvor mange borgere i Nordjylland estimeres at være en del af målgruppen?
- e. Andet?

2. Udpegning af løsningsmodeller

- a. Undersøgelse af den eksisterende tilbudsvifte, hvor borgerne er i dag
- b. Vurderinger af behov for faglig- og kompetencemæssig udvikling
- c. Identificering af potentielle fleksible løsninger
- d. Vurdering af behov for etablering ny kapacitet til målgrupperne, herunder form, indhold mv.
- e. Andet?

Ovenstående opgaver vil blive bredt yderligere ud i et kommissorie for undersøgelserne.

Notat

Notat til workshop om udbud og efterspørgsel 2024

Indhold

Baggrund og formål	2
Spørgeskemaundersøgelse	3
Eksisterende viden og data	5
Botilbud til over 2 mio. kr. 2022 og 2023 (Komponent 2023)	5
Kapacitet og efterspørgsel på botilbudsområdet for voksne 2022 (VIVE 2022)	6

Baggrund og formål

Som en del af rammeaftalesamarbejdet skal der i forbindelse med en ny Socialaftale for 2025-2026 udarbejdes en beskrivelse af behovet for oprettelse af nye indsatser og tilbud til målgrupperne på det specialiserede socialområde. Beskrivelsen skal indeholde et samlet overblik over de tilbud, der ligger i kommunerne og regionen, samt kommunernes og regionens overvejelser over sammenhængen mellem behovet for tilbud og det samlede udbud af tilbud.

I nærværende notat præsenteres en række data og informationer, der skal fungere som fælles baggrund for drøftelserne på workshopen. De dækker dels over resultatet af en mindre spørgeskemaundersøgelse foretaget hos de nordjyske kommuner, samt præsentation af eksisterende viden og data fra andre kilder. Notat viser et udpluk af den viden, som er tilgængelig og er således ikke udtømmende.

Spørgeskemaundersøgelse

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har modtaget og besvaret to spørgeskemaer vedr. oplevelser og behov ift. udbud og efterspørgsel på pladser til borgere på det specialiserede socialområde. Ét skema målrettet voksenområdet og ét skema målrettet børne- og ungeområdet.

Modtagne besvarelser

	Besvarelser fra
Voksenområdet	<ul style="list-style-type: none"> • Brønderslev Kommune • Morsø Kommune • Mariagerfjord Kommune • Rebild Kommune • Vesthimmerland Kommune • Jammerbugt Kommune • Aalborg Kommune
Børne- og ungeområdet	<ul style="list-style-type: none"> • Brønderslev Kommune • Frederikshavn Kommune • Mariagerfjord Kommune • Rebild Kommune • Vesthimmerland Kommune • Aalborg Kommune • Thisted Kommune

Kort opsummering af besvarelser på voksenområdet

Kommunerne svarer, at der i middel til nogen grad er sammenhæng imellem behov for specialiserede tilbud/indsatser og det samlede udbud af tilbud/indsatser.

Dog fremhæves følgende målgrupper, som udfordrende ift. at finde relevante pladser:

- Borgere med de mest komplekse problemstillinger
- Unge (+18år) med svært selvskadende adfærd
- Borgere med dobbelt diagnoser
- Borgere med andre problematikker samtidig med aktivt misbrug

Følgende tendenser eller behov de kommende 2-5 år, der kan give anledning til ændring i kapaciteten

- Vækst i antallet af unge med autismespektrum og komplekse behov, samt borgere med infantil autisme
- Øget behov for pladser til særligt udsatte

Kort opsummering af besvarelser på børne- og ungeområdet

Kommunerne svarer, at der i middel til nogen grad er sammenhæng imellem behov for specialiserede tilbud/indsatser og det samlede udbud af tilbud/indsatser. Dog svarer en enkelt kommune også, at der er meget lav sammenhæng.

Følgende målgrupper kan fremhæves, som udfordrende ift. at finde relevante pladser:

- Særligt svære enkeltsager (høj grad af kompleksitet) med svært psykisk syge borgere, samt borgere med høj grad af farlighedsmoment.
- Børn/unge med komplekse problemstillinger fx autisme kombineret med andre diagnoser.
- Børn med meget komplekse udfordringer, samt udadreagerende adfærd.
- Infantile autister med mental retardering
- Børn & unge med selvskadende adfærd

Følgende tendenser eller behov de kommende 2-5 år, der kan give anledning til ændring i kapaciteten

- Øget kompleksitet indenfor autismspektret
- Vækst i autismspektrum og andre særlige behov
- Udfordringer med unge med selvskadende adfærd og spiseforstyrrelser

For yderligere oplysninger fra spørgeskemaundersøgelsen er der udfærdiget to bilag med opsummeringer af besvarelsene:

Bilag. Opsummering af spørgeskemabesvarelser - voksenområdet

Bilag. Opsummering af spørgeskemabesvarelser – børne- og ungeområdet

Region Nordjylland

Specialektoren i Region Nordjylland har udarbejdet et særskilt notat vedr. etablering af erstatningsbyggeri på Sødisebakke, som indgår i drøftelserne.

Erstatningsbyggeriet omfatter eksisterende 10 pladser, som nedlægges, men som erstattes af 16 nye pladser.

Bilag: Erstatningsbyggeri, RN

Eksisterende viden og data

Nedenfor præsenteres udvalgte nedslag fra diverse rapporter vedr. udviklingstendenser og forventninger på det specialiserede socialområde. Nedslag, som kan være medvirkende til at kvalificere drøftelsen omkring udbud og efterspørgsel i en nordjysk kontekst.

Botilbud til over 2 mio. kr. 2022 og 2023 (Komponent 2023) [Rapport 2023](#)

Komponent - Kommunernes fælles udviklingscenter har i løbet af 2023 foretaget en screening af 845 personsager fra 59 kommuner (heraf 10 fra Nordjylland), hvor borgerne har kostet mere end 2 mio. kr. årligt. Baggrunden har været en markant udvikling i udgifterne til det specialiserede socialområde. Formålet har været, at få mere viden om, hvordan og hvad der skal til for at hjælpe kommunerne ift. denne udvikling og disse sager.

Væsentlige fund i afdækningen:

- Størstedelen er meget unge – 61% er under 35 år
- I 41% af sagerne har udgiften været over 2 mio. kr. siden det 18. år
- 52% har en udviklingshæmning eller autismspektrumforstyrrelser med udviklingshæmning
- I 86% af sagerne er det borgernes adfærd, der er udslagsgivende for tilbud
- I 19% af sagerne er der en dom
- I 54% af sagerne var eksisterende botilbud eneste valgmulighed ved visitation
- 41% af tilbuddene er kommunale, 20% regionale og 39% er private
- 66% er i tilbud med over 8 pladser – 9% er i tilbud, hvor de er alene
- VISO har været involveret i 34% af sagerne
- De særlige pladser i psykiatrien (kommunalt betalt) har været anvendt til 11 borgere eller 1,3

Kapacitet og efterspørgsel på botilbudsområdet for voksne 2022 (VIVE 2022) [Rapport 2022](#)

VIVE – Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd har i 2022 udarbejdet rapporten *Kapacitet og efterspørgsel på botilbudsområdet – en kortlægning af, hvordan kommunerne opfylder deres forsyningsforpligtigelse for botilbud til voksne, 2022* (VIVE 2022).

I rapporten fremgår det bl.a., at 44 % af kommunerne i Nordjylland forventer et stigende behov for botilbudspladser til egne borgere – hvilket er lavere end i resten af landet (VIVE 2022, s. 23-25). Omvendt forventer 22 % af kommunerne et faldende behov for botilbudspladser til voksne, hvilket er væsentligt mere end resten af landet med 6 %.

	Nordjylland	Landsgennemsnit
Stige	44 %	65 %
Være uændret	33 %	27 %
Falde	22 %	6 %

Oplevelser med af finde egnede pladser

Kommunerne er ligeledes blevet spurgt ind til, hvorvidt der er borgere indenfor specifikke målgrupper, som kommunen har haft/har/forventer at få svært ved at finde egnede pladser til (VIVE 2022, s. 33).

Spørgsmålet drejer sig om kommunens egne borgere. Her svarer samtlige kommuner i Nordjylland, at man forventer at få svært ved dette de kommende tre år.

	Nordjylland	Landsgennemsnit
Har haft svært ved at finde egnede pladser til inden for de seneste 3 år	89 %	92 %
Har aktuelt svært ved at finde egnede pladser	67 %	79 %
Forventer at få svært ved at finde egnede pladser de kommende tre år	100 %	91 %

Specifikke målgrupper

Ser man nærmere på kommunernes forventninger til udvalgte målgrupper (VIVE 2022, s. 31) ligner de nordjyske forventer i store træk de nationale forventninger, men med afgivelser og nuancer. Mest interessant er kommunernes forventninger til målgruppen af borgere autisme, hvor samtlige nordjyske kommuner udtrykker behov for flere pladser. Dette afspejler en generel tendens i dialogen om udfordringsbilledet.

Endvidere har de nordjyske kommuner behov for flere pladser til målgruppen af borgere med socialpsykiatriske problemstillinger, hvor 78 % oplever stigende behov. Omvendt forventer 44 % af de nordjyske kommuner faldende efterspørgsel efter pladser til borgere med udviklingshæmning.

Udviklingshæmning	Nordjylland	Landsgennemsnit
Stige	11 %	14 %
Være uændret	44 %	59 %
Falde	44 %	27 %

Medfødt eller erhvervet hjerneskade	Nordjylland	Lands gennemsnit
Stige	11 %	29 %
Være uændret	78 %	66 %
Falde	11 %	5 %

Autisme	Nordjylland	Lands gennemsnit
Stige	100 %	95 %
Være uændret	0 %	3 %
Falde	0 %	2 %

Socialpsykiatriske problemstilling	Nordjylland	Lands gennemsnit
Stige	78 %	64 %
Være uændret	11 %	28 %
Falde	14 %	8 %

Fysisk funktionsnedsættelse	Nordjylland	Lands gennemsnit
Stige	0 %	15 %
Være uændret	89 %	69 %
Falde	11 %	16 %

Forventninger til håndtering af forsyningsforpligtigelse

Kommunerne har svaret på, hvilke forventninger de har til, hvordan man vil få opfyldt sin forsyningsforpligtigelse i de kommende tre år (ift. borgere med handicap og borgere med sindslidelser) (VIVE 2022, s. 49). Nedenstående er udtryk for de nordjyske kommunernes besvarelser.

Fælles for de to tabeller er, at kommunerne forventer at skulle bruge samme eller flere pladser i eget regi og færre pladser – særligt hos de private leverandører, men også færre ift. andre kommunale leverandører.

Borgere med handicap	Færre pladser	Hverken flere eller færre pladser	Flere pladser
Pladser i kommunens egne botilbud	11 %	56 %	33 %
Pladser i botilbud drevet af regioner	22 %	56 %	22 %
Pladser i botilbud drevet af private leverandører	67 %	33 %	0 %
Pladser i botilbud drevet af andre kommuner	44 %	56 %	0 %

Borgere med sindslidelse	Færre pladser	Hverken flere eller færre pladser	Flere pladser
Pladser i kommunens egne botilbud	11 %	56 %	33 %
Pladser i botilbud drevet af regioner	22 %	33 %	44 %
Pladser i botilbud drevet af private leverandører	44 %	44 %	11 %
Pladser i botilbud drevet af andre kommuner	33 %	56 %	11 %

Nordjyske projekter ifm. national lånepulje 2025-2026

Kommunernes stigende udgifter til botilbud er baggrunden for, at regeringen og KL med økonomiaftalen for 2024 er enige om at etablere en særlig lånepulje til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet. Lånepuljen til udvidelse af botilbudskapaciteten er på i alt 1,5 mia. kr. for 2024-2026.

For 2025-2026 er der ansøgningsfrist i foråret 2024.

Aalborg og Brønderslev og Thisted Kommuner har udarbejdet projektbeskrivelser med henblik på at søge midler fra lånepuljen, samt hvilke overvejelser og planer kommunerne i øvrigt har for nye botilbudspladser.

Projektbeskrivelserne behandles i KKR Nordjylland d. 19. april 2024.

Projektbeskrivelserne indeholder beskrivelser af hvilke målgrupper, der ønskes flere pladser til, samt hvor mange pladser, der er tale om. Fælles for projekterne er, at de omfatter § 107 og 108 og at pladserne vil blive stillet til rådighed for andre kommuner.

Dersom projekterne realiseres (med og uden lånefinansiering), da vil det betyde en udvidelse af botilbudskapaciteten i Nordjylland. Det er således relevant at have projekterne med i overvejelserne ift. workshoppens vurdering af, om der er sammenhæng imellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede socialområde.

Bilag:

1. Bilag. Oversigt over projekter fra Aalborg, Brønderslev og Thisted Kommune.
2. Bilag A. Thisted Kommune
3. Bilag B, B1 og B2 Brønderslev Kommune
4. Bilag C, C1 og C2 Aalborg Kommune

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 7.

Første behandling af Styringsaftale for 2025-2026

2024-029219

Resume

Der er udfærdiget et første udkast til revidering af den eksisterende Styringsaftale, som er gældende for 2024. Den nye Styringsaftale vil være gældende for 2025-2026, og hænger sammen med udarbejdelsen af den nye Nordjysk Socialaftalte, der også er gældende for 2025-2026.

Styringsaftalen er grundlaget for samarbejdet mellem de nordjyske kommuner og med Region Nordjylland i forhold til køb af indsatser til borgere med et handicap eller sociale udfordringer.

Forretningsudvalget har drøftet udkast til styringsaftale for 2025-2026, og har ikke haft bemærkninger hertil.

Styringsaftalen for 2025-2026 skal godkendes endeligt på næstkommende møde i DAS Social d. 5. september 2024.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Drøfter og evt. giver input til udkast for Styringsaftale for 2025-2026

Bilag:

- Sagsbeskrivelse - Styringsaftale 2025-2026
- Styringsaftalen 2025-2026 Udkast 1.1 (DAS 27.5.24))

Beslutning:

Styringsaftalen blev drøftet, og Den Administrative Styregruppe havde ikke konkrete tilpasnings- eller ændringsforslag til udgaven for 2025-2026.

Det blev dog bemærket, at Styringsaftalen bærer præg af, at være blevet revideret over flere omgange. Måske er der behov for en modernisere styringsaftalen, når denne skal behandles i sammenhæng med rammeaftalen for 2027-2028.

Søren Aalund bemærkede, at de fortsat ikke er alle kommunale tilbud, som sælger pladser til andre kommuner, som er en del af rammeaftalen. Dette kan være udgiftsdrivende og dermed en udfordring for fællesskabet, når ikke alle tilbud er med.

Sagsfremstilling

I forbindelse med udarbejdelse af ny Nordjysk Socialaftale for 2025-2026, er der indledt et arbejde med revidering af Styringsaftalen, som skal være gældende for 2025-2026. Til at forestå revidering af Styringsaftalen er der i regi af Styringsaftalegruppen nedsat en mindre arbejdsgruppe bestående af følgende repræsentanter:

- Jonas Krage, Aalborg Kommune
- Anne Pedersen, Vesthimmerland Kommune
- Morten Aggerholm, Region Nordjylland
- Tommy Andersen, Rammeforforsker

Arbejdsgruppen har været enige om at pege på flere områder til revision, dog primært af redaktionel karakter. Arbejdsgruppens forslag til ændringer er tydeligt markerede i udkastet til en Styringsaftale for 2025-2026.

Nedenstående er en kortfattet sammenfatning af de centrale bud på en videre bearbejdning og gruppen ønsker en tilbagemelding herpå ift. det videre arbejde med revisionen af styringsaftalen for 2025-2026.

- Barnets Lov er indskrevet i lovgrundlaget for Styringsaftalen, afsnit 2.1
- Afsnit 2.2.4 er rykket ned under kapitel 5.
- I første afsnit, under kapitel 5, er det præciseret, at takster kun kan reguleres én gang årligt og det er ved indmelding af takster for det kommende år.
- Afsnit 5.5.3 er reduceret og præciseret ift. hvordan sundhedsydelse i de sociale takster skal oplyses
- Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes Basistakster, særligt afsnit 5.4.4. Baggrunden herfor er, at flere driftsherre opererer med basis- og servicetakster.
- Styringsaftalen er generelt gennemskrevet ift. implementering af ny version af standardkontrakt på voksenområdet.
- Der er under pkt. 7. præciseret, at der forud for behandling af Standardkontrakter i Den Administrative Styregruppe, vil foregå processer for inddragelse af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Styringsaftalegruppen støtter op om de foreslåede tilpasninger. Forretningsudvalget har ligeledes drøftet forslagene og har ikke haft anledning til yderligere bemærkninger hertil.

Proces- og tidsplan for revidering af Styringsaftalen.

Hvem	Hvornår	Hvad
Arbejdsgruppe	Januar-April 2024	Revidering af styringsaftaleudkast
Styringsaftalegruppen	Februar/Marts 2024	Første drøftelse af styringsaftaleudkast
FU Social	6. Maj 2024	Første behandling af udkast
Styringsaftalegruppen	13. Maj 2024	Opfølgning på FU
DAS Social	27. maj 2024	Første behandling af udkast
FU Social	27. juni 2024	Anden behandling af udkast
DAS Social	5. september 2024	Anden behandling og godkendelse udkast
KKR	20. september 2024	Godkendelse af Styringsaftale for 2025-2026

Styringsaftalen | 2025-2026

Styringsaftalen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale 2025-2026

Styringsaftalen 2025-2026

1. INDLEDNING	4
1.1 Ændringer i Styringsaftalen	4
1.2 Overordnet principper for det nordjyske samarbejde	5
2. TILBUD OMFATTET AF STYRINGSAFTALEN	6
2.1 Lovgrundlag	6
2.2 Definition af tilbud omfattet af Styringsaftalen	7
2.2.1 Ind- og udmelding af tilbud	7
2.2.2 Ændring af kategorien for et tilbud	7
2.2.3 Permanent ændring i antal pladser	8
3. AFTALER OM TAKST OG UDGIFTSUDVIKLING	9
3.1. Løbende fokus på udgiftsniveaue	9
4. AFTALER OM TAKSTMODELLER	10
4.1 Takstbaserede ydelser	10
4.1.1 Forhandlede og differentierede ydelser og takster	10
4.2 Objektiv finansiering	10
4.2.1 Lovhjemlet objektiv finansiering	11
4.2.2 Aftalebaseret objektiv finansiering – trækingsret	11
5. AFTALER OM TAKSTBEREGNING	12
5.1 Omkostningsbaserede takster	12
5.2 Beregning af budgetteret belægningsprocent	12
5.3 Håndtering af over-/underskud	14
5.3.1 Håndtering af overskud	14
5.3.2 Håndtering af underskud	14
5.4 Ydelses- og takststruktur	15
5.4.1 Dialog mellem myndighed og driftsherre vedr. gennemsigtighed i taksten	15
5.4.2 Individuelt forhandlede takster	15
5.4.3 Gennemsnitstakster	15
5.4.4 Basistakster (grundtakster)	16
5.4.5 Differentierede takster (service- og ydelsestakster)	17

5.4.6 Forhandlede takster	17
5.4.7 Tillægsydelse	18
5.5 Beregning af taksten	21
5.5.1 Omkostningskategorier i taksten	21
5.5.2 Opmærksomhedspunkter ift. indberetning af takster	22
5.5.3 Sundhedsydelse i taksten.....	23
5.5.4 Værdiansættelse og afskrivninger.....	23
5.5.5 Renter.....	23
5.5.6 Tjenestemandspensioner	24
5.5.7 Opdeling af omkostninger forbundet med central ledelse og administration.....	24
5.6 Regnskabsaflæggelse og revision.....	24
6. AFTALER OM OPRETTELSE, LUKNING OG ÆNDRING AF TILBUD OG PLADSER.....	26
6.1 Aftaler ved etablering af nye tilbud	26
6.1.1 Indmelding af nye tilbud.....	26
6.1.2 Særlige vilkår for oprettelse af nye tilbud	26
6.1.3 Oprettelse af tilbud til særlige målgrupper.....	26
6.2 Aftaler om lukning af tilbud	27
6.2.1 Forudsætning for permanent lukning	27
6.2.2 Økonomiske konsekvenser ved lukning af tilbud	27
6.3 Aftaler om midlertidig ændring af tilbud og pladser	27
6.3.1 Håndtering af midlertidig overbelægning og merkapacitet	27
6.3.2 Aftale om permanent ændring i antal pladser i løbet af året.....	28
6.3.3. Aftale om ændring af takster i løbet år.....	28
7. AFTALER OM AFREGNING OG BETALING	29
7.1 Standardkontrakter ved køb/salg af ydelser.....	29
7.2 Regler for hvornår handlekommunen/betalingskommunen skal betale for indsatsen	29
7.3 Aflastning	30
7.4. Opsigelsesvarsel.....	30
8. TILKENDEGIVELSE FRA KOMMUNALBESTYRELSERNE OM OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD.....	30
9. BILAG TIL STYRINGSaftALEN	31
9.1 Bilag 1: Principper for fordeling af omkostninger	31
9.1.1 Omkostningssteder	32
9.2 Bilag 2. Principper for takstfastsættelse af tillægsydelse	33

1. Indledning

Styringsaftalen for Nordjysk Socialaftale er grundlaget for samarbejdet mellem de nordjyske kommuner og med Region Nordjylland i forhold til køb af indsatser til borgere med et handicap eller sociale udfordringer. Nærværende styringsaftale gælder kun for 2025-2026.

Styringsaftalen skal fungere som et opslagsværk for myndigheds-, udfører- og økonomimedarbejdere, som ønsker viden om, hvilke fælles regler, der gælder for køb og salg af indsatser i en nordjysk kommune eller Region Nordjylland.

Styringsaftalen tager udgangspunkt i Bekendtgørelsen om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt Bekendtgørelsen om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

Med udgangspunkt i bekendtgørelserne har de nordjyske kommuner og Region Nordjylland præciseret samarbejdet omkring køb og salg af indsatser/pladser på de nordjyske tilbud. Styringsaftalen gælder således for alle ved køb af indsatser i Nordjylland – og således også for køberkommuner uden for regionen.

Styringsaftalen omhandler de tilbud, som defineres som Socialaftaletilbud, jf. afsnit 2.2.

1.1 Ændringer i Styringsaftalen

Siden Styringsaftalen 2025-2026 er der følgende ændringer:

- Barnets Lov er indskrevet i lovgrundlaget for Styringsaftalen, afsnit 2.1
- Afsnit 2.2.4 er rykket ned under kapitel 5.
- I første afsnit, under kapitel 5, er det præciseret, at takster kun kan reguleres én gang årligt og det er ved indmelding af takster for det kommende år.
- Afsnit 5.5.3 er reduceret og præciseret ift. hvordan sundhedsydelse i de sociale takster skal oplyses
- Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes Basistakster, særligt afsnit 5.4.4
- Styringsaftalen er generelt gennemskrevet ift. implementering af ny standardkontrakt på voksenområdet

1.2 Overordnet principper for det nordjyske samarbejde

Kommunerne i den nordjyske region og Region Nordjylland ønsker at basere samarbejdet omkring brugen af hinandens tilbud gennem følgende principper:

Incitament til effektiv drift

Driftsherren skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk effektiv drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Den løbende kapacitetstilpasning er afgørende for at undgå tomme pladser og dermed minimere risikoen for underskud. For at opnå den nødvendige smidighed og fleksibilitet i socialaftalens periode kan driftsherren foretage midlertidige ændringer af tilbud i form af kapacitetstilpasninger. Myndighed skal have incitament til at indgå rettidig dialog med driftsherren om forventninger og ændringer i efterspørgslen.

Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

Sammenlignelige ydelser skal kunne sammenlignes på priserne udregnet efter samme principper. Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Administrationen af takstsystemet skal være enkel, men samtidig give mulighed for differentiering.

Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen

Risiko for uforudsete udsving i økonomien skal dækkes ind. De indarbejdede beregningsgrundlag, som er grundlag for taksterne, skal være realistiske i forhold til de faktiske forventede omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten skal være med til at sikre kendskab til pladsbehovet samt sikre takststabilitet.

Dialog mellem myndighed og driftsherren

Driftsherren er forpligtet til at tage kontakt til myndighed, hvis der sker ændringer i en borgers behov med henblik på op- eller nedregulering af borgers ydelser. Ligeledes er myndighed forpligtet til løbende at være i kontakt med driftsherren og tage ansvar for, at borgeren er visiteret til de rigtige ydelser.

Udvikling af tilbuddene

Det forventes, at driftsherren løbende har fokus på udvikling af egne tilbud, hvorfor der finansielt skal gives mulighed for dette gennem taksterne.

2. Tilbud omfattet af Styringsaftalen

Nærværende Styringsaftale omhandler alle kommunale og regionale tilbud i Nordjylland, som opfylder kriterierne i afsnit 2.1 og 2.2.

2.1 Lovgrundlag

I henhold til rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde er følgende kommunale og regionale tilbud omfattet af Styringsaftalen:

Jf. Bekendtgørelsen om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde.

- 1) Døgninstitutioner efter § 43, stk. 3, i barnets lov, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.
- 2) Særlige dagtilbud efter § 83 i barnets lov.
- 3) Særlige klubtilbud efter § 84 i barnets lov.
- 4) Tilbud om behandling af personer med stofmisbrug efter §§ 101 og 101 a i lov om social service og § 33 i barnets lov.
- 5) Beskyttet beskæftigelse efter § 103 i lov om social service.
- 6) Aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i lov om social service.
- 7) Botilbud, kvindekrisecentre og forsorgshjem m.v. efter §§ 107-110 i lov om social service.
- 8) Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- 9) Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Stk. 2. Rammeaftalerne skal endvidere omfatte:

- 1) Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af rammeaftalen, jf. § 5, stk. 1, nr. 1.
- 2) Regionsrådets opgave i forhold til at medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler, jf. § 5, stk. 3, i lov om social service og § 13, stk. 3, i barnets lov.

Stk. 3. Kommunale tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår ikke i rammeaftalen.

Jf. Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

12) De regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for børn og unge samt specialpædagogisk bistand for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3.

13) De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der overtages af en kommunalbestyrelse i henhold til § 1, stk. 1 eller 2, i lov nr. 632 af 16. juni 2014 om kommunernes overtagelse af de regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

14) De regionale undervisningstilbud med specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre), jf. § 1, stk. 3, i lov om specialundervisning for voksne.

2.2 Definition af tilbud omfattet af Styringsaftalen

Region Nordjyllands social- og specialundervisningstilbud er altid omfattet af styringsaftalen.

Som udgangspunkt er alle tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherrens kommune omfattet af Styringsaftalen. Tilbuddene kan opdeles i tre kategorier:

Kategori 1: Tilbud, som alene anvendes af driftsherren. Disse er *ikke* omfattet af styringsaftalen.

Kategori 2: Tilbud, som anvendes af en eller få andre nordjyske kommuner end driftsherren. Disse tilbud er omfattet af styringsaftalen, men kan undtages, hvis der er indgået en aftale mellem driftskommunen og en anden eller få andre kommuner, som anvender de konkrete tilbud, hvis aftalen omfatter punkterne, som er indeholdt i styringsaftalens afsnit 3, 4 og 7.

Kategori 3: Tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherren er en del af socialaftalen.

Oversigt over de enkelte tilbud vedlægges styringsaftalen som bilag, som kan findes på Sekretariatet for Nordjysk Socialaftales hjemmeside – www.nordjysksocialaftale.dk. Det anbefales, at alle socialaftaletilbud på Tilbudsportalen henviser til den gældende styringsaftale for regionen Nordjylland med tilhørende bilag.

2.2.1 Ind- og udmelding af tilbud

Ind- og udmelding af tilbud skal ske i forbindelse med fremsendelse af takstberegningsskemaerne, hvilket sker i forbindelse med årets sidste møde i Den Administrative Styregruppe (ofte oktober måned). Den Administrative Styregruppe vil på mødet behandle og godkende det samlede takstbilag. I den forbindelse stilles der krav om, at driftsherren skal begrunde ændring i antallet af pladser og væsentlige ændringer i taksten.

~~Hvis en driftsherren ikke kan fremsende takstberegningsskemaer inden møde i Den Administrative Styregruppe behandles de øvrige takster særskilt, hvorefter de manglende takster kan behandles af Forretningsudvalget eller via skriftlig godkendelse.~~

For uddybende beskrivelse af særlige vilkår ved oprettelse af nye tilbud henvises til afsnit 6.1. For uddybende beskrivelse af muligheder og forpligtelser ved lukning af tilbud midt i år-et henvises til afsnit 6.2.

2.2.2 Ændring af kategorien for et tilbud

Tilbud kan ikke ændre kategori i løbet af året, men kun i forbindelse med processen for ind- og udmelding af tilbud til Styringsaftalen, jf. afsnit 2.2.1.

Den Administrative Styregruppe ønsker ikke at sætte en nominel grænse for, hvor mange der kan defineres som "få kommuner", da det vurderes at være kontekstafhængigt.

Hvis en kommune ønsker at ændre et tilbud fra et "kategori 3 tilbud" til et "kategori 2 tilbud", skal kommunen fremsende en oversigt over nordjyske kommuner, der har benyttet tilbuddet. Endvidere skal kommunen fremsende en begrundelse for, hvorfor antallet af køberkommuner anses som få.

Den Administrative Styregruppe vil på baggrund af ovenstående tage beslutning om, hvorvidt tilbuddet kan ændres til et "kategori 2 tilbud". Den Administrative Styregruppe har mulighed for at uddelegere denne beslutningskompetence til Forretningsudvalget, såfremt der skulle være behov for dette.

2.2.3 Permanent ændring i antal pladser

Såfremt en driftsherre ønsker permanent at ændre i antallet af pladser, skal dette oplyses ved indmelding af takstskemaet, samt en begrundelse for ændringen i antal pladser. Årsagen noteres i indmeldingsskemaet.

Ændringen skal godkendes af DAS.

2.2.4 Permanent ændring i takster

~~Såfremt en driftsherre ønsker væsentligt at ændre i takster, skal dette oplyses ved indmelding af takstskemaet, samt en begrundelse for ændringen i taksterne. Eks. ved regulering af over/underskud, ændring i plads antal, ny takststruktur eller ændring i serviceniveau. Årsagen noteres i indmeldingsskemaet.~~

~~Ændringen skal godkendes af DAS.~~

3. Aftaler om takst og udgiftsudvikling

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har et løbende fokus på effektiv drift af de specialiserede social- og undervisningstilbud. Dette sker primært i Den Administrative Styregruppen, men der er ligeledes et fokus på dette i KKR.

3.1. Løbende fokus på udgiftsniveauet

Den Administrative Styregruppe har et løbende fokus på, at udgiftsniveauet for den samlede tilbudsvifte i Nordjylland. Blandt andet skal driftsherrer give en forklaring ved væsentlige takststigninger.

Udkast 1.1 (DAS 27.5.24)

4. Aftaler om takstmodeller

Valg af betalingsmodel for en ydelse bestemmes hovedsageligt af, hvilken type ydelse der er tale om. Overordnet findes følgende mulige takstmodeller:

- Takstbaserede ydelser
- Objektiv finansiering

4.1 Takstbaserede ydelser

Traditionelle ydelser baseret på normerede dag- eller døgnpladser skal som udgangspunkt afregnes som takstbaserede ydelser – se uddybende beskrivelse af takstbaserede ydelser under afsnit 5.4.1.

For rådgivningsydelser vil det være muligt at opkræve en enhedstakst (f.eks. en time- eller dagstakst).

Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Derfor anbefales, at driftsherre så vidt muligt anvender differentierede takster.

Som udgangspunkt skal der anvendes enheds-, time-, dag- eller døgnstakster. I visse særlige situationer er, det dog muligt at afvige for dette, *jf. afsnit 4.2*.

4.1.1 Forhandlede og differentierede ydelser og takster

Det er op til den enkelte driftsherre, hvilken takststruktur der arbejdes med i forhold til takstbaserede ydelser. Nogle driftsherrer arbejder med en gennemsnitstakst mens andre har opbygget en takststruktur baseret på differentierede ydelser/takster. I begge takststrukturer kan der opstå et behov for tillægsydelser, eller individuelt forhandlede takster, som kan kræve en vis form for forhandling.

Ved forhandling tager myndighed og driftsherre kontakt til hinanden. Forhandlingen vil altid tage udgangspunkt i driftsherrens takststruktur, hvorved driftsherren kan vurdere, hvorvidt de kan levere den ønskede indsats, som myndighed ønsker til en takst, der kan nås enighed om.

For en uddybende beskrivelse af differentierede takster og forhandling, se afsnit 5.4

4.2 Objektiv finansiering

Udgangspunktet er, at tilbud og ydelser finansieres via betaling af en takst, og at taksterne beregnes efter et omkostningsbaseret princip på grundlag af tilbuddets samlede omkostninger.

De steder, hvor det ikke er muligt at definere afgrænsede ydelser og beregne enhedstakster, vil det være muligt at anvende en trækningsret på et givet tilbuds ydelser eller ressourcer.

Tankegangen bag objektiv finansiering kan ligeledes anvendes til finansiering af de ydelser, hvor det ikke er muligt at foretage en valid registrering (og dermed afregning) af aktivitet, hvor det ikke er muligt at forudsige aktivitetsomfanget i takstberegningøjeblikket, eller hvor det ikke er muligt at definere en meningsfyldt ydelseenhed eller hvor afregning ville give anledning til mange små opkrævninger.

Dette kunne f.eks. være på ydelser hvor det ikke er lovligt at registrere ydelsesmodtagerne, eller på ydelser hvor borgerne henvender sig direkte til udbyderne uden forudgående visitation og registrering (f.eks.

borgerbutik i forbindelse med hjælpemiddelcentral m.v.) eller visse former for rådgivnings- og vejledningsydelser.

Muligheden for at fravige takstprincippet og i stedet indgå aftale om en anden finansieringsordning (fx en abonnementsordning), der indebærer fælles finansiering uden direkte sammenhæng til anvendelsen af tilbuddene, kan også være et element i en aftale om at understøtte efterspørgslen efter de mest specialiserede tilbud. Hvis et tilbud vurderer, at der er behov for anden finansieringsordning kan dette behov forelægges Den Administrative Styregruppe, som kan godkende dette. Dette kan eksempelvis være i forbindelse med særligt udvalgte tilbud, jf. afsnit 6.1.3 eller nødsporet for det forstærkede samarbejde, jf. regler herfor (www.nordjysksocialaftale.dk/nordjysk-socialaftale/det-forstaerkede-samarbejde/)

4.2.1 Lovhjemlet objektiv finansiering

Der er i forbindelse med de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud og sikrede institutioner en lovfæstet objektivfinansiering for en andel af ydelsen. Omkostningerne hertil er fordelt til kommunerne efter andel af befolkningstallet.

4.2.2 Aftalebaseret objektiv finansiering – trækingsret

De aftalebaserede objektive finansieringsydelser benævnes i denne sammenhæng som en **trækingsret**. Her er der ikke tale om lovhjemlet objektiv finansiering, men en aftalt objektiv finansiering. For disse ydelser vil indgåelse af aftale være valgfri for kommunerne.

Der anvendes en konkret fordelingsnøgle til at fordele omkostningerne til en ydelse på de kommuner, der ønsker at gøre brug af tilbud med trækingsret. Betalingen for en trækingsret kan beregnes ud fra:

- objektive kriterier, som f.eks. andel af befolkning
- andre kriterier, som f.eks. historisk anvendelse

Hvilket kriterium som anvendes, aftales i forbindelse med Socialaftalen.

For ydelser med trækingsret kan de kommuner, der har en trækingsret, frit benytte ydelsen uden at der forbrugsafregnes.

5. Aftaler om takstberegning

Taksterne (både for nye tilbud og eksisterende tilbud) for det følgende år indmeldes i løbet af efteråret, ultimo oktober hvert år (ofte i oktober måned). Takster kan reguleres én gang årligt og det sker ifm. førnævnte indberetning af nye og eksisterende takster.

Hvis en driftsherre ikke kan fremsende takstberegningsskemaer inden møde i Den Administrative Styregruppe behandles de øvrige takster særskilt, hvorefter de manglende takster kan behandles af Forretningsudvalget eller via skriftlig godkendelse.

På baggrund af indmeldingerne udarbejdes der et takstbilag med oversigt de udmeldte takster, som efterfølgende vil fremgå på Socialaftalesekretariatets hjemmeside – www.nordjysksocialaftale.dk.

Såfremt en driftsherre ønsker at ændre/regulere i godkendte takster, skal dette oplyses ved indmelding af takstskemaet, samt en begrundelse for ændringen i taksterne. Eks. ved regulering af over/underskud, ændring i plads antal, ny takststruktur eller ændring i indholdet i tilbuddets generelle service/ydelse (ex. ekstra nattevagt). Årsagen noteres i indmeldingsskemaet.

Ændringen skal godkendes af DAS.

Det efterfølgende afsnit vil beskrive delelementerne i indberetningsskemaet, og dermed aftalerne i forhold til udregning af de omkostningsbaserede takster.

Særlige vilkår for nyetablerede tilbud kan ses under afsnit 6.1

5.1 Omkostningsbaserede takster

Taksten fastsættes for et år ad gangen i Nordjysk Socialaftale, hvilket defineres som 365 dage – også i skudår.

Aftalens hensigt er at understøtte principperne om retvisende og omkostningsbaserede takster. Takster beregnes ud fra omkostningsbaserede principper. Dette indebærer, at taksterne indeholder en række omkostninger, som ikke vedrører tilbuddenes direkte drift, f.eks. overhead, renter og afskrivninger.

Af hensyn til sammenligneligheden og gennemskueligheden specificeres indholdet af ydelserne i taksten på omkostningskategorier, *jf. afsnit 5.5*

5.2 Beregning af budgetteret belægningsprocent

Overordnet forventes det, at den budgetterede belægningsprocent ligger fra 95 til 100 for dag- og døgntilbud. Af hensyn til at sikre effektiv drift og maksimal udnyttelse af tilbuddene anbefales det, at belægningsprocenten ligger fra 95 til 98.

Ved korte forløb, akut- eller aflastningstilbud er den minimale budgetterede belægningsprocent ved takstberegningen 90.

Belægningsprocenten kan fastsættes ud fra tre principper:

1) Beregnet belægningsprocent

Belægningsprocenten for det kommende år kan findes ved at tage gennemsnittet af de to foregående års faktiske belægningsprocent.

2) Forventninger til det kommende år

Ved en klar forventning om, hvad belægningsprocenten bliver det kommende år, er det muligt at sætte belægningsprocenten ud fra forventningen.

3) Nyetablerede tilbud

Der er særlige vilkår for tilbud for nye tilbud, som kan budgettere med en lavere belægningsprocent i det første driftsår. For uddybning af dette se afsnit 6.1.2

Udkast 1.1 (DAS 27.5.24)

5.3 Håndtering af over-/underskud

Aftalens hensigt er at understøtte principperne om stabilitet og budgetsikkerhed.

Kommunale og regionale driftsherrer skal indregne tidligere års over- og underskud i taksten for ydelser og ydelsespakker i form af tillæg til eller reduktion af taksten.

5.3.1 Håndtering af overskud

Kommunale og regionale driftsherrer kan beslutte, at overskud på op til 5 pct. af takstberegningsgrundlaget ikke indregnes i taksten i efterfølgende år, men i stedet hensættes til senere brug.

Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører. Hensatte overskud kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende inden for driftsherrens samlede drift af ydelser og tilbud. Overskud på et tilbud, der er omfattet af Socialaftalen, kan ikke anvendes på et tilbud, der ikke indgår i Socialaftalen.

Den del af et eventuelt overskud, der overstiger 5 pct. af takstberegningsgrundlaget, skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af en reduktion af taksten senest 2 år efter det år, overskuddet vedrører.

5.3.2 Håndtering af underskud

Underskud på op til 5 pct. af takstberegningsgrundlaget kan for kommunale og regionale driftsherrer ikke indregnes i taksten, men skal f.eks. dækkes ved effektivisering eller af tidligere hensatte overskud inden for driftsherrens samlede drift.

Den del af et eventuelt underskud, der overstiger 5 pct. af takstberegningsgrundlaget, skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af en takststigning senest 2 år efter det år, underskuddet vedrører.

Eksempel på beregning af overskud

Tilbud X har en belægningsprocent på 95 pct. og et budget på 8 mio. kr.

Tablet 1. Budget for Tilbud X i kr.:

Lønomskostninger	6.500.000 kr.
Ejendomsomskostninger	675.000 kr.
Øvrige omskostninger	825.000 kr.
Ordinært bruttobudget i alt	8.000.000 kr.

I år 202Y præsterede Tilbud X et overskud på 770.000 kr. svarende til 9,6 % af årets ordinære budget.

Tablet 3: Regnskab for Tilbud X i kr.:

Indtægter	8.418.000 kr.
Lønomskostninger	6.236.000 kr.
Ejendomsomskostninger	611.000 kr.
Øvrige omskostninger	801.000 kr.
Årets resultat (overskud)	770.000 kr.
Overskud lft. ordinært budget	9,6 %

Overskuddet på 9,6 % af beregningsgrundlaget, er altså større end grænsen på 5 %. Dette indebærer, at kun en del af overskuddet (400.000 kr.) kan hensættes, da der som beskrevet ovenfor, maksimalt kan hensættes 5 %. De resterende 370.000 kr. vil typisk indgå i takstberegningen i næstfølgende takstberegning som en indtægt, der reducerer taksten

5.4 Ydelses- og takststruktur

Alle de steder hvor det er muligt at identificere alle udbudte ydelser og de dermed forbundne ressourcer samt entydigt at identificere modtager og betaler af ydelserne, skal der som udgangspunkt anvendes takstbaseret afregning for ydelserne.

Ydelser er defineret ved deres indhold – art og omfang – samt den målgruppe, som ydelsen er tiltænkt. Ydelsen skal være beskrevet i en ydelsesbeskrivelse. Der kan her henvises til Tilbudsportalen.

I styringsaftalen kan en ydelses- og takststruktur opbygges af nedenstående typer af takster, som er gældende fremadrettet:

- Individuelt baserede takster
- Gennemsnitstakster
- ~~Basistakster (grundtakster)~~ Grundtakster
- Differentierede takster
- Forhandlede takster
- Tillægsydelser

Der tages udgangspunkt i betegnelsen *omkostningsbaseret*, da et af de overordnede principper for Styringsaftalen er, at taksten skal være retvisende og omkostningsbaseret. Dette indebærer, at taksterne indeholder en række omkostninger, som ikke vedrører tilbuddenes direkte drift, f.eks. overhead, renter og afskrivninger.

5.4.1 Dialog mellem myndighed og driftsherre vedr. gennemsigtighed i taksten

I standardkontrakten fremgår det, at driftsherre er forpligtiget til på anmodning at besvare og gøre rede for taksten og sammensætningen af denne, herunder tillægstaksten (tillægsydelse).

I Nordjylland vurderes det, at det betyder, at driftsherre skal kunne fremsende opbygningen af taksten opdelt efter de omkostningskategorier, som fremgår af afsnit 5.5.1.

For tillægsydelser skal driftsherren kunne redegøre for opbygningen af tillægsydelsen. Driftsherren skal kunne redegøre for den medgået ATA-tid og de anvendte timetakster. Se bilag 2 for principper for takstfastsættelse af tillægsydelser.

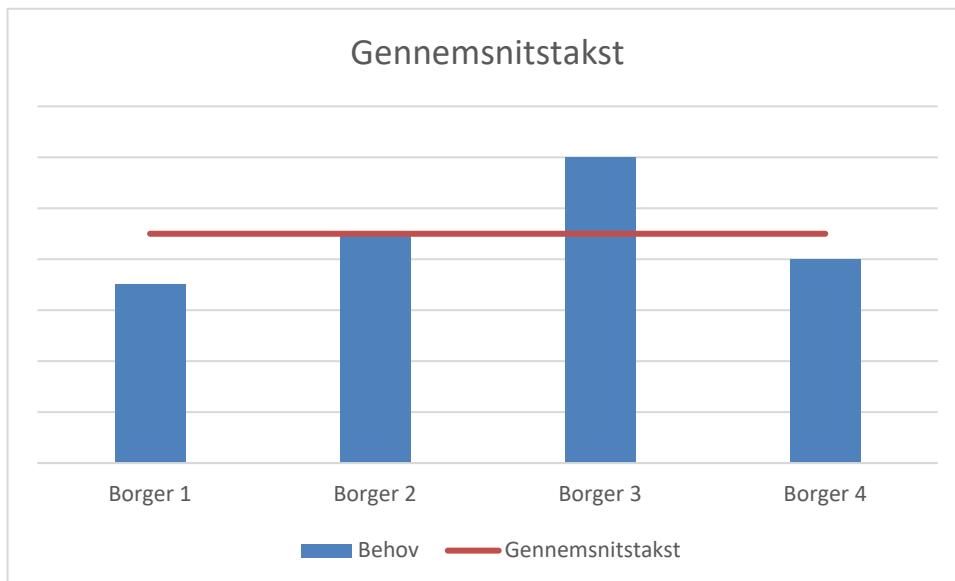
5.4.2 Individuelt forhandlede takster

Ved individuelt forhandlede takster er der ikke foruddefinerede takster og ydelsesbeskrivelser. I stedet tages der udgangspunkt i den enkelte borgeres funktionsniveau og behov. Ud fra dette laver driftsherre en ydelsesbeskrivelse og takst, som en forhandling kan tage udgangspunkt i. I de nationale standardkontrakter henvises der til *særforanstaltninger*, som kan sidestilles med *individuelt forhandlede takster*, fx enkeltmandstilbud.

5.4.3 Gennemsnitstakster

Ved brug af gennemsnitstakster vil den omkostningsbaserede takst være et gennemsnit af de omkostninger, der er forbundet ved alle brugerne på det pågældende tilbud/afdeling. Ved brug af gennemsnitstakst vil det være naturligt, at brugerne på det enkelte tilbud vil have et forskelligt træk på ydelsen, jf. figur 1

Figur 1. Ydelse som gennemsnitstakst

Fastsættelsen af gennemsnitstaksten vil således være et gennemsnit af de behov, de enkelte beboere på en afdeling eller et tilbud har, og relaterer sig således direkte til de pladser, der er på et tilbud/en afdeling med samme hovedydelse.

Som udgangspunkt skal der defineres mindst én gennemsnitstakst pr. målgruppe pr. afdeling. En gennemsnitstakst skal indeholde omkostninger til alle de delelementer ydelsen består af. Gennemsnitstakst indeholder alle de delelementer som alle (eller tilnærmelsesvis alle) modtagere af ydelsen modtager. Gennemsnitstakst skal således indeholde alle basiselementerne, som en afdeling tilbyder en given målgruppe.

Såfremt der er brugere, der ligger over det, som driftsherren vurderer, er inden for hovedydelsens øverste interval, vil der være behov for en forhandlet takst (jf. afsnit 5.4.6), hvis der er tale om et permanent støttebehov eller en tillægsydelse (jf. afsnit 5.4.7), hvis der er tale om et midlertidigt støttebehov. Den forhandlede takst eller tillægsydelse vil så udgøre spændet mellem serviceniveauet til brugeren og gennemsnitstaksten. Den forhandlede takst eller tillægsydelse fastsættes ud fra ydelsesbeskrivelsen på hovedydelsen, og den faglige vurdering af borgerens behov – se evt. afsnit om forhandlede takster, jf. afsnit 5.4.6 Forhandlede takster.

5.4.4 Grundtakster ~~Basistakster~~ (grundtakster)

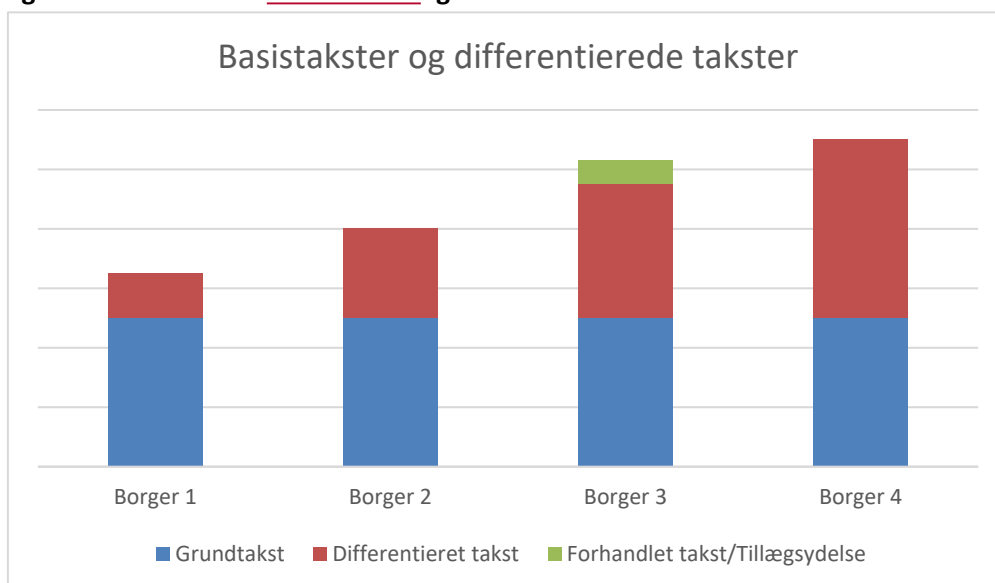
~~Basistaksten~~ Grundtaksten er også kendt som en basistakst. ~~Basistaksten~~ Grundtaksten hænger sammen med den differentierede takst, hvor ~~grundtaksten~~ basistaksten er den del af taksten, der betales for de "faste" dele af et tilbud, eksempel bygninger, nattevagt mv.

Som det fremgår af figur 3 nedenfor, så vil ~~grundtaksten~~ basistaksten være ens for alle borgere uanset støttebehov, mens den borgerrettede ydelse indgår i den differentierede takst, jf. afsnit 5.4.5.

5.4.5 Differentierede takster (service- og ydelsestakster)

Med differentierede takster er det muligt for en driftsherre at lave en indsatsstrappe med flere ydelsesniveauer. På baggrund af borgerens funktionsniveau kan borgeren indplaceres på et af ydelsesniveauerne. Alt efter hvor stor forskel, der er på ydelsesniveauerne, så kan der være behov for at gøre brug af forhandlede takster eller tillægsydelse. Dette kan eksemplificeres i figur 2, hvor der er fire borgere, som er indplaceret på hver sit ydelsesniveau og dermed hver sin differentierede takst. Bemærk, at ikke alle driftsherrer opererer med en grundtakstbasistakst. Det er alene taget med som et eksempel.

Figur 2. Grundtakster Basistakster og differentierede takster

Som det fremgår af figur 2, så er det muligt at afstanden mellem to ydelsestakster er så stor, at støttebehovet for en borger, vil være for stort til den ene ydelsestakst, men for lille til at passe til næste ydelsestakst. I sådan et tilfælde vil myndighed og driftsherren kunne forhandle om muligheden for en forhandlet takst eller en tillægsydelse – alt efter om det vurderes at være et permanent støttebehov eller om det er et midlertidigt behov, jf. afsnit 5.4.6 "Forhandlede takster" og 5.4.7 "Tillægsydelser"

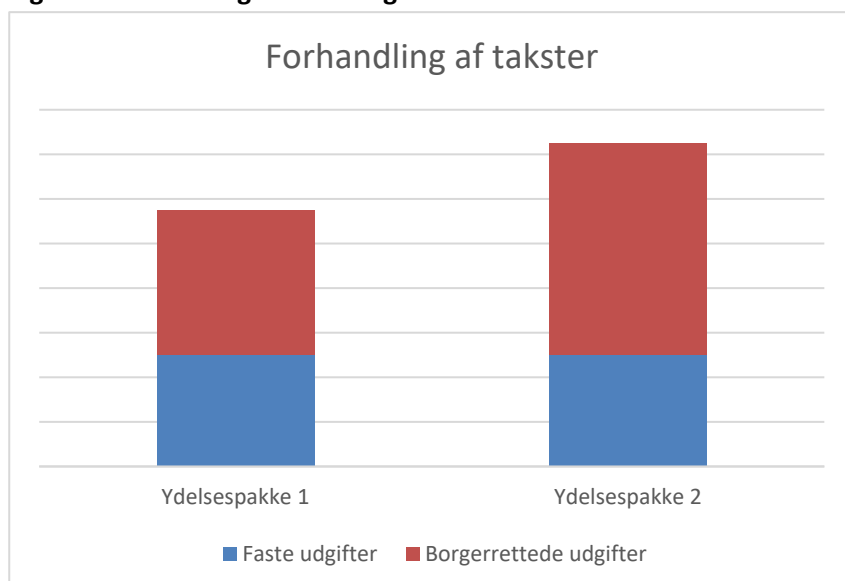
5.4.6 Forhandlede takster

En forhandling kan komme på tale både ifm. ydelser baseret på gennemsnitstakster og differentierede takster.

Ydelsen der er defineret i ydelsesbeskrivelsen for gennemsnitstaksten eller den differentierede takst vil være udgangspunktet for en eventuel forhandling. Forhandling kan for eksempel komme på tale, hvis myndighed vurderer, at borgerens støttebehov er mere/mindre end de foruddefinerede ydelsestakster, der tilbydes eller hvis driftsherren ikke vurderer, at det ønskede støttebehov ligger inden for gennemsnitstaksten eller det øverste differentierede takstniveau.

En forhandlet ændring af den udmeldte takst skal altid være begrundet objektivt i forhold til ydelsens indhold eller omfang.

Figur 3. Forhandling af den borgerrettede del af taksten

I figur 3 er et eksempel på et tilbud med to ydelsespakker. Her vil der kun være muligt at forhandle om den borgerrettede del (markeret med rødt).

Forhandlingen kan enten finde sted ved indskrivning eller som følge af en ændring i borgerens behov.

Vurderingen af hvordan borgerens støttebehov matcher med de udbudte ydelser vil altid tage udgangspunkt i driftsherrens takststruktur.

5.4.7 Tillægsydelser

Hvis en borgers behov for indsats i en midlertidig periode afviger væsentligt i forhold til, hvad der er defineret i denne, kan det medføre en positiv eller en negativ tillægsydelse, jf. figur 4.

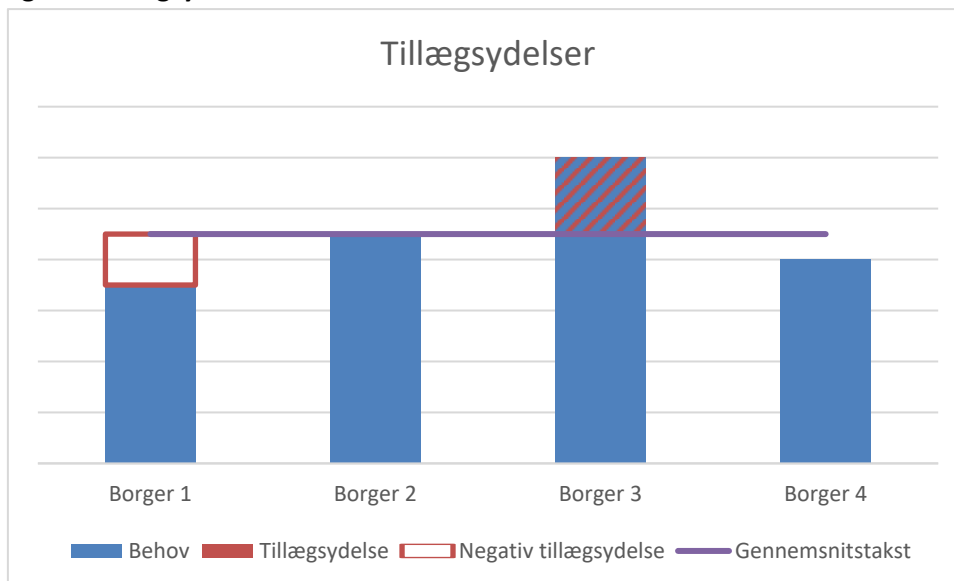
Forhandling – både forhandlede takster og tillægsydelser

For at kunne forhandle er det nødvendigt, at det for hver takst er synligt, hvor mange direkte støttetimer der gennemsnitligt er indeholdt i taksten. Direkte støttetimer forstås som det antal timer, hvor personalet er tilgængeligt for borgeren.

Da det er lønudgiften til fagpersonalet i vagtlag, som er det direkte udtryk for antallet af de direkte støttetimer, skal takstberegningsgrundlaget udformes sådan, at der i praksis kan skelnes mellem lønudgifter til fagpersonale i vagtlag og øvrige lønudgifter (f.eks. lederløn, administrativt og teknisk personale).

Forhandlingsrummet er udmålingen af de direkte personaleressourcer, der skal bruges for at levere ydelsen, og ikke enhedspris eller lønniveau for ressourcen. En forhandling om øvrige omkostningselementer (som f.eks. bygninger og administration) er ikke mulig. Det vil nemlig betyde en prisdiskrimination, idet driftsherren ikke kan påvirke disse omkostninger for den enkelte borger. En forhandling kan således kun ske på den del af taksten som relatere sig til den borgerrettede del af taksten, jf. figur 3

Figur 4. Tillægsydelse

I eksemplet i figur 4 er der taget udgangspunkt i borgerne fra figur 1. Her har borger 1 i en periode et lavere støttebehov, fx ved længevarende indlæggelse, hvorfor der kan aftales en negativ tillægsydelse. Borger 3 oplever i en midlertidig periode et væsentligt højere støttebehov end, hvad der lægger inden for gennemsnitstaksten, hvorfor borgeren kan tildeles en positiv tillægsydelse. Borger 4 har i en periode et støttebehov, som er lidt lavere end gennemsnitstaksten, men her gives ikke en negativ tillægsydelse, da forskellen er så beskeden, at det kan holdes inden for gennemsnitstaksten. Dette kunne også have været sket med omvendt fortegn.

Positive tillægsydelse er midlertidige ekstraordinære ydelser, der ligger udenfor det, der tilbydes indenfor hovedydelsen. Der kan her være tale om ydelser, der ikke allerede tilbydes i hovedydelse. Det er op til den enkelte driftsherre at vurdere, hvad der indgår i den enkelte hovedydelse, og dermed også hvad der kan udløse en tillægsydelse. Tillægsydelse kan være følgende eksempler:

- Ekstra opsyn
- Ekstra pleje
- Ekstraordinær ledsagelse udover det som indgår i den omkostningsbaserede ydelse
- 1:1 normering
- Skærmning

Ovenstående er en ikke-udtømmende liste. Et væsentligt kriterium for tildeling af en tillægsydelse er, at der ikke må herske tvivl om, at behovet rent faktisk ligger udover det, der er indeholdt i ydelsesbeskrivelsen.

Sammenholdes dette med at taksten for en hovedydelse er et udtryk for et gennemsnit af brugernes behov vil det betyde, at tillægsydelse alt andet lige bør være af en ikke uvæsentlig størrelse, da ekstra behov ellers ikke vil kunne skelnes fra de naturlige variationer i det gennemsnitlige behov.

Tillægsydelse kan både forekomme i en takststruktur baseret på gennemsnitstakster og en takststruktur baseret på differentierede takster.

Der budgetteres ikke med tillægsydelse, da man på tidspunktet for budgetlægningen ikke kan sige noget kvalificeret om omfanget af tillægsydelse til de konkrete brugere. Det forudsættes, at indtægter og udgifter forbundet med tillægsydelse balancerer. Taksten for tillægsydelse beregnes som marginalomkostninger til det øvrige budget

Således beregnes taksterne for tillægsydelse ikke som gennemsnitsomkostninger (da alle faste omkostninger samt henførte omkostninger er indregnet i taksten på hovedydelse), men som en marginalomkostning hvor der kan indarbejdes et tillæg på 5 % af marginalomkostningerne, der vedrører variable følgeomkostninger.

For beregning af tillægsydelse se i øvrigt bilag 2 til Styringsaftalen "*Principper for takstfastsættelse af tillægsydelse*".

Udkast 1.1 (DAS 27.5.24)

5.5 Beregning af taksten

Beregningen af taksten sker med udgangspunkt i takstindmeldingsskemaerne. Nærværende afsnit vil uddybe, hvordan de enkelte elementer af taksten defineres og skal udregnes.

5.5.1 Omkostningskategorier i taksten

Omkostningskategorierne der bruges ved indmelding af takster følger Tilbudsportalens omkostningskategorier med et par enkelte finjusteringer. Den enkelte takst pr. ydelser skal således være fordelt på følgende omkostningskategorier:

Table 4. Omkostningskategorier

Kategori	Følgende indgår i kategorien
Personaleomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Øverste ledelse - Borgerrelateret personale - Vikarer/vikarbureau - Administrativt og teknisk personale (TAP-personale) <ul style="list-style-type: none"> o Døg skal TAP personale opdeles, således, at det administrative personale, der registreres herunder, regnes med under administrative omkostninger
Borgerrelaterede udgifter/aktivitetsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Tøj og lommepege - Aktiviteter, husholdning og transport - Ekstern behandling/rådgivning borgere - Beskæftigelses- / værkstedsudgifter
Administrationsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Administrationsomkostninger - Adm. bidrag / andel af central adm. & ledelse (indirekte adm.) - Tilsynstakst
Kompetenceudvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Omkostninger til kompetenceudvikling
Ejendomsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Husleje (Kun lejede bygninger) - Vedligehold kun lejede bygninger - Vedligehold kun ejede bygninger - Forsikringer, ejendomsskatter og forbrug (el, varme, vand, renovation mv.)
Afskrivninger/øvrige kapitalapparatsomkostninger	<ul style="list-style-type: none"> - Bygninger - Andre anlæg, driftsmateriel og inventar (inkl. småanskaffelser)
Finansieringsindtægter	<ul style="list-style-type: none"> - Renteindtægter
Finansieringsudgifter	<ul style="list-style-type: none"> - Beregnet forrentning af kapitaludlæg – ejendom - Beregnet forrentning af kapitaludlæg - øvrige kapitalapparat - Beregnet forrentning af kapitaludlæg – driftskapital

5.5.2 Opmærksomhedspunkter ift. indberetning af takster

Af hensyn til sammenligneligheden og gennemskueligheden er der følgende specifikationer til beregning af taksterne:

Ved markant stigning/fald i takster:

- Ved takstfald/takststigning af væsentlig størrelse skal årsagen til dette beskrives i afsnittet "bemærkninger".

Ved permanent ændring af pladser:

- Ved ændring i antallet af pladser skal årsagen til dette beskrives i afsnittet "bemærkninger".

Særligt vedrørende botilbud for voksne:

- Ved botilbud for voksne kan det komme på tale, at botilbuddet leverer/sælger individuelle valgfrie ydelser til beboerne.
- For disse ydelser betaler beboeren direkte til botilbuddet. I alle tilfælde er der tale om ydelser, der ligger ud over indholdet i botilbuddets hovedydelser eller udover det indhold, der er aftalt i forbindelse med de konkrete beboeres handleplaner og visitation til botilbuddet.
- Ved budgetteringen forudsættes, at indtægter og udgifter til individuelle valgfrie ydelser balancerer. Da disse elementer ikke indgår i hovedydelsen, indgår de heller ikke i taksten.

Særligt vedrørende tilsyn:

- Vær opmærksom på, at der til takstberegningen kun skal medtages omkostninger forbundet med det generelle tilsyn, herunder socialtilsynet, og ikke omkostninger forbundet med det individuelle tilsyn med borgere.

Særligt vedrørende leasing:

- Ved leasing opføres alene finansielt leasede aktiver i anlægskartoteket.
- Omkostninger ved finansielt leasede aktiver: Der kan enten indregnes leasingydelser eller afskrivninger og forrentning – ikke begge dele samtidig.
- Omkostninger ved operationel leasing medtages som en almindelig driftsomkostning på linje med leje.

Særligt vedrørende reguleringer i forhold til tidligere år:

- Over- eller underskud fra tidligere år indregnes i taksten [jf. 5.3.](#)

Særligt vedrørende muligheden for forhandling af takst

- Forhandlingen kan udelukkende tage udgangspunkt i den del af taksten, der direkte vedrører indsatsen overfor den enkelte borger. For hver takst anbefales det derfor – uanset takststruktur – at synliggøre i ydelsesbeskrivelsen, hvor mange direkte støttetimer, der i gennemsnit er indeholdt i taksten.

5.5.3 Sundhedsydelse i taksten

Det er muligt at indregne visse sundhedsfaglige indsatser i den takst, der betales som et led i borgerens ophold på et botilbud efter Serviceloven. Det er den sundhedsfaglige behandling, der ydes af tilbuddet selv, der vil kunne indregnes i taksten.

~~Det skal fremgå af tilbuddets ydelsesbeskrivelser, hvilke sundhedsydelser, der er indeholdt i taksten. Det kan eksempelvis være:~~

- ~~• Udgifter til sundhedsfaglig behandling, der ikke er forbeholdt visse specifikke faggrupper (forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed).~~
- ~~• Udgifter til sundhedsfaglig behandling, der er forbeholdt visse specifikke faggrupper, men hvor tilbuddets personale udfører de sundhedsfaglige opgaver på baggrund af delegation fra f.eks. en læge~~

De enkelte driftsherrer er ansvarlige for at oplyseangive, hvilke sundhedsydelser, der er indregnet i taksterne.

5.5.4 Værdiansættelse og afskrivninger

Nedenfor kan ses en ikke udtømmende liste over mulige aktiver og passiver ved et tilbud:

Aktiver kunne være:

- Grunde
- Bygninger
- Køretøj
- Særligt dyrt inventar eller maskiner

Passiver kunne være:

- Opsparet pensionsforpligtelser til tjenestemænd
- Lån
- Leasinggæld

Er aktiverne større end passiver udlignes dette gennem et lån. Er passiverne større end aktiverne udlignes dette gennem et kontantbeløb (udbetales typisk som en 10-årig annuitet).

Hvis en ny driftsherre skal kunne indfri passiver, er det en forudsætning, at afskrivning og forrentning af aktiverne indregnes fuldt ud i omkostningerne.

Afskrivning og forrentningen af de fysiske aktiver sker efter gældende praksis, jf. budget- og regnskabssystemet.

Forskellige valg af regnskabspraksis vil påvirke takstberegningen i det enkelte år, men set over en årrække vil omkostningsberegningerne være neutrale. Det anbefales dog, at man anvender en regnskabspraksis, der stabiliserer taksterne mest muligt. Afskrivninger medtages direkte i takstberegningen for det tilbud afskrivningerne vedrører. Her kan opgørelser fra anlægskartoteket anvendes direkte.

5.5.5 Renter

Forrentning af anlægskapital

Forrentning af aktiver indregnes i budgettet/taksten som en omkostning. Dette sker ved anvendelse af en markedsrente, svarende til den i budget- og regnskabssystemets kap. 9, beskrevne rente.

Forrentningen indregnes direkte i takstberegningen for de ydelser, forrentningen vedrører.

Renteomkostninger på lånefinansiering af aktiver indregnes ikke i taksten, men finansieres af ovenstående forrentning af aktivet. Takstberegningen er således uafhængig af finansieringsformen af aktiver.

Forrentning af driftskapital samt over-/underskud

I omkostningskalkulen indregnes omkostninger til forrentning af driftskapital, såfremt der er tale om en aktivitet, hvortil der knytter sig væsentlige omkostninger til likviditetsmæssige udlæg i forbindelse med opgavens udførelse. Forrentning af driftskapital skal svare til de omkostninger, der evt. er ved likviditetsmæssig udlægning i forbindelse med produktionen.

Der vil f.eks. ofte være tale om, at en bestiller af en ydelse først skal betale for en leveret ydelse ca. 2 måneder efter, at den er blevet leveret. Dette medfører et likviditetsmæssig udlæg fra leverandørens side der skal forrentes.

Ligeledes skal evt. over-/underskud forrentes. Der anvendes samme rente til forrentning af både over- og underskud.

Markedsrenten vil være den relevante rentefod ved disse beregninger. Da der er tale om forrentning af driftskapital benyttes som udgangspunkt en aktuel/kort rentesats.

5.5.6 Tjenestemandspensioner

Omkostninger til dækning af tjenestemandspensioner optjent efter 1. januar 2007 skal indregnes i taksterne på de enkelte ydelser. Beregningen af omkostningen kan ske på to måder:

- De faktiske udgifter
- 25 % af medarbejderens løn

5.5.7 Opdeling af omkostninger forbundet med central ledelse og administration

Det er aftalt i Den Administrative Styregruppe, at fastsættelse af overhead i forbindelse med takstberegningerne skal ske gennem en konkret omkostningsægte beregning. Andelen af eventuel central ledelse og administration fastsættes som de faktiske omkostninger. I bilag 1 er anvist principper for omkostningsægte beregninger af overhead.

5.6 Regnskabsaflæggelse og revision

Regnskabsaflæggelsen samt takstberegningen er omfattet af den almindelige lovpligtige revision.

Ved regnskabsaflæggelse herunder opgørelsen af over- og underskud skal det sikres, at regnskabet indeholder alle omkostninger og indtægter, der ligger til grund for takstberegningerne. Der skal som minimum for kommunerne laves særskilt opgørelse af over-/underskud, i det omfang dette ikke indgår i det almindelige regnskab.

Over- og underskud opgøres som minimum på **tilbuds- eller målgruppeniveau** (som defineret i tilbudsportalen). Man kan dog også vælge at gå ned på tilbuds-/ ydelsesniveau.

Opgørelse af over- og underskud skal ske efter ensartede principper for de områder i kommunen eller Regionen, som er omfattet af Socialaftalen, og der skal over tid være kontinuitet i metoden.

Udkast 1.1 (DAS 27.5.24)

6. Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser

6.1 Aftaler ved etablering af nye tilbud

6.1.1 Indmelding af nye tilbud

Ved etableringen af et nyt tilbud, som stilles til rådighed for øvrige kommuner, skal tilbuddet meldes ind i forbindelse med proces for ind- og udmelding af tilbud, *jf. afsnit 2.2.1.*

6.1.2 Særlige vilkår for oprettelse af nye tilbud

Det er forbundet med opstartsomkostninger at udvikle nye tilbud. Nystartede tilbud kan derfor budgettere med en lavere belægningsprocent i forbindelse med takstfastsættelsen i første driftsår, svarende til den forventede belægningsprocent. Endvidere kan driftsherren afskrive eventuelle driftstab fra første driftsår over en årrække på tre år frem for normalt et år.

Bemærk, at omkostninger ved udvikling af nye ydelser ikke kan indregnes i taksterne for eksisterende ydelser.

6.1.3 Oprettelse af tilbud til særlige målgrupper

Den Administrative Styregruppe kan udpege særlige målgrupper, hvor der er behov for oprettelse af nye tilbud eller udvidelse af den eksisterende kapacitet.

Hvis Den Administrative styregruppe ønsker, at der skal oprettes et nyt tilbud eller kapaciteten på eksisterende tilbud skal udvides, vil det være muligt for Den Administrative Styregruppe at give driftsherren særlige vilkår, som kan understøtte driften af tilbuddet. Ovenstående kan også gælde eksisterende tilbud, der oplever særligt vanskelige driftsudfordringer. Eksempler på særlige vilkår kanne være:

- Delvis eller fuld objektiv finansiering af pladserne de(t) første år.
- Kollektiv underskudsdekning ved lukning af tilbuddet.
- Differentieret forpligtelser blandt myndigheds-kommuner afhængig af behov eller geografisk placering
- Særlige vilkår i forhold til belægningsprocenten
- Tiltag kan omhandle alle nordjyske kommuner eller blot enkelte kommuner.

Det kræver godkendelse i Den Administrative Styregruppe såfremt en driftsherre skal have mulighed for at gøre brug af ovenstående særlige vilkår. DAS skal endvidere tage stilling til om KKR skal behandle de særlige vilkår.

Eksempel på valg af lavere belægningsprocent

Kommune X opretter et botilbud med plads til 12 borgere. Da de på baggrund af dialog med de omkringliggende kommuner har lavet en analyse, der viser, at de vil kunne få 8 borgere det første år, beregnes der en belægningsprocent for det første driftsår på 75 pct.

Da år 1 er gået, viser det sig, at kun seks bliver besat. Underskuddet fra det manglende salg af pladser, kan Kommune X afskrive over tre år i stedet for kun det kommende år.

6.2 Aftaler om lukning af tilbud

6.2.1 Forudsætning for permanent lukning

Driftsherren har mulighed for **hurtig**-lukning af tilbud/ydelse med lav belægningsprocent, men med en skriftlig orientering til den administrative styregruppe med en høringsperiode på **minimum én** måned. Derefter træffes den endelige beslutning af driftsherren.

Høringssvaret har ikke opsættende virkning, men indgår som bidrag til driftsherrens endelig beslutning.

6.2.2 Økonomiske konsekvenser ved lukning af tilbud

Der er ikke solidarisk underskudsdekning for de nordjyske tilbud. For kommunale tilbud betyder det, at underskuddet skal dækkes af den enkelte driftsherre ud fra nedenstående.

Et underskud/overskud ved lukning af et socialaftaletilbud dækkes ved, at underskuddet/overskuddet henføres til andre socialaftaletilbud hos driftsherren.

Underskuddet skal dækkes ind ved, at driftsherren trækker på en eventuel hensættelse ved driftsherrens øvrige socialaftaletilbud, eller ved at der forekommer en takststigning ved de øvrige socialaftaletilbud.

I de tilfælde, hvor der ikke er andre socialaftaletilbud ved driftsherren, der kan dække underskuddet, kan underskuddet lægges ud af kommunekassen. Regionen kan dog ikke *endeligt* finansiere et underskud. Hvis et underskud i Regionen ikke kan dækkes af de samlede hensættelser på øvrige tilbud, må underskuddet hensættes på status og indregnes i øvrige socialaftaletakster efter ovenstående principper.

Aftalemodellen foranlediger i videst udstrækning, at driftsherren udviser økonomisk ansvarlighed.

6.3 Aftaler om midlertidig ændring af tilbud og pladser

6.3.1 Håndtering af midlertidig overbelægning og merkapacitet

Den samlede og permanente udbudte kapacitet aftales i regi af styringsaftalen. I henhold til lovgivningen om socialtilsyn skal alle fysiske pladser, der ønskes anvendt, godkendes af tilsynet og indberettes til Tilbudsportalen. Det er imidlertid ikke givet, at der skal være overensstemmelse mellem antallet af pladser, der indberettes til Tilbudsportalen og de pladser, der årligt aftales i regi af Socialaftalen. Der kan derfor være en ekstra kapacitet, idet antallet af permanente pladser, der udbydes i Socialaftalen, kan være lavere end det faktiske og fysiske antal pladser på tilbuddene, der er godkendt af tilsynet.

Der er enighed om, at den ekstra kapacitet kan anvendes i forbindelse med midlertidig overbelægning. Således kan driftsherren handle hurtigt i akutte sager og sikre en høj grad af tilgængelighed til gavn for såvel borger, myndighed som for tilbud.

Driftsherre er ved enhver tilpasning af kapaciteten – hvad enten der er tale om op- eller nedjustering - opmærksom på at sikre, at der er sammenhæng mellem pris og kvaliteten i indsatsen. Driftsherren stiller de nødvendige ressourcer til rådighed i opgaveløsningen, så den enkelte borger er garanteret den samme faglige kvalitet i indsatsen.

6.3.2 Aftale om permanent ændring i antal pladser i løbet af året

Hvis et tilbud i løbet af året grundet særlige omstændigheder har behov for permanent at ændre antallet af pladser på et tilbud skal dette godkendes af Socialdirektørernes Forretningsudvalg. Forretningsvalget kan vælge at viderebringe sagen for Den Administrative Styregruppe.

6.3.3. Aftale om ændring af takster i løbet året

Hvis et tilbud grundet særlige omstændigheder har behov for at ændre taksten på et tilbuds takster i løbet af året skal dette godkendes af Socialdirektørernes Forretningsudvalg. Forretningsvalget kan vælge at viderebringe sagen for Den Administrative Styregruppe.

Udkast 1.1 (DAS 27.5.24)

7. Aftaler om afregning og betaling

7.1 Standardkontrakter ved køb/salg af ydelser

Med henblik på at skabe klare rammer for aftaleindgåelsen mellem myndighed og driftsherrer er der udarbejdet en skabelon til en standardkontrakt, som kommunerne og leverandører kan anvende i forbindelse med køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Der er udarbejdet en standardkontrakt for voksne neer på rammeaftaleområdet. Standardkontrakten på voksenområdet er ledsaget af en vejledning. Der er ligeledes udarbejdet en standardkontrakt for børn på rammeaftaleområdet, herunder også en vejledning. Begge standardkontrakter og vejledninger fremgår af Sekretariat for Nordjysk Socialaftales hjemmeside: www.nordjysksocialaftale.dk.

Ved revideringer af de nationale standardkontrakter vil der forud for behandling heraf i Den Administrative Styregruppe, foregå en høringsproces, hvor kommunerne og regionen i Nordjylland inddrages med henblik på indhentning af bemærkninger. Det vil ~~det~~ af Sekretariat for Nordjysk Socialaftales hjemmeside fremgå, hvilken udgave af standardkontrakter, der aktuelt anbefales af Den Administrative Styregruppe, at kommunerne/regionen benytter sig af.

Det vil som udgangspunkt være driftsherren, som udarbejder udkast til standardkontrakten. Der er ikke en forventning om, at der skal udarbejdes standardkontrakter for borgere, som allerede er visiteret. Det anbefales i forbindelse med nye visiteringer og revisiteringer.

Ændringer i standardkontrakten skal godkendes af begge parter.

7.2 Regler for hvornår handlekommunen/betalingskommunen skal betale for indsatsen

Med de nationale standardkontrakter er det besluttet, at alle delelementer i standardkontrakten sker med handlekommunen, herunder afregningen for indsatsen. Det betyder, at for alle nye visiteringer er det handlekommunen, der betaler driftsherren, hvorefter handlekommunen efterfølgende kan afregne med betalingskommunen.

Tidligere har udgangspunktet i Styringsaftalen været, at det er betalingskommunen, der betaler driftsherren. Det betyder, at afregningen for de borgere, hvor der ikke er indgået aftale via de nationale standardkontrakter, stadig, som udgangspunkt vil være til betalingskommunen. I de tilfælde, hvor der er usikkerhed om hvem, der rettelig er betalingskommune i forhold til en given borger, indtræder handlekommunen som betalingskommune, indtil det er afklaret hvilken kommune, der rettelig er betalingskommune. Når dette er afklaret, kan handlekommunen opkræve refusion ved betalingskommunen.

Det forventes, at driftsherren sender månedlige afregninger til handlekommunen/betalingskommunen.

Er der uenighed om regningen meddeles dette driftsherren, hvorefter det er driftsherren, der skal foretage de nødvendige berigtigelser, såfremt der er fejl i den fremsendte regning. Hvis afregningssystemerne og betalingsgangen skal fungere effektivt, er det vigtigt, at betalingskommunen ikke egenhændigt regulerer i den fremsendte regning.

7.3 Aflastning

I de nationale standardkontrakter (afsnit 5) gøres det muligt at afregning af aflastningsdøgn både kan ske ud fra bevilligede eller anvendte døgn. Som udgangspunkt vil afregningen af aflastningsdøgn i Nordjylland altid være på baggrund af bevilligede døgn.

7.4. Opsigelsesvarsel

Standardkontrakten henviser til rammeaftalens (Socialaftalens) vilkår om opsigelsesvarsel, hvilket fremgår nedenfor.

Startdatoen svarer til første dag borgeren modtager ydelsen, og opsigelsesdatoen til sidste dag borgeren modtager ydelsen. Datoen for opsigelsen er først fra den dato, hvor myndighed melder en endelig dato. Det er som udgangspunkt ikke muligt at lave en foreløbig opsigelse, med mindre driftsherre godkender vilkårene herfor.

Der betales som udgangspunkt fuldt ud i opsigelsesperioden med mindre andet er aftalt. Det betyder, at betalingen vil være fra opsigelsesdatoen til udløb af løbende måned plus en måned. Tillægsydelse betales dog kun til tidspunkt for opsigelsesdatoen.

Endvidere kan der for særlige tilbud i Socialaftalen aftales, at der alene betales til tidspunktet for opsigelsesdatoen, mod at der for den pågældende ydelse beregnes takster med udgangspunkt i en særlig lav belægningsprocent. Der kan her være tale om f.eks. krisecentre, forsorgstilbud eller misbrugstilbud samt visse former for dagtilbud, hvor der er tradition for korte eller afbrudte indskrivningsforløb. Hertil skal det tilføjes, at opsigelsesvarslet for substitutionsbehandling på misbrugsområdet er aftalt til at være 14 dage.

Flyttes en person fra et tilbud, der er givet på grund af ventetid til et aftalt fast tilbud, kan driftsherren af ventetidstilbuddet have ekstra omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet. Der kan indgås en aftale om betaling for ventetidstilbuddet ud over den faktiske opsigelsesdato, hvis driftsherren kan dokumentere omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet. Betaling for ventetidstilbud efter opsigelse kan ikke overstige løbende måned plus en måned.

Ved akut lukning af et tilbud, skal myndighed kun betale for den periode borgeren er indskrevet på tilbuddet.

8. Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud

En kommunalbestyrelse har én gang i hver valgperiode mulighed for at overtage sociale tilbud eller undervisningstilbud, der ligger i kommunen, men drives af Regionsrådet. En kommune, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal i henhold til lovgivningen meddele dette til Regionen senest den 1. januar i valgperiodens 3. år. Overtagelse skal ske senest den 1. januar i valgperiodens 4. år.

Overtagelsen af et tilbud skal drøftes i forbindelse med [den årlige udarbejdelse af den 2-årige socialaftale](#), og overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i socialaftalen.

Overtagelse af et regionalt drevet tilbud skal ske i henhold til bestemmelserne i lov om virksomhedsoverdragelse, og der skal i hvert enkelt tilfælde udarbejdes en konkret og individuel plan for overtagelse.

9. Bilag til Styringsaftalen

9.1 Bilag 1: Principper for fordeling af omkostninger

En af de store opgaver i forbindelse med fordeling af omkostninger, er klargøring af omkostninger i centraladministrationen, der skal fordeles ud på taksterne. For at kunne fordele et administrationsoverhead ud på taksterne skal omkostningerne i de centrale administrationer deles op i omkostninger forbundet med myndighedsopgaver og omkostninger forbundet med driftsopgaver. Myndighedsopgaverne er finansieret på anden vis og omkostninger forbundet hermed skal således ikke indgå taksterne.

For at sikre, at alle relevante omkostninger fra centraladministrationen fordeles over på taksten, skal omkostninger, der kan relateres til driftsopgaver (herunder også henførte omkostninger til medarbejdere, der har med driftsopgaver at gøre, f.eks. ledelse, kantinebetjening, rengøring, andel af el-regning mm) indgå. Der skal således samles omkostninger fra alle de relevante afdelinger i centraladministrationen; fagforvaltninger, serviceafdelinger (f.eks. økonomi-, løn og personale-, bygningsfunktioner), sekretariater mm., som kan henføres til driftsområdet. Herefter skal omkostningerne fordeles over på taksten.

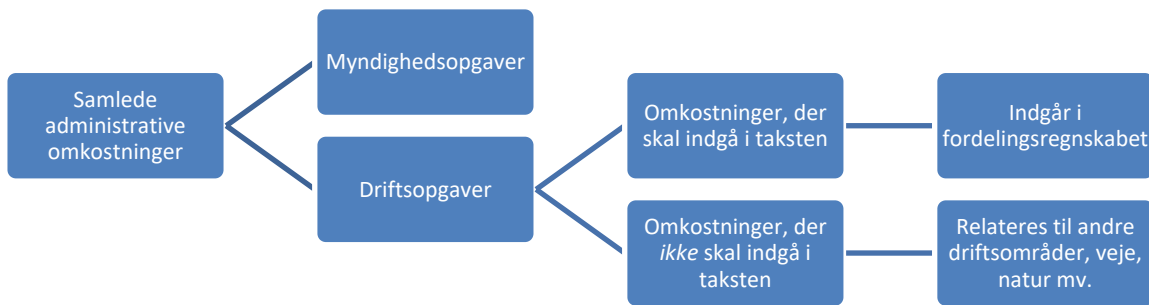
Taksterne på ydelser indenfor social- og specialscoleområdet skal således indeholde alle omkostninger til ekstern driftsopgaverrelateret administration og andet overhead, der enten kan henføres direkte eller indirekte til driftsområdet, fx omkostningerne til centralt placerede økonomer, der beskæftiger sig med social- og specialscoleområdet samt omkostningen til medarbejdere i centraladministrationens kantine.

Taksterne på ydelser indenfor social- og specialscoleområdet skal således indeholde alle eksterne administrationsomkostninger, der kan henføres til driftsområdet. Dette medfører, at;

- Driftsopgaverrelaterede omkostninger skal identificeres og udskilles fra de øvrige administrationsomkostninger (myndighedsrelaterede opgaver).
- Omkostninger forbundet med myndighedsopgaver skal holdes ude af taksten.
- De relevante driftsområdehenførbare omkostninger udskilles fra de samlede driftsområdehenførbare omkostninger og fordeles ud på de relevante takstområder.

Erfaringerne har vist, at det ikke har været muligt for indeværende aftales parter at finde en ens metode til opdelingen af omkostningerne forbundet med central ledelse og administration. Derfor er det besluttet, at den enkelte myndighed må vælge en metode, der skal kunne revideres, hvilket kan illustreres med figur 2

Figur 5. Omkostninger, der skal indgå i taksten

9.1.1 Omkostningssteder

I forbindelse med selve takstberegningen går øvelsen ud på, at henføre alle relevante omkostninger til omkostningssteder, der er direkte brugerrelateret. Dvs. at alle relevante omkostninger skal føres ud på de hovedydelse, der udbydes af myndigheden. Dette sker via brugen af hhv. endelige-, midlertidige- og eksterne omkostningssteder. Fordelingen til disse omkostningssteder kan ske enten direkte eller via fordelingsnøgler.

Definitionen på omkostningssteder er:

Endelige Omkostningssteder

- De endelige omkostningssteder er de forskellige afdelinger/institutioner, der udbyder ydelser (der skal være et endelig omkostningssted pr. hovedydelse)

Midlertidige omkostningssteder

- Ikke ydelsesrelaterede afdelinger, fx serviceafdelinger
- Omkostningstyper, som ikke kan tilskrives en egentlig geografi, fx forrentning og afskrivninger

Eksterne omkostningssteder

- Omkostningssteder, der ikke skal indgå i takstberegningen, fx myndighedsrelaterede omkostninger

Størstedelen af taksten vil bestå af lønomkostninger ude på det pågældende tilbud. Disse lønomkostninger kan f.eks. indeholde løn til fagpersonale, der ofte er direkte tilknyttet en ydelse/afdeling. Om lønomkostningerne på tilbuddet befinder sig på endelige eller midlertidige omkostningssteder afhænger af, om tilbuddet leverer én eller flere hovedydelser. Hvis tilbuddet kun leverer én ydelse, vil alle lønomkostninger på tilbuddet allerede i udgangspunktet, befinde sig på det endelige omkostningssted. Hvis tilbuddet udbyder flere ydelser, skal den samlede lønomkostning deles ud på de forskellige ydelser efter relevante fordelingsnøgler. Selve tilbuddet er i dette tilfælde et midlertidigt omkostningssted.

Lønomkostninger til teknikere, administration og ledelse, vil ofte skulle dække flere afdelinger eller ydelser, og er dermed at betragte som et midlertidigt omkostningssted.

9.2 Bilag 2. Principper for takstfastsættelse af tillægsydelser

Styringsaftalen anviser de almindelige principper for beregning af takster for hovedydelser. I nedenstående beskrives de aftalte principper for takstfastsættelse af tillægsydelser.

Fælles principper skal give ensartet beregning

Formålet er, at principperne for takstfastsættelsen på tillægsydelser i kommunerne og regionen bliver ensrettet og at der skabes gennemskuelighed i ydelserne for bestiller (myndighed/handlekommunen). Der er enighed om, at taksten for tillægsydelsen skal dække de omkostninger, der er forbundet med den tillægsydelse, der leveres til den enkelte bruger. Ambitionen er, at aftaler vedrørende tillægsydelser skal omhandle indholdet og omfanget af tillægsydelserne, og ikke hvordan tillægsydelserne skal beregnes; principperne er således fastlagt på forhånd med nærværende beskrivelse, ligesom der opstilles en model for beregning af tillægsydelserne. Hermed sikres en ensartethed og smidighed ved indgåelsen af aftaler om tillægsydelser. Det skal understreges, at betalingskommunen skal underrettes hurtigst muligt i forbindelse med, at der opnås enighed om at sætte tillægsydelser i værk, såfremt betalingskommunen er forskellig fra handlekommunen.

Definition af tillægsydelser

Tillægsydelser er tidsbegrænsede og ekstraordinære ydelser, der ligger udenfor det, der tilbydes indenfor hovedydelser. Der kan her være tale om ydelser, der ikke allerede tilbydes i hovedydelser (f.eks. 1-1 eller skærmning), eller blot flere enheder af et delelement af en ydelse (f.eks. ekstra pleje eller opsyn).

Takster på tillægsydelser

Der skal ved takstberegningen for hovedydelser ikke budgetteres med omkostninger forbundet med tillægsydelser. Det forudsættes, at indtægter og udgifter forbundet med tillægsydelser balancerer.

I det følgende vil principperne og en model for beregningen af tillægsydelser blive uddybet.

Principperne for beregning af takster på tillægsydelser

Taksten for en given tillægsydelse skal grundlæggende beregnes som en *marginalomkostning*, i det de faste omkostninger er dækket via taksten på hovedydelsen. Det betyder, at taksten for en given tillægsydelse udgør omkostningen for én enhed (time, dag, uge, år, stk., mm) af tillægsydelsen. Beregningen af taksten kan foregå på en af følgende to måder:

1. Som en fast pris for et stk. klart defineret tillægsydelse, afregnet efter faktura (fx ekstern konsulent bistand, ridetimer, svømmetimer o. lign.),
2. eller som timeafregning (ATA-time) for en leveret tillægsydelse.

I begge tilfælde gælder det, at der er tale om en ydelse leveret til den enkelte bruger. Leverandøren udarbejder på denne baggrund en prisberegning, og er i forbindelse med beregningen forpligtet at følge de aftalte principper. I det følgende tages der således udgangspunkt i det andet punkt herover, hvor en enhed er lig en ansigt til ansigtstid (ATA-time). Med ATA menes der direkte på stedet hos brugeren, hvor tillægsydelsen leveres – tid til administration er således ikke medtaget. En ATA-time er 60 minutter.

Fastsættelse af en ATA-timetakst

Prisfastsættelsen af tillægsydelsen skal være sammensat af medgået tid og omkostninger direkte henført til ansættelsesforholdet for det personale, der leverer tillægsydelsen. Prisen skal være aftalt individuelt for den enkelte bruger mellem bestiller (handlekommune) og leverandør (kommune eller region).

Ved beregning af en tillægsydelse kan der således med fordel benyttes en *ATA-timetakst*. Taksten for den givne tillægsydelse kan beregnes på baggrund af omkostningerne henført til den eller de medarbejder(e), der leverer ydelsen. I forlængelse heraf er det vigtigt, at alle relevante følgeomkostninger indregnes, så taksten for tillægsydelsen dækker de omkostninger, som er forbundet med ansættelsesforholdet for de medarbejdere, der leverer tillægsydelsen. Således skal medarbejdernes egentlige løn, pension, ATP og særlige feriegodtgørelse indgå i beregningen. Endvidere skal ATA-timetaksten korrigeres for fravær i forbindelse med ferie, fri- og søgnehellidage, sygdom, pauser og møder/kurser m.v.

Det vil være meget tungt rent administrativt at beregne en konkret ATA-timetakst for netop den eller de givne medarbejder(e), der leverer en konkret tillægsydelse på et givent tidspunkt. I stedet for at tage udgangspunkt i den enkelte medarbejder, når taksten skal beregnes, tages der derfor udgangspunkt i den personalekategori, som medarbejderen, der leverer tillægsydelsen, tilhører. Der skal derfor som minimum udregnes en takst pr. personalekategori. Personalekategorien skal fastsættes ud fra en rimelighedsbetragtning. Det er også nødvendigt at tage højde for, at der er forskel i omkostningerne til medarbejderen alt efter hvilket tidspunkt på døgnet tillægsydelsen leveres. Således bliver taksten på tillægsydelsen højere, hvis tillægsydelsen leveres udenfor normal arbejdstid (hverdage fra klokken 06.00 – 17.00).

Endvidere er der variable følgeomkostninger som følge af ekstra ansatte f.eks. merforbrug af midler til personaleudvikling og personaleforsikringer samt diverse som administration m.m., der skal medregnes i forbindelse med takstberegningen. En model for takstberegning kan se ud som følger i næste afsnit.

Model til beregning af takster på tillægssydelser

For at opstille en model for beregningen af ATA-timetaksten, er det nødvendigt at opstille de elementer, som beregningsmodellen skal indeholde. Af ovenstående kan følgende elementer opstilles:

For at sikre den største grad af gennemskelighed af ovenstående model er det af stor betydning, at der er enighed om, hvordan timeomkostningen, døgnkoefficient og variable følge omkostninger beregnes.

- Personalekategori – typisk sosu-medarbejdere eller specialpædagoger. lønomkostning i alt – ekskl. arbejdstidsbestemte tillæg, men inkl. ferie og pension. timeomkostningen er afhængig af hvilken personalekategori, der leverer ydelsen samt en korrektion relateret til den tid, der leveres direkte til brugeren Timeprisen beregnes ud fra den aktuelle medarbejder der skal lever ydelsen eller der kan anvendes en gennemsnits beregning på personalekategorien, enten på det enkelte tilbud eller overordnet på leverandørens tilbud.
- Korrektion for fravær i forbindelse med ferie, sygdom, kurser, møder m.m.
- Døgnkoefficient (korrektionsfaktor – arbejdstidsbestemte tillæg) (d) døgnkoefficienten skal korrigeres for, hvorvidt tillægsydelsen leveres indenfor normal arbejdstid (hverdag fra klokken 06.00 – 17.00) eller i et andet tidsrum
- Variable følgeomkostninger (vfo) De variable følgeomkostninger dækker et merforbrug af midler til personaleudvikling og personaleforsikringer samt diverse som administration m.m.

Ud fra de oplyste elementer kan der således opstilles følgende model:

$$\text{ATA-timetakst} = \text{timeomkostning} * (1 + d + \text{vfo})$$

Eksempel:

Der søges om en tillægsydelse på 0,5 time kl 17-17,30 i hverdage vedr. en specifik borger, der

har et behov for ekstraordinær støtte efter endt aktivitetstilbud. Det aftales med betalekommunen at opgaven løftes af det kendte personale (socialpædagoger).

- personalekategori – **socialpædagoger**
- lønomkostning i alt – gns. timepris inkl. ferie og pension **206 kr.**
- korrektion for fravær i forbindelse med ferie, sygdom, kurser, møder m.m. **33 %**
- døgnkoefficient (korrektionsfaktor) (d) (**hverdage 25%**)
- variable følgeomkostninger (vfo) (**5%**)

$206 * (1 + 0,25 + 0,05 + 0,33) = \text{timepris } 335,78$

Ugepris = $5 * 335,78 / 2 = 839,45 \text{ kr.}$

NB: d og vfo indgår i formlen som decimaler – derfor plus en.

Udkast 1.1 (DAS 27.5.2)

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 8.

Behandling af forslag til opfølgning på børn og unge med autismspektrumforstyrrelser

2024-029219

Resume

Som opfølgning på en beslutning i Den Administrative Styregruppe d. 22. januar 2024, er der udfærdiget et kommissorie for et tværsektorielt netværk i Region Nordjylland, som vil have til formål, at understøtte videns- og erfaringsudveksling på tværs ift. børn og ungeområdet.

Der er ligeledes udarbejdet forslag til emner, der kan adresseres i netværket via en temadag/workshop. Den Administrative Styregruppe bedes godkende forslag til videre opfølgning.

Forretningsudvalget har drøftet forslagene og anbefaler overfor Den Administrative Styregruppe, at forslag til opfølgning godkendes.

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Førstebehandler forslag til opfølgning - kommissorie for tværkommunalt netværk, samt forslag til temadag/workshop.

Bilag:

- Sagsbeskrivelse - børn og unge med autisme
- Kommissorie 1.0

Beslutning:

Der var opbakning til etablering af et tværgående netværk for de nordjyske kommuner og Region Nordjylland, samt afholdelse af en temadag, som opstart på netværket.

Der var overordnet opbakning til kommissoriet for netværket. Der var dog også enkelte bemærkninger til selve kommissoriet, som skal gennemgås ift. at blive skarpere på formål, opgaver, leverancer, deltagerkreds mv. Sekretariatet arbejder videre hermed og inddrager evt. input fra Børne- og Ungedirektørkredsen, som behandler samme punkt, som Den Administrative Styregruppe d. 31. maj.

Med forbehold for Børne- og Ungedirektørkredsens evt. input forventes netværket etableret og igangsat i løbet af efteråret 2024.

Baggrund

En arbejdsgruppe, nedsat af DAS har foretaget en afdækning af tilbudsviften til børn og unge med autismespektrumforstyrrelser. Formålet med afdækningen har været at skabe overblik over udbuddet og efterspørgslen efter indsatser og pladser til målgruppen i Nordjylland, samt komme med bud på hvordan behovene adresseres.

Formålet med afdækningen har været at skabe overblik over udbuddet og efterspørgslen efter indsatser og pladser til målgruppen i Nordjylland, samt komme med bud på hvordan behovene adresseres.

Sagsfremstilling

Arbejdsgruppens resultater

Arbejdsgruppen vurderede bl.a., at der ikke er grundlag for udvidelse af den eksisterende kapacitet til den brede målgruppe, men at det undersøges nærmere, om det muligt at udvikle pladser/indsatser til den meget begrænsede målgruppe (på ca. 10 personer med meget komplekse behov og udfordringer) indenfor den eksisterende kapacitet.

Arbejdsgruppen anbefalede konkret, at kommunerne og Regionen arbejder på at udvikle flere pladser til autismeaflastning og dagindsatser, men indenfor de eksisterende rammer.

Der bør arbejdes på tværgående initiativer til udvikling af viden og kompetencer til at håndtere de forskellige tillægs-problemstillinger, som borger med autisme også kan udfordres af.

Børne- og ungedirektørkredsen har d. 1. september 2023 behandlet afrapporteringen og har følgende tilbagemelding:

- Direktørkredsen kvitterede for afrapporteringen og konstaterede at der arbejdes videre med resultaterne i det lokale, f.eks. muligheder for tværgående kompetenceudvikling og erfaringsnetværk.
- Det blev bemærket at behovet for tilbud til målgruppen anerkendes med der var generelt ikke opbakning til et nyt fællestilbud.

DAS har på baggrund af arbejdsgruppen afrapportering godkendt, at der arbejdes videre med tværgående initiativer vedr. erfaringsudveksling, fælles kompetenceudvikling eller lignende, som har relation til den brede målgruppe af børn og unge med autismespektrumforstyrrelser.

Den videre færd

Som opfølgning på DAS' beslutning, har arbejdsgruppen udfærdiget et kommissorie for et tværsektorielt netværk i Region Nordjylland, som vil have til formål, at understøtte videns- og erfaringsudveksling på tværs.

Netværket skal fungere som et udviklingsforum, hvor der er samlet specialiseret viden fra kommunerne og regionen, hvor der tænkes innovativt ift. kvalitetsløft og udvikling af nye løsninger i form af nye metoder og nye typer tilbud, som ikke nødvendigvis indebærer at udvide kapaciteten i botilbud og bygninger.

Netværket skal have et fokus på fælles problemstillinger og løsninger, så arbejdet i netværket kommer så mange til gode, som muligt.

Endeligt skal netværket vejlede og inspirere ift. arbejdet med at udvikle bedre tilbud og indsatser til børn og unge med komplekse behov, særligt indenfor autismespektret.

Hvis DAS kan bakke op om nedsættelsen af netværket, er det arbejdsgruppens anbefaling, at der som et opstartstiltag arrangeres en halv temadag eller workshop, som adresserer dels:

1. Den lille, men meget komplekse målgruppe af børn og unge med autisme, som ligeledes har en eller flere meget udfordrende tillægsdiagnoser, som gør målgruppen svær at placere i relevante tilbud.
2. Den lidt bredere gruppe af unge med autisme, hvor kommunerne og Region Nordjylland undersøger, hvordan vi skaber de bedst mulige forhold for udvikling, uden at de oplever stress og angst (dette er et initiativ under Fokusområde 3C i den eksisterende Nordjysk Socialaftale for 2023-2024).

Fokus for begge målgrupper kan være på erfarings- og videns udveksling om, hvordan de understøttes i dag, hvilke tiltag målgruppernes udfordringer kalder på (ift. kompetenceudvikling, tværkommunalt samarbejde etc.).

Temadagen/workshoppen vil blive afholdt i løbet af 3. eller 4. kvartal 2024.

Forretningsudvalget har drøftet ovenstående og anbefaler overfor Den Administrative Styregruppe, at forslag til opfølgning godkendes.

Netværk for børne- og ungeområdet på det specialiserede socialområde.

Kommissorie for netværket

Baggrund

Den Administrative Styregruppe har i forbindelse med rammeaftalen for 2023-2024 nedsat en arbejdsgruppe, som skulle se på udfordringsbilledet omkring målgruppen af børn og unge med autismespektrumforstyrrelser. Arbejdsgruppen har i foråret 2024 præsenteret en afrapportering på arbejdsgruppens arbejde.

På baggrund af arbejdsgruppens afrapportering og anbefalinger er det i Den Administrative Styregruppe besluttet, at der skal etableres et tværsektorielt netværk på børne- og ungeområdet i Nordjylland.

Formålet med netværket

Formålet er at etablere et netværk på tværs af aktører i kommunerne og regionen i Nordjylland, der får til opgave at udveksle viden og erfaringer ift. målgruppen. Netværket ligeledes tænke anderledes og give rum til, at nye vinkler på viden kan udvikles og udbredes på det specialiserede socialområde i Nordjylland.

Opgaver

- At fungere som et udviklingsforum, hvor der er samlet specialiseret viden fra kommunerne og regionen, hvor der tænkes innovativt ift. kvalitetsløft og udvikling af nye løsninger i form af nye metoder og nye typer tilbud, som ikke nødvendigvis indebærer at udvide kapaciteten i botilbud og bygninger.
- At have et fokus på fælles problemstillinger og løsninger, så arbejdet i netværket kommer så mange til gode, som muligt.
- At vejlede og inspirere ift. arbejdet med at udvikle bedre tilbud og indsatser til børn og unge med komplekse behov, særligt indenfor autismespektret.

Organisering/deltagerkreds

Netværket skal sammensættes af videnspersoner og fagprofessionelle med højt specialiseret viden inden for det konkrete tema.

Netværket aftaler selv de nærmere rammer for samarbejdet i netværket.

Sekretariat for Nordjysk Socialaftale vil det første år stå for at indkalde til møder i netværket, mødeledelse, vidensopsamling m.v. Herefter vil ansvaret for at drive netværket overgå til kommunerne/regionen.

Finansiering

Organisationerne betaler selv tid/løn for fagpersonernes deltagelse i cirklerne

Kommunikation og tilgængelighed

Den nye viden, der tilvejebringes i netværket, skal opsamles og gøres kendt og tilgængelig for relevante medarbejdere og andre relevante aktører i alle 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Relevant materiale lægges på hjemmesiden for Sekretariat for Nordjysk Socialaftale.

Evaluering

Netværket evalueres medio 2025, hvor fokus er på de første erfaringer med netværket.

Den Administrative Styregruppe aftaler på den baggrund nærmere ift. ønskede resultater, samt om der er behov for tilpasning af netværket.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 9.

Input til kommende møde i Psykiatripartnerskabet

2024-029219

Resume

Med afsæt i at der afholdes møde i Psykiatripartnerskab Nordjylland i september efterspørges input til udarbejdelsen af dagsordenen. DAS Social bedes drøfte, hvorvidt der er relevante sager eller temaer, som bør dagsordensættes til det kommende møde i Psykiatripartnerskabet.

Sagsfremstilling

I maj 2020 blev det på et tværsektorielt møde mellem kommunale FU'er, Regionen og Behandlingspsykiatrien besluttet at etablere et fælles mødefora, der efterfølgende blev navngivet Psykiatripartnerskab Nordjylland. Et princippapir fra april 2021 rammesætter samarbejdet i partnerskabet, og beskriver herunder formålet og de overordnede principper, herunder at relevante direktørfora har ansvar for at vurdere, hvorvidt konkrete sager skal drøftes i partnerskabet.

Psykiatripartnerskab Nordjylland mødes næste gang i september 2024 og med henblik på at udforme en relevant dagsorden for parterne i Psykiatripartnerskabet, lægges der, som tidligere, på dagens møde op til en fælles drøftelse af, hvorvidt der er relevante sager eller temaer, der med fordel kan forberedes med henblik på fælles drøftelse i Psykiatripartnerskabet.

Det kommende møde i Psykiatripartnerskabet afholdes i Psykiatriens Hus. Pt. arbejdes der med nedenstående mulige punkter til dagsordenen:

- Rundvisning og oplæg i Psykiatriens Hus - herunder fokus på samarbejdet med pårørende og civilsamfundssiden samt peer-to-peer metoden
- Status på Best for you
- Status på etableringen af de lettilgængelige tilbud
- Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatri - der er sendt en mail til driftsforum med konkrete spørgsmål
- 10 års plan for Psykiatrien
- Status på arbejdet vedr. dobbelt diagnosetilbud

Indstilling

Det indstilles, at DAS

1. Drøfter, hvorvidt DAS har ideer til andre relevante sager eller temaer, der skal sættes på dagsordenen til møde i Psykiatripartnerskab Nordjylland i september 2024

Bilag:

- Orientering vedr opnormering i Børnehus Nord

Beslutning:

Henrik Aarup-Kristensen og Arne Lund Kristensen indledte punktet. Det blev drøftet, at vi fælles har ansvaret og muligheden for at få de kommunale perspektiver i spil ift. relevante temaer i relation til Psykiatrien i Psykiatripartnerskabet via dette faste punkt - punktet behandles fast i direktørkredsen både på social-, beskæftigelses og sundhedsområdet.

Det blev aftalt, at eventuelle input kan sendes til rammeaftalesekretariatet.

Orientering om opnormering i Børnehus Nord

Leder i Børnehus Nord og centerchef i CDD har truffet beslutning om, at opnormere Børnehus Nord med én fagprofessionel pr. 1. august 2024.

Baggrund for opnormering

Opnormeringen sker på baggrund af et øget antal sager og deraf stigende venteliste, som pr. 15.05.2024 er 123 dage. Med opnormeringen er det forventningen, at Børnehus Nord vil kunne nedbringe ventelisten og dermed i højere grad imødekomme børne- og ungerådgivernes undersøgelsesfrister.

Pr. 01.01.2024 er Børnehus Nord opnormeret med 2 fagprofessionelle, som følge af Barnets Lov, der medførte en opstramning af henvisningsgrundlaget til børnehusene. Opnormeringen med to fagprofessionelle skete dengang på baggrund af et kvalificeret estimat om en sagsstigning på ca. 25 %, samt implementering af nye behandlingsforløb (TF-CBT).

Efter knap 6 måneders drift kan det konstateres, at dette estimat var for lavt, hvorfor det nu vurderes nødvendigt at opnormere med yderligere én fagprofessionel.

I flere af de øvrige børnehuse ses samme udfordring, på trods af samme kvalificerede estimat om stigningen i antal sager, også her er der aktuelt opnormeret i flere børnehuse.

Opnormeringen i Børnehus Nord sker med et kontinuerligt og samtidigt fokus på optimering af den generelle drift og med fokus på bedst mulige udnyttelse af ressourcer.

Økonomi

Det er forventningen, at opnormeringen kun vil få en minimal betydning for taksten i 2025.

Udgiften til opnormering vil, jf. børnehusenes finansieringsmodel, blive efterreguleret ved indregning i budgettet senest 2 år efter, ligesom øvrigt underskud/overskud, der også efterreguleres for i taksten.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 10.

Afslutning af de to centrale udmeldinger for hhv. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse og tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab

2024-029219

Resume

DAS Social orienteres om, at den centrale udmelding, som Social- og Boligstyrelsen udsendte i 2022 vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse samt en central udmelding vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med varigt høretab, afsluttes jf. tilbagemelding fra Social- og Boligstyrelsen.

Sagsfremstilling

Social- og Boligstyrelsen udsendte i 2022 en central udmelding til landets kommunalbestyrelser vedr. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse samt en central udmelding vedr. tegnsprogsindsatser til børn og unge med varigt høretab. Dette gjorde styrelsen, fordi de var bekymrede for, hvorvidt kommuner og regioner i tilstrækkelig grad koordinerer og samarbejder om at anvende og dermed opretholde det nødvendige udbud af højt specialiserede punktskrift- og tegnsprogsindsatser.

I besvarelsen af CU'en beskrev de nordjyske kommuner og Region Nordjylland, at målgruppen for højt specialiserede punktskriftindsatser og tegnsprogsindsatser i Nordjylland var relativt begrænset, og målgruppen var kraftigt reduceret i antal over en årrække. Kommunerne og Region Nordjylland var af den opfattelse, at den nuværende organisering af samarbejdet på tværs af regionens kommuner og de relevante indsatser og tilbud var velfungerende. Dog gjorde kommunerne og regionen opmærksom på, at der kunne være ræson i at understøtte den lokale implementering af den vejledning og information, som PPR og specialindsatser leverer i skoler og dagtilbud.

Rammeaftalesekretariatet er pr. mail af Social- og Boligstyrelsen blevet orienteret om, at styrelsen har besluttet at afslutte de to centrale udmeldinger for hhv. punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse og tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab. Kommunerne vil derfor forventeligt inden sommerferien modtage styrelsens to rapporter, som konkluderer, at der er det fornødne udbud af tilbud til de to målgrupper, men at Social- og Boligstyrelsen erfarer, at der samtidig ses et behov for fastholdelse af de højt specialiserede tilbud.

Social- og Boligstyrelsen har videregivet det samlede materiale fra de to centrale udmeldinger til Børne- og Undervisningsministeriet, der på foranledning af National Koordinations centrale udmeldinger, har taget initiativ til at udmønte to projekter omhandlende hhv. punktskrift og tegnsprog. National Koordination vil fortsætte monitoreringen af hhv. børn og unge med alvorlig synsnedsettelse samt børn og unge med et varigt høretab.

Indstilling

Det indstilles, at DAS Social

1. tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Taget til efterretning

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 11.

Orienteringspunkter

2024-029219

1. Temadrøftelse med Norddanmarks EU kontor finder sted d. 5. september 2024 ifm. DAS Social.
2. Orientering om møde i Dialogforum med Ankestyrelsen 12. marts 2024 (bilag vedlagt)
3. Status på planlægning af KKR temamøde d. 21. juni 2024
4. Central Udmelding vedr. fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug kom den 14. maj 2024

Indstilling

Det indstilles, at Den Administrative Styregruppe

1. Tager orienteringerne til efterretning

Bilag:

- Dialogforum med Ankestyrelsen 12. marts 2024

Beslutning:

Taget til efterretning

Dialogforum med Ankestyrelsen d. 12. marts 2024

Nedslag fra mødet

Principmeddelelser

Principmeddelelse 4-24 om hjælpemidler, behandlingsredskaber, kompressionsmaskine og afhjælpning. Principmeddelelsen adresserer situationer, hvor en kompressionsmaskine både kan betragtes som et hjælpemiddel og som et behandlingsredskab og giver retningslinjer for at foretage denne vurdering og fastslår, at den ikke medfører en ændring af praksis, men er designet til at hjælpe med at afklare tvivl i lignende sager. Ankestyrelsen vil følge op med et praksisnotat baseret på relevante sager.

Ankestyrelsen planlægger endvidere, at udarbejde en principmeddelelse vedr. servicelovens § 117a, der dækker behovet for vejledning på dette område. Principmeddelelsen vil blive udarbejdet på baggrund af kommende sager.

Ligeledes overvejer Ankestyrelsen at udarbejde principmeddelelser om udmåling af rådighedstimer og om egen betaling af botilbud, hvilket indikerer et ønske om at levere klarhed og vejledning på disse områder.

Barnets lov

Barnets lov bringer både nye og overførte bestemmelser fra serviceloven med sig. Departementet har ansvaret for vejledning i de første seks måneder efter lovens ikrafttræden, hvorefter Ankestyrelsen overtager dette ansvar med hensyn til de nye bestemmelser.

Ankestyrelsen vil fastlægge praksis gennem principmeddelelser, men dette kræver egnede sager. På nuværende tidspunkt er der identificeret nogle temaer, hvor Barnets lov skaber særlige udfordringer, men kommunerne opfordres også til at rapportere eventuelle problemstillinger. Disse temaer inkluderer:

- Barnets lov § 80: En rammebestemmelse på børnehandicapområdet, hvor personkredsvurderingen adskiller sig lidt fra tidligere.
- Barnets lov § 90: Om hjælp og støtte efter serviceloven, og snitfladen til serviceloven og hvordan det skal forvaltes.
- Barnets lov § 86: Om merudgifter, og nuancen i den nye målgruppe ift. tidligere.

Der er også identificeret problemstillinger fra kommunal side, såsom behovet for klargøring af hvornår yderligere undersøgelser af et barn er nødvendige, samt forståelsen af begrebet "straks" når det kommer til iværksættelse af foranstaltninger.

Sagsbehandlingstider

Ankestyrelsen rapporterer en stigende tendens i sagsbehandlingstiderne, som nu ligger på 18-19 uger og forventes at nå omkring 22 uger. Dette skyldes hovedsageligt det øgede antal modtagne sager, hvilket presser ressourcerne. Ankestyrelsen prioriterer sager med lovbestemte frister først, hvilket kan medføre

længere sagsbehandlingstider på andre områder. Opdateringer vil blive givet i kvitteringsbreve om forventede sagsbehandlingstider for kommunale sager.

Ankestyrelsen har taget initiativ til et projekt, som har til formål at adressere problemet med sager, der ikke er tilstrækkeligt oplyste. Ankestyrelsen har identificeret, at op til 20 % af sagerne lider af denne mangel, hvilket forlænger sagsbehandlingstiden. For at tackle dette vil Ankestyrelsen etablere en hotline til 10 udvalgte kommuner for at vejlede dem i, hvilke dokumenter der mangler, når de indsender klager. Dette skridt er rettet mod at forbedre informationsstrømmen og reducere sagsbehandlingstiden.

Ny digital strategi

Ankestyrelsen har udviklet en ny digital strategi, der fokuserer på at forbedre digitaliseringen af sagsbehandlingen og kommunikationen med borgere og samarbejdspartnere. Som led i denne strategi vil Ankestyrelsen investere i udviklingen af nye digitale løsninger til sagsbehandling og kommunikation. Dette kan omfatte alt fra online ansøgningsprocesser til digital selvbetjening for borgere og kommuner.

Ved at digitalisere processerne sigter Ankestyrelsen mod at effektivisere sagsbehandlingen og samtidig sikre en høj kvalitet i afgørelserne. Dette kan gavne både borgere og kommuner ved at reducere sagsbehandlingstider og øge gennemsigtigheden i processen.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 12.

Eventuelt

Bilag:

- Orientering vedr opnormering i Børnehus Nord

Beslutning:

Arne Lund Kristensen orienterede om, at der opnormeres med en medarbejder til Børnehus Nord grundet ventetider. Notat om opnormeringen vedhæftes referatet. Det drøftedes, om der formelt er en procedure, som skal overholdes, idet taksen vil stige lidt - fx. behandling i KKR. Dette afklares af rammeaftalesekretariatet og Helene Lund Therkelsen, som informerer Arne Lund Kristensen derom.

Rikke Albrektsen beskrev, at Ankestyrelsen tidligere var i dialog med kommunerne ift. principafgørelser. Det mangler fagfolkene i dag. Det aftales, at Rikke sender en mail til Henrik Aarup-Kristensen med beskrivelse af udfordringen, som Henrik tager det med til næste møde i Dialogforum med Ankestyrelsen.

Orientering om opnormering i Børnehus Nord

Leder i Børnehus Nord og centerchef i CDD har truffet beslutning om, at opnormere Børnehus Nord med én fagprofessionel pr. 1. august 2024.

Baggrund for opnormering

Opnormeringen sker på baggrund af et øget antal sager og deraf stigende venteliste, som pr. 15.05.2024 er 123 dage. Med opnormeringen er det forventningen, at Børnehus Nord vil kunne nedbringe ventelisten og dermed i højere grad imødekomme børne- og ungerådgivernes undersøgelsesfrister.

Pr. 01.01.2024 er Børnehus Nord opnormeret med 2 fagprofessionelle, som følge af Barnets Lov, der medførte en opstramning af henvisningsgrundlaget til børnehusene. Opnormeringen med to fagprofessionelle skete dengang på baggrund af et kvalificeret estimat om en sagsstigning på ca. 25 %, samt implementering af nye behandlingsforløb (TF-CBT).

Efter knap 6 måneders drift kan det konstateres, at dette estimat var for lavt, hvorfor det nu vurderes nødvendigt at opnormere med yderligere én fagprofessionel.

I flere af de øvrige børnehuse ses samme udfordring, på trods af samme kvalificerede estimat om stigningen i antal sager, også her er der aktuelt opnormeret i flere børnehuse.

Opnormeringen i Børnehus Nord sker med et kontinuerligt og samtidigt fokus på optimering af den generelle drift og med fokus på bedst mulige udnyttelse af ressourcer.

Økonomi

Det er forventningen, at opnormeringen kun vil få en minimal betydning for taksten i 2025.

Udgiften til opnormering vil, jf. børnehusenes finansieringsmodel, blive efterreguleret ved indregning i budgettet senest 2 år efter, ligesom øvrigt underskud/overskud, der også efterreguleres for i taksten.

Mødet den 27.05.2024

DAS Social

Åben

Punkt 13.

Næste møde

Næste møde i Den Administrative Styregruppe finder sted d. 5. september 2024 kl. 12.00-16.00. Mødet er med fysisk fremmøde.

Beslutning:

Ingen bemærkninger